

DR. M. VAN HAEGENDOREN EN MR. F. BAERT

De Partijraad van de Volksunie heeft tijdens zijn vergadering van verleden maandag dr. Maurits Van Haegendoren en mr. Frans Baert aangeduid als kandidaten voor de nationale koöptatie in de Senaat. In de volgorde zoals hiervoor werd deze lijst dan ook ingediend.

Zoals onze lezers weten, zal de Senaat volgende dinsdag over de nationale koöptaties stemmen. Inderdaad, indien er slechts evenveel kandidaturen als te begeven zetels ingediend worden, vervalt de stemming; dit is echter niet het geval daar o.m. de B.S.P. hoopt, voor een achtste kandidaat de stemmen van kommunisten of R.W. te krijgen.

Het feit dat de kandidatuur van de heer Van Haegendoren door de Volksunie werd ingediend heeft reeds een ruime echo in de pers gevonden. Algemeen wordt de toetreding van deze gezaghebbende figuur uit de vlaamse strijdverenigingen beschouwd als een ongemeen grote versterking van de V.U. « Le Peuple » maakte een melding van op pag. 1, Jos Van Eynde vond het feit belangrijk genoeg om er een hoofdartikel aan te wijden en in de overige pers verschenen uitgebreide echo's.

In dr. Van Haegendoren en mr. F. Baert beschikt de Volksunie over twee uitstekende kandidaturen voor de nationale koöptatie.

vlaams nationaal

Beheer : M. Lemonnierlaan 82, Brussel 1. Tel. 11.82.16. pcr. 1711.39, Wij Vlaams-nationaal, Brussel 1. Redaktie : Sylvain Dupuislaan 110, Brussel 7. Tel. 23.11.98. Losse nummers : 8 fr.

Verkrijgbaar bij alle dagbladverkopers.

VOLKSUNIE

Weekblad — 14de jaargang nr. 17 — 27 april 1968

BAKSTEEN OP DE KOP

De trikolore P.V.V.-baksteen is gevallen. Op het laatzinkend hoofd van de vlaamse liberalen.

De P.V.V.-senatsfractie heeft bij de aanduiding van de kandidaten voor de nationale koöptatie de voorzitter van het Liberaal Vlaams Verbond Karel Poma en het L.V.V.-lid Walt Niel door de mand laten vallen. Poma was uitdierend senator, Walt Niel uitdierend volksvertegenwoordiger. In hun plaats werden aangeduid de overgelopen C.V.P.-er De Baeck die van volmachten-Vanaudenhove een belofte-met-erevoord had gekregen, en een onbekende westvlaamse landbouwer wiens belangrijkste verdienste er in bestaat dat hij een hoeve pacht van de onbetaalbare Hilary Lahaie!

Herinneren we er terloops aan dat de P.V.V.-senatsfractie in het geheel zes kandidaten aangeduid heeft, waarvan vier franstaligen. Onder die franstaligen bevindt zich Collin, de Etrimobaas en grote geldschietter van de P.V.V., die als kandidaat-provinciaal senator in Brabant netjes gewipt werd door de handige stemming van onze brabantse provincieraadsfractie. In 1965 had Collin een zeer sterk « argument » om zijn eis tot senatoriale koöptatie kracht bij te zetten : zolang hij niet goed en wel in zijn senatszetel zat, verklaarde hij dat het door hem aan de P.V.V. geschonken geld slechts « voorgeschoten » was. Hij had dus een zeer efficiënt en in big business-kringen waarschijnlijk zeer oorbaar chantage-middel om zeker te spelen.

Over dergelijke troeven beschikken de heren Poma en Walt Niel blijkbaar niet. Hun politieke huismacht is het L.V.V. en hoever die macht reikt, is eens te meer gebleken bij de stemming in de P.V.V.-senatsfractie verleden woensdag... Een overgelopen C.V.P.-er en een illustere onbekende die een blauw hoefetje pacht zijn stukken méér waard dan de hele organisatie van de vlaamse liberalen.

Trouwens : Poma en Walt Niel zijn niet door de mand ondanks het L.V.V., zij zijn gebuisd juist dank zij het L.V.V. De stemming in de P.V.V.-senatsfractie is ronduit een anti-vlaamse stemming geworden. Met als bijzonderheid dat eens te meer de Vlamingen braafjes voor de frankofone kandidaten hebben gestemd, maar dat de frankofonen hun manier van stemmen netjes hebben uitgekend om de Vlamingen voor schut te zetten.

Zoals men ziet : een schitterend bewijs van de trikolore eensgezindheid die, naar de verkiezingsaffiches ons levensgroot verkondigden, in het blauwe huishouden altijd geheerst heeft, heerst en zal heersen!

Laat ons echter over deze nieuwste gag van de blauwe komediantenrevue niet meer spel maken dan er nodig is : ook mét een Poma en een Walt Niel in de Senaat blijft Vanaudenhove's partij toch de Pest Voor Vlaanderen!

HET OUDE SPEL

De grote uitverkoop der allerlaatste illusies is volop bezig! Vergeten de vaderlandse bezweeringen, door de drie grote partijen met vereende krachten tijdens de verkiezingsperiode tegen alle schuttingen gegooid : het oude spel is herbegonnen. Uit de nederlaag van 31 maart blijken de grote partijen niets geleerd te hebben en alleen maar onthouden dat het er op aan komt « de anderen te slim af te zijn ». In de langzame schaduw van (reeds verdwenen) informateur en van formateur jagen de ministrabelen naar de portefeuille van hun dromen, terwijl de topfiguren uit de zogenaamd nationale partijen hun aandacht wijden aan het bestendigen van de tegenstellingen bij de konkurrentie : de verscheurdheid van de anderen schenkt hen een ogenblik de illusie van een herwonnen eenheid.

Over wat in de C.V.P.-P.S.C.-V.D.B. gebeurt, heerst een volledige black-out. Maar er zijn onloochenbare tekenen die er op wijzen dat aan een schijn-eenheid alle beloften van gisteren — en dan vooral de vlaamse beloften — worden geofferd. Zo werd bij de samenstelling van het Bureau in de Kamer de heer Scheyven « namens de C.V.P. » aangeduid als ondervoorzitter. Namens welke CVP? Er zijn — dat is ons tijdens de verkiezingen toch voorgezongen op alle toonaarden en daarin is officieel toch nog geen verandering gekomen — een C.V.P., een P.S.C. en een V.D.B. De achtbare heer Scheyven, vertegenwoordiger van de kleine, plaatselijke en persoonlijke V.D.B. lijst, wordt zonder meer aangeduid als de vertegenwoordiger zowel van zichzelf als van de achtbare heren Verroken en Parisis. Voor het sekretariaat van het Bureau : hetzelfde spelletje, maar met andere acteurs. Wie houdt men voor de aap?

Iedere dag wordt duidelijker dat, wat wij — zonder al te veel moeite — trouwens hebben voorspeld, ook juist is : het afzonderlijke opkomen van een « vlaamse », een « waalse » en een « brusselse » C.V.P. was één reusachtig kiesmaneuver, een boerenbedrog dat alleen maar moest dienen om de elektorale schade te beperken. Na de verkiezingen zou alles terug in het oude spoor lopen. Aan die faze zijn we tans toe en we

geven reeds op een briefje, dat de herwonnen « eenheid » ten koste zal gaan van de Vlamingen.

In de B.S.P. is men de les van 31 maart zo vlug vergeten, dat men er zonder blikken of blozen uitpakt met een formateur en kandidaat eerste-minister die geen woord Nederlands kent. En die desondanks door Jos Van Eynde met hand en tand wordt verdedigd.

Over de P.V.V. — na het affront aan de L.V.V.-kandidaten voor de nationale koöptatie — kunnen we gevoelig zwijgen.

Het oude spel is herbegonnen, eens te meer met dezelfde kluchtspelers in dezelfde beurtrolletjes. 31 maart was echter — ook voor hen die het niet willen zien — een teken aan de wand : de tijd voor de oude spelletjes zal niet lang meer duren!

Omeij

WUJ en gij

Vlaams nationaal

ZWARTZAKKEN

In het socialistische weekblad « Voor Allen » van 13 april jl. moeten de zwartzakken van de Volksunie het weer eens ontgelden.

Het B.S.P.-landengeknars om het Volksunie-ruksen kan men zo tussen de regels door lezen. Misschien is het reeds een voorsmaakje van wat ons bij de volgende verkiezingen te wachten staat.

Daarom zou ik de Volksunie, indien het mij toegelaten is een suggestie te doen, de raad willen geven om tijdens de volgende ronde de B.S.P. met haar eigen liefkoosd wapen, nl. dit van de zwartmakerij te bekampen. Na de nederlaag die we de Pest Voor Vlaanderen hebben toegebracht moet het niet moeilijk zijn om ook de B.S.P. die nu reeds ter plaatse is blijven trappelen van hetzelfde laken een broek te geven. De Volksunie moet nu reeds alle gegevens beginnen te verzamelen die kunnen leiden tot B.S.P.-zwartmakerij en nog wel op een manier die de ogen van de werkmans van stomme verbazing zullen doen knippen.

Inmiddels moeten we de P.V.V. indachtig blijven. De foto met affiche in ons weekblad spreekt boekdelen: « Onder dit teken verdienen de liberalen hun miljoenen ». Laat er ons zoveel mogelijk op drukken opdat het rode en blauwe kiezerskorps bij een volgende gelegenheid zijn besluit kan trekken.

S.J., Balen-Neten.

AANLEUNERS

Een paar woordjes voor onze vriend R.S. uit Oostende en alle andere mogelijke R.S.-en (« WUJ » van 13 april).

Een arbeidersvakbond moet een vakbond blijven. En de « Volksmacht », betaald door het A.C.V., met nieuws van vakbond en ziekenkas, moet de rechtstreekse arbeidersbelangen verdedigen en mag nooit een kiespamflet worden zoals de drie laatste nummers bijna van voor tot achter waren.

Bij het groot arbeidersconflict van Zwartberg en andere prangende problemen. Dan iets daarover gelezen?

K.W.B. heeft zelf zijn blad « Raak » en geeft nog al eens tijdig diepgaande voorlichting betreffende ernstige punten die ons volk aangaan zonder bij een partij zoals de C.V.P. aan te leunen. Want aanleunen doen die oude partijen genoeg. Tussendoor laten zij ook eens wetten maken, maar leunen dan zo lang, zodat zelfs wetten, o.a. taal = werk in ons bedrijfsle-

ven, van 1932 en 1964 nu zelfs nog niet worden nageleefd.

Dat een K.W.B.-oud-vrijgestelde in persoonlijke naam vrienden aanschrijft Volksunie te stemmen is geen verwijt, maar een reden te meer dat vooruit strevende mensen meer heil zien in een groep (partij zo ge wilt) die de zaken aanpakt, er niet tegen aanleunt, maar herhaaldelijk op tafel zwiert.

Het K.W.B.-manifest o.a. zal ten bate van alle arbeiders, en ons volk in het algemeen, meer gebaat zijn met de programma-uitwerking van de Volksunie. Zien, oordelen, maar dan ook handelen is nog altijd het parool en dat door weer zoveel gezien wordt in de werking van de Volksunie.

K.B., Ramst.

3.223 ABONNEMENTEN !

Zopas verscheen het vierde nummer van het vlaams-nationaal jongerentijdschrift « Nieuw Vlaanderen ».

Voor 20 fr. ontvangt u de laatste drie nummers (tweede helft) van de eerste jaargang (nrs. 4, 5 en 6).

Prk. nr. 40.82.60 van Nieuw Vlaanderen, Brouwersstraat 74, De Panne of onder omslag aan hetzelfde adres. Gratis proefnummer op aanvraag.

In minder dan zes maanden bedraagt het abonentenaantal reeds 3.223, verspreid over 611 gemeenten. Door onze 255 propagandisten wordt tans een nieuwe abonentenslag gevoerd (20 fr.-abonementen) die ons via de 4.000 naar de 5.000 kan brengen.

Daartoe is echter ook uw abonnering noodzakelijk. Grijp deze kans tot verdieping in de vlaamse strijd.

Nieuw Vlaanderen.

ANTI-P.V.V.-STUNT

Tijdens de zitting van 16 december van de Provinciale Raad van Brabant, heeft de V.U.-vertegenwoordiger voor de « stunt » gezorgd en bewerkt dat, tegen alle verwachtingen in, de P.V.V.-geldschietster Collin niet werd verkozen tot provinciaal senator.

De P.V.V. die voldoende vertegenwoordigers heeft om zonder moeite drie senatoren te verkiezen, meende zich de weelde te mogen veroorloven twee stemmen af te staan aan het kartel F.D.F.-R.W., maar zij misrekenen de zich!

Vermits geen enkele partij bereid was gevonden onze kandidaat te helpen verkiezen, waren de V.U.-raadsleden op het ge-

dacht gekomen te stemmen voor de vlaamse B.S.P.-kandidaat uit Leuven, die dan ook prompt werd verkozen vóór de neus van Collin!

De verslagenheid in de P.V.V.-rangen was onbeschrijfelijk toen de uitslag bekend werd, en de verrassing was trouwens algemeen. Want niemand had dergelijk « manoeuvre » verwacht van de « groentjes » tegen de « oudgedienden » der P.V.V. Deze laatste hebben daarmede trouwens bewezen, tot welke verbluffende resultaten hoogmoed en eigenwijsheid soms wel kunnen leiden.

F.V.D., Liedekerke.

1 MEI 1968

Bij het feest van de arbeid past het even terug te denken aan de vroegere socialistische pioniers uit de B.W.P. en de huidige B.S.P. met hen te vergelijken. Oude socialisten zullen zich nog de strijd om de 8 uren-dag herinneren. In de B.W.P. stelde men de sociale leer boven de economische: tans doet men in de B.S.P. het tegenovergestelde. Hoe vaak hoort men in socialistische middens de stelling verdedigen dat loonsverhogingen slechts mogelijk zijn in zoverre het bruttonationaal produkt stijgt. Men doet het voorkomen

alsof het logisch is dat men na volbrachte dagtaak nog een aanvullende beroepsactiviteit ontwikkelt. De gepensioneerden mogen blijven werken. Ik voeg erbij omdat ik me even in hun gedachtengang beweeg, tot ze erbij vallen.

Uw vergelijking met de arbeiders van vroeger en nu, heren socialisten, bewijst duidelijk dat uw partij op het verleden teert. Is het dan niet te begrijpen dat de socialistische kiezers in massa de B.S.P. de rug toekeren? Spreekt de uitslag der verkiezingen van 1968 geen klare taal? Wanneer de B.S.P. in 1954 over 86 kamerzetels beschikte dan is dit aantal in 1968 tot 59 geslonken. Blijft de B.S.P. de huidige koers volgen dan zal in de toekomst de afstraffing vanwege het kiezerskorps nog groter worden. De ware sociale leer moet de gelijkheid tussen de arbeiders en de bedienenden nastreven. Gelijheid inzake pensioenen, arbeidstijd en levensstandaard. Begrijpt men nu waarom de V.U. die volks en sociaal is, de oude partijen het gras voor de voeten wegmaait?

H.S., Kontich.

INCIVIEKEN ?

De Volksunie heeft bij de jongste wetgevende verkiezingen weer een flinke sprong voorwaarts gemaakt en daarover verheug ik mij zoals ieder rechtgeaard vlaams-nationalist. Want de V.U. is toch en, naar ik hoop, blijft de enige vlaams-nationale partij. Betreurenswaardig is het echter te moeten vaststellen dat op sommige plaatsen tans de naijver van niet-nationalisten de kop opsteekt. Deze hebben lang genoeg de kat uit de boom gekeken en nu zij merken dat het de V.U. voor de wind gaat, zouden zij ook willen arriveren, zelfs ten koste van het zweet en de tranen van de onvervalste nationalist die uiteindelijk meer

ervaring en bevoegdheid hebben inzake onze vlaamse strijd. Betreurenswaardig is het dat zeer verdienstelijke nationalist uit afdelings- en vermoedelijk ook uit arrondissementbesturen geintrigeerd worden omdat zij bij de recente verkiezingen op onverkiesbare plaatsen meer voorkeurstemmen behaalden dan sommige twijfelaars niet-nationalisten die nog het ABC van de vlaamse beweging niet kennen. Het grote argument van deze would-be-Vlamingen is dat de V.U. zich niet met gewezen incivieken mag compromitteren. Wilt U dan eens openlijk de lijst opslaan van hen die tans in de B.S.P., C.V.P. en P.V.V. als onberispelijke Belgen gelden en waarover men in alle talen zwijgt, te beginnen met Jef Van Eynde tot Victor Leemans?

En wilt U er ook eens de nadruk op leggen dat de V.U., zelfs al zou zij inderdaad alle gewezen incivieken uit haar rangen weren, toch voor de partij van de zwarten zal blijven uitgesloten worden, terwijl men over de waalse incivieken reeds lang niet meer spreekt, omdat de ganse repressie niets anders was dan een moordpoging op het vlaamse volk en op dit volk alleen!

Daarom stel ik voor en eis zelfs — en met mij talloze andere V.U.-leden — dat bij het samenstellen van kandidatenlijsten in de toekomst die volgorde aan de kandidaten zou gegeven worden die overeenstemt met hun respectievelijk aantal voorkeurstemmen, echter met uitzondering van de kandidaten die effectief gekozen werden.

F.V., Antwerpen.

De redactie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud der gepubliceerde lezersbrieven. Ze behoudt zich het recht van keuze en inkorting voor. Over de lezersrubriek wordt geen briefwisseling gevoerd.

van de redactie

Brussel, 26 april 1968.

Betr.: en nu terug het blad !

Onze afdeling Grimbergen-Beigem heeft op het plaatselijk voetbalveld sinds geruime tijd een reclame voor ons weekblad laten aanbrengen. Alle 14 dagen zijn er minstens 1.000 mensen die dat lezen.

Dat actieve werving voor ons blad in elektorale perioden rendeert, werd bewezen in het kanton waartoe Grimbergen behoort: Wolvertem haalde de beste uitslag in gans Vlaanderen. Wj

NATIONALE LOTERIJ

HOGE LOTEN

10.000.000 fr.
3.000.000 fr.
2.000.000 fr.
1.000.000 fr.
500.000 fr.
500.000 fr.

EN 76.820 LOTEN
van 400 tot 200.000 fr.

50 Troostloten
van 20.000 fr.

Trekking op 6 mei

6de Franche (Speciale)

72 MILJOEN fr. in loten

HET BIJLET: 200 fr.
HET TIENDE: 22 fr.

niet dezerteren

Niets is helemaal goed, maar sommige dingen komen er toch wel dicht bij. Ook over het Davidsfonds is in vlaams-nationale kringen bij gelegenheid en in de loop der jaren wel eens geklaagd — maar er is niet zoveel te vinden waarover de Vlaamse Beweging in het algemeen, en de radikale vlaamsgezinden meer speciaal, zo zeer tevreden kunnen zijn. Vorige zondag wilde het Davidsfonds eens geen plechtig jaarlijks kongres houden, maar wel een bijeenkomst, een vergadering. Dit opzet kon niet verhinderen dat de verslagen in de kranten toch de titel : Davidsfondskongres droegen.

De vergadering was die titel trouwens waardig. Zoals de heer De Ridder het inleidend zei : het Davidsfonds dezerteert niet. Het belangrijkste politieke probleem in dit land werd duidelijk gesteld en besproken. Daardoor werd een bijdrage geleverd tot het wakker houden van de aandacht ; het kiezen van het thema voor het paneelgesprek was een uiting van vlaamse waakzaamheid.

alleen de vorm nog

Uit het paneelgesprek tussen Ruys van De Standaard, De Witte van De Gazet van Antwerpen en Van Cauwelaert van Het Volk bleek zeer duidelijk dat voortaan de discussies alleen nog kunnen gaan over de verschillende vormen die de herstructurering van dit

land zal aannemen. Onze hoofdredakteur, die verhinderd was aan het paneeldeel te nemen, zal in elk geval niet kunnen beweren dat de plannen voor het her-bouwen van België eenzijdig unitaristisch werden opgesteld.

De redakteurs spraken wel in eigen naam en niet in naam van hun krant, maar het is duidelijk dat een of andere vorm van federalisme voor hen, en voor de velen die zij beïnvloeden, de enige uitweg is die nog overblijft.

een derde voor vlaanderen

En twee derden voor de franstaligen : dat is volgens het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek een volmaakt belgisch evenwicht. Van alle mandaten en kredieten ten behoeve van navorsers gaat er 37,7 % naar de Vlamingen en 65,3 % naar de franstaligen. Het organisme waarvan de beruchte Jean Willems (verzameelaar van voorzitter- en beheerderposten in hogere patriotische sferen) voorzitter is heeft dan nog het lef in zijn 40e jaarverslag ergens te stipuleren « dat het nationaal fonds tussen geleerden en navorsers geen onderscheid maakt om reden van hun moedertaal ».

Op de 141,1 miljoen fr. die de raad van beheer in 1967 toekeende gingen er 99,1 miljoen naar de franstaligen en 42,3 miljoen naar de nederlandstaligen. Ook in de verdeling der mandaten zijn de Vlamingen benadeeld : op 772 posten zijn er slechts 268 voor nederlandsprekenden hetzij een derde. De posten

van navorsing per universiteit vertonen eveneens een willekeurige, anti-vlaamse verdeling : de franstalige vrije universiteit te Brussel krijgt een vierde, Luik, de relatief kleinste belgische universiteit een vijfde, Leuven Nederlands slechts 19 % en Gent, ondanks een snelle aangroei, slechts 12 %.

gesloten boek

Behalve deze ontstellende wanverhouding in taalkundig opzicht biedt het N.F.W.O. evenmin enig inzicht in zijn beleid. Uit het verslagboek is niet op te

maken, hoeveel aanvragen werden ingediend, hoeveel toegestaan of hoeveel geweigerd en waarom. Er is geen toelichting voor het wetenschapsbeleid van het fonds. Toch vernemen wij bij vb. dat de leuvense en gentse profs samen 31 navorsingskredieten aanvrogen, tegen die van Luik alleen reeds 36. Voegt men het krediet van 900.000 fr. aan de luikse rektor voor « deelneming aan een dierenbiologische expeditie in Australië » bij het totale navorsingskrediet voor Luik, dan is dit nog hoger dan de kredieten voor L.N. en Gent samen.

Wanneer wordt dit wangedrocht opgedoekt en vervangen door een echt en rechtvaardig verdelend organisme voor wetenschapsbeleid ?

Ambtswisseling in het A.B.V.V. : Georges Deburne, opvolger van Louis Major,

Er is plots nieuws in overvloed in de politieke winkel : bijeenkomst van het nieuw verkozen parlement, in de senaat nog volop in het teken van de koopliedtribulaties ; Collard die d'Alcantara van het getimmer aan een nieuwe regering wegduwt ; bijna op het zelfde ogenblik dat V.d.B. en Davidsfonds — net op tijd ! — waarschuwen tegen een nieuwe bevroering van de kwestie der vlaams-waalse verhoudingen ; een hernieuwde beklemtoning der standpunten inzake Leuven vanwege de academici ; aflossing aan de top van het A.B.V.V. en het A.C.W. ; voorstelling door de broederlijk verenigde Théo Lefèvre en Jos Van Eynde van de travailistische enquête van Lode Hancké ; kortom leven genoeg. Doch daarnaast eist het gewone leven ook zijn rechten op. Zeer pertinent zelfs.

BOUWSTAKING

Dit volle leven laat zich tans o.m. gelden door een grote... stilte op de bouwvelden van ons land. De bouwstaking is een zeer belangrijk sociaal konflikt (heel wat betrokkenen), dat werknemers en werkgevers diametraal tegenover elkaar stelt. Het konflikt is begonnen met de eis om loonsverhoging met 8 %. De patroons deden een tegenvoorstel dat op een halvering neerkwam en dat werd verworpen. De kern van de kwestie is dat de vakbonden het loonpeil van loonzone 2 even hoog wensen als dat van loonzone 1 (grote agglomeraties). Het bouwpatronaat meent daarop niet te kunnen ingaan, omdat o.a. de bouwactiviteit slechts langzaam herneemt. Daarover bestaan twee verschillende meningen: het patronaat betoogt dat het te Knokke door de regering ontworpen bouwprogramma pas over lange termijn zijn uitwerking zal krijgen terwijl de vakbonden van oordeel zijn dat dit programma op het geheel van de sektor weinig invloed uitoefent, ook omdat de economische evolutie niet zo slecht zou zijn als men beweert. Dat is onrechtstreekse bevestiging van de vaststelling, dat dit bouwprogramma te gering was en te laat kwam. Andere argumenten van het patronaat zijn : de verdubbeling der sociale en loonlasten sinds 1960 ; de

sociale lasten bereiken in de bouwrijverheid met een plafond van 66 t.h. het hoogste peil ; de werktijd is de kortste in de bouwrijverheid (gemiddeld slechts 38,5 uren per week) ; en de sluikarbeid, uiteraard oneerlijke concurrentie. Daarop antwoorden de vakbonden dat de hoge sociale lasten niet eigen zijn aan het bouwbedrijf alleen, terwijl bovendien de patroons ter zake niet alleen bevoegd zijn (ook de regering en de paritaire commissies moeten hun woord meespreken). Wat de werkduur betreft wijzen de vakbonden er op dat het « rekord » van de bouwrijverheid niet het gevolg is van syndikale eisen doch van klimatologische beperkingen, die compensaties rechtvaardigen, zoniet zou de bouwvak-

bijna 25 bewogen jaren nogal kan tellen.

EPILOOG EN « BEGIN »

Het zal wel toeval zijn dat de Schramme-huurlingen met instemming van Kongo uit Rwanda gelost worden de zelfde week dat zich in ons land, nl. te De Panne een rassensincident voordoet. De glorierijke terugkeer van de pionnen van een imperialistisch en neo-kolonialistisch kapitaal (zijdelings ook nog tuk op wat ouderwetse belgische glorie) verliep in de grootste discretie, omdat Harmel elke publiciteit wou vermijden ten einde Kinshasha niet te prikkelen, dat dan toch gevaarlijke ex-bondgenoten-ex-rebellen door de vingers ziet

niet zo zeer omwille van het verschil van huidskleur dan wel als gevolg van wat we zouden kunnen noemen : een kettingreactie. De Noordafrikanen en Zuid-Europeanen worden in West-Europa wel als onderbetaalde werkkrachten aangelokt doch genieten weinig menselijk onthaal. Ze treden dan ook naar buiten zoveel mogelijk als gesloten groep op en zonderen zich in de grote centra in eigen lokalen af, waar de inheemsen evenzeer taboe zijn als deze vreemdelingen hoe langer hoe meer ongewenst zijn in de cafés, dansings en restaurants. Men mag dit probleem van menselijke verhoudingen en omgang, zo op het vlak van de arbeid als dat der ontspanning niet overschatten doch ook niet onderschatten. Alleen al in België mag men van betrekkelijk aanzienlijke concentraties in grote centra spreken. Het aantal bordjes « niet toegankelijk voor kleurlingen » groeit met de dag, verontrustend en vandaag nog een randverschijnsel. Maar morgen ?

RADIO-AKTIEVE NONSENS

Bepaald ernstig sloeg een brusselse krant met een sensatieverhaal over radio-aktieve erts in Gent en Antwerpen, waarover zelfs de roemruchte F.B.I. zich zou opgewonden hebben. Het bleek om ongevaarlijke « zeldzame aarde » te gaan, een ioniserend erts, waarvan de invoer wel aan een vergunning onderhevig is.

DODENWEGEN

Bloedige ernst in de letterlijke zin van het woord was het zwaar verkeersongeval te Walfergem (Assen) waar 2 jaar geleden 10 schoolkinderen de dood vonden, en op welke dodenhoek in deze tijdspanne reeds 17 mensen het leven lieten. Ons land is nog steeds bezaaid met « dodenwegen ». Ondanks de zware verkeersstaken is onze infrastructuur nog lang niet aangepast aan de eisen van een steeds drukker en gevaarlijker verkeer. Dergelijke schrijnende ongevallen onderstrepen hoezeer het aan ordening in onze wegenpolitiek ontbreekt tevens in een landschap, dat grondig wordt verknoeid, niet het minst door een teugellose grondspekulatie, waarover « sociale » partijen bij uitstek in alle talen zwijgen, nu en ook tijdens de verkiezingen.

beroepsHALVE bekeken

arbeider zwaar benadeeld zijn ten opzichte van zijn collega's uit andere nijverheden, wier activiteit niet door weersomstandigheden wordt beperkt. Wat ten slotte de sluikarbeid betreft verwijzen de syndikaten naar de sluikarbeid, vericht met medeweten van het patronaat en met instemming van de regering inzake bepaalde grote werken (Shape bij vb.). De pot verwijt hier de ketel...

Terwijl de bouwstaking de werken aan de nieuwe tunnel onder de Schelde op zeker ogenblik in gevaar bracht, bleken de ordewoorden vrijwel overal gevolgd te worden, uitgenomen aan de... IJzertoren te Diksmuide, waar de stedelijke politie er veiligheidshalve om verzocht werd, de wacht te gaan optrekken. Een verandering die gezien over

glippen. Het was al met al ook voor de belgische instanties geen roemvol moment. En hoe zit dat nu met dat wetsontwerp ter betuiging van de huurlingenplaag ?

Aan onze westkust komen steeds meer kleurlingen uit Noord-Frankrijk ontspanning zoeken, die hun in Frankrijk ontzegt is als gevolg van een bijna onmerkbaar gegroeide colour-bar. Dat heeft nu aan de vooravond van het seizoen, dat telkens een grote toevloed van kleurlingen uit Noord-Frankrijk noteert, te De Panne tot een kortsluiting geleid. Met vlaamse werkstudenten in de meest menselijke rol. Meteen is de aandacht gevestigd op een toestand waarover men weinig leest of hoort spreken. In de hoofdstad en in sommige streken bestaat er nochtans reeds een rassenscheiding,

RANDBEMERKINGEN

BIJ VERKIEZINGSUITSLAGEN

Sommige ouderen hebben de gewoonte de uitslagen van de Volksunie te vergelijken met die van de vooroorlogse vlaamse partij, die een maximum haalde van 17 voor de Kamer en 12 voor de Senaat.

De verhoudingen zijn echter niet dezelfde. Voor de oorlog haalde Limburg, Turnhout en Leper tussen de 25 en de 30 t. h. van de stemmen. Tans schommelen de percenten er rond de 15 of goed de helft.

Anderzijds haalde Antwerpen nooit meer dan 10 t. h. en nooit tenzij in 1939 meer dan één volksvertegenwoordiger. Tans ging Antwerpen boven de 20 t. h. Een kanton als Mechelen, waarin het rode Willebroek, kwam nooit aan 6 t. h. en haalde nu 14 t. h. Minder goede arrondissementen van voor de oorlog zijn tans al beduidend beter, de beste van voor de oorlog werken nu nog maar op halve kracht.

■ Tot 1965 waren het vooral de grote steden die Volksuniëwinst gaven en bleef het platteland ten achter. Tans gingen we gevoelig vooruit in de grote steden maar nog gevoeliger op het platteland. Ook de taalgrensgebieden, traditioneel lastig (Tongeren, St. Truiden, Landen, Tienen, Halle, Geraardsbergen, Ronse, Kortrijk) of rode burchten als Boom en Willebroek, om van Brussel niet te spreken, boeken gevoelige vooruitgang, al zijn we daar nu pas goed vertrokken.

■ Sommige propagandisten zijn verwonderd dat Antwerpen met 30.000 stemmen winst geen zetel wint. Hier vergeet men dat Antwerpen in 1965 nog 300 stemmen te kort had voor de 3de rechtstreekse zetel, maar dat door het spel van de apparentering 18.400 stemmen van Mechelen en 13.000 van Turnhout naar Antwerpen overgingen. Het kon dus niet anders of Turnhout en Mechelen moesten de rechtstreekse of ongeveer rechtstreekse zetel halen met onderscheidenlijk ongeveer 24.000 en 25.000 stemmen. Ook voor de senaat kreeg Mechelen-Turnhout met 3.000 stemmen overschot (48.000 waar 45.000 volstonden) de rechtstreekse zetel (in 1965 : 31.000 stemmen).

■ Met een winst van minder dan 5.000 stemmen voor de Kamer en van ongeveer 15.000 stemmen voor de Senaat zal de provincie Antwerpen de volgende verkiezingen 1 kamerzetel en 1 senaatszetel winnen, die beide naar Antwerpen zullen gaan.

In Brabant en Oost-Vlaanderen ontbreekt het de Volksunie telkens aan een 3.000 stemmen om een nieuwe senaatszetel in de wacht te slepen. In Limburg zijn er daarvoor 15.000 nieuwe stemmen

nodig en in West-Vlaanderen minder dan 30.000.

Voor de Kamer moet de provincie Antwerpen minder dan 5.000 stemmen winnen voor een nieuwe kamerzetel, voor de andere vier provincies ligt het getal tussen 12.000 en 16.000 nieuwe stemmen. Een nieuwe winst van een 60.000 stemmen kan dus 25 kamerzetels en 13 rechtstreekse verkozen senatoren geven. De sprong van 25 naar 30 zetels veronderstelt een bijkomende 120.000 stemmen.

■ Voor de provinciale senatoren, tans zeker in Antwerpen, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen, ontbreekt één zetel in Brabant en 2 of 3 in Limburg. Een 2de provinciale senator kan te Antwerpen volgende maal bereikt worden met een winst van 7.500 stemmen te Mechelen en te Turnhout en van 20.000 in Antwerpen. Dit zou voor Mechelen 1 (van 3 naar 4), voor Turnhout 2 (van 2 naar 4) en voor Antwerpen 3 (van 12 naar 15) zetels winst betekenen.

■ De agglomeratie Brussel verdubbelde ongeveer haar stemmen. In tal van gemeenten : Anderlecht, Brussel, Molenbeek, Schaarbeek, Jette, Ganshoren, Koelberg, Evere, St. Agatha-Berchem zijn er tans ongeveer voldoende stemmen of in sommige gevallen zelfs heel wat meer voor een gemeenteraadzetel.

Mits behoorlijk werk in de brusselse agglomeratie haalt de vlaamse partij dus bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen het sukses van het F.D.F. van 1964.

Hetzelfde geldt trouwens voor de vlaamse socialisten waarvan tans de meeste vlaamse arbeiders te Brussel niet eens wisten dat ze afzonderlijk opkwamen. De franstalige socialisten hingen

trouwens meer nederlandse dan franse affiches uit om de vlaamse arbeiders te misleiden. Geen enkele affiche voor nummer 11 bleef hangen!

■ Men zegt dat Brussel brussels koos. Het valt te zien wat men daaronder verstaat.

Aan de ene kant wonnen de VU en de vlaamse BSP, aan de andere kant het FDF. De PSC, de PSB en de PLP die de FDF naholden boekten echter verlies. V.D.B. met de CVP won met een program dat de Brusselaar tot realisme aanmaande (al gaf de vlaamse CVP op dubbelzinnige wijze nog te veel toe).

De verkiezingsstrijd te Brussel illustreerde duidelijk het driedelige Brussel : 1. Walen en Vlamingenhaters. 2. de vlaamsgezinden. 3. de grote midden-groep. Deze laatste groep zijn de ver-

franse Brusselaars die zich nog meer « vloeming » voelen dan waal al zijn ze anti-flamingant (flamingant is voor hen extremist en Duitsgezind!) en de niet-vlaams bewuste vlaamse Brusselaar. Zij kozen voor V.D.B. Ze hebben angst dat een te anti-vlaamse koers Brussel het statuut van hoofdstad zou ontnemen, met als gevolg leegstaande flatgebouwen, geringere omzet in de winkels en daling van het zakencijfer. Brussel hangt economisch meer af van Vlaanderen dan van Wallonië. Dezelfde reden lag aan de grondslag van het feit dat de PVV ook vlaamse kandidaten op de tweede plaats zette op de kamer- en op de senaatslijst en de heftigste anti-vlaamsgezinden slechts de 3de plaats gaf (Mundeleer), terwijl de meer gematigde frankofonen (Van Offelen en Hougardy) de eerste plaatsen voor Kamer en Senaat bekleedden. Dit kostte hen trouwens stemmen aan het FDF.

De franstalige BSP verloor met haar FDF taktiek drie zetels, de franstalige PSC raakte geen grond.

Brussel is niet zo frans en is meer vlaams dan men denkt. Mocht Vlaanderen dit eindelijk beseffen en Brussel met de passende taktiek bewerken.

W.J.

LEO COLLARD

Het heeft Zijne Majesteit niet behaagd, in de eerste fase na de verkiezingen een woordvoerder van de V.U. te ontbieden om zich direct aan de bron te informeren over de opvattingen en de standpunten van de federalistische oppositie. Het heeft Zijne Majesteit daarentegen wel behaagd, in de derde fase na de verkiezingen een formateur aan te duiden die zich in het verleden bij herhaling voor federalisme heeft uitgesproken.

De verklaring voor deze ongelijke vorstelijke belangstelling ten overstaan van politici die zich voor federalisme uitspraken, ligt in de persoonlijkheid van Leo Collard zelf. Deze matte, vermoede zes-en-zestigjarige is een man, bij wie het woord ver van de daad ligt en wiens federalistische uitspraken telkens opnieuw gelogenstraft werden door de unitaristische handelingen.

Alles aan deze man is flou, onscherp en onduidelijk. Sinds zijn burgerlijke kom-af uit liberalen huize is hij — ondanks andersluidende taktische verklaringen — steeds een hechte steunpilaar gebleven van de gevestigde orde die een unitaire orde is. Federalist heette hij zich, telkens wanneer de prioriteitskoorts eens te meer zijn waalse partijgenoten te pakken kreeg. Maar unitarist bleef hij door dik en dun omdat hij — als man van de gevestigde orde — zijn partij in de allereerste plaats bleef beschouwen als eeuwige regeringskandidaat. Schipperend en laverend tussen de waalse en de vlaamse socialistische federaties wist hij zich op te bouwen tot de « nationale figuur » wiens positie geschraagd wordt veel meer door handigheidjes en knepen dan door de geestdrift en de toewijding van wie in hem een leider zouden moeten zien. Hij heeft dat niet klaargespeeld zonder af en toe het hoofd te moeten bieden aan een stormpje. De vlaamse socialisten verweten hem geregeld zijn federalistische lippendienst en zijn Wallonnie-d'abord-eisen. De waalse socialisten namen hem kwalijk dat hij zich vooral steunde op de macht en de invloed van de vlaamse reformisten. Het schreeuwend gebrek aan grote persoonlijkheden in de partij liet hem echter telkens toe, in zijn zalvende monsignore-stijl met slepende stem de stukken aaneen te praten.

Intellectuele capaciteiten, inderdaad! Maar gedragen door een dergelijke bleke persoonlijkheid dat men zich steeds opnieuw verbaasd afvraagt, hoe het moet gesteld zijn met een partij die zo'n man nu al bijna een decennium aan de leiding laat.

De fletse, trage, oude sfeer rond deze man werd slechts een enkele keer vervangen door de kruiddamp van strijd en beweging; het doet tragi-komisch aan dat deze verandering echter beruiste op een grotesk misverstand. Toen Leo Collard van 1954 tot 1958 minister van onderwijs was in de regering Van Acker, gooide het misverstand hem onverhoeds in de rol van de « duivel » de verkrachter van de schone ziel van het kind waartegen heel de katholiciteit in het geweer geroepen werd. De schooloorlog vertekende het beeld van deze fletse, twijfelende en al bij al vrij tolerant intellectueel tot de karikatuur van een kerken- en zielschender die, als een helse draak, moest bestreden worden door de gentse St Joris met achternaam Lefèvre. Wie vandaag terugdenkt aan deze periode, weet nog altijd niet of er om gelachen of geweend moet worden : de omgehakte bomen, de door Théo ondernomen aanslag op « het krediet van de natie » en de zalvende kanunnik Collard opeens getooid met puntstaart en bokkelpoten... De legende van de duivel én van St Joris heeft echter al lang haar tijd gehad en zowel Collard als Lefèvre zijn sindsdien teruggevallen in hun eigen menselijk huidje dat persoonlijkheden van beperkter dimensie dan die uit de legende omspannt.

Wanneer Zijne Majesteit geen graten vindt in Collard's federalisme, dan is het omdat Laken bij ervaring weet dat weekdieren doorgaans graatloos zijn. Zijne Majesteit loopt dus met deze informateur geen enkel riziko. Altans op dat vlak.

Op een ander vlak loopt Boudewijn I wel een riziko. De dinastieke ervaring van 138 jaar én de eigen ervaring hebben de heersende Saksen-Koburger blijkbaar nog niet geleerd dat een eentalig-franse formateur en kandidaat eerste-minister niet door de beugel kan. Laken vindt het blijkbaar nog altijd normaal, zijn toevlucht te zoeken bij heerschappen wier intellectueel gehalte blijkbaar zelfs na 35 jaar politieke eerste-rangrollen niet volstond om de tweede landstaal te leren. Als federalist zou Collard volkomen eentaligheidsrecht hebben; als unitaristisch partijleider, formateur, minister en kandidaat eerste-minister echter niet.

Dat, na de verkiezingen van minder dan een maand geleden, Zijne Majesteit zelfs deze les nog niet blijkt gesnopen te hebben, getuigt niet voor Zijn Doorluchtig Doorzicht.

dio Genes.

Te Merksem-bij-Antwerpen werd verleden zondag de 18e Bormsherdenking gehouden, bijgewoond door meer dan tweeduizend mensen. Alles verliep in een serene, ordevolle stemming. Voor zover het nodig was werd eens te meer bewezen dat, bij afwezigheid van rijkswachters, de orde helemaal niet wordt gestoord. En burgemeesters, die het betogingsrecht eerbiedigen, hebben zich doorgaans vanwege vlaamsgezinden daarover niet te beklagen...

exit major

Met veel bloemen en huldeblijken nam Louis Major afscheid van het A.B.V.V. als algemeen sekretaris. Het valt niet te ontkennen dat Major met het hart heeft gewerkt voor de belangen van de arbeiders. Pas laat ontdekte hij de volke ondergrond van de sociale strijd. Al hebben de vlaams-nationalisten niet op veel begrip bij Major moeten rekenen, de nieuwe generatie weet naast zijn tekortkomingen ook wel zijn kwaliteiten te waarderen. Major was tenslotte het produkt van een belgisch socialisme, dat volksvreemd en ideologisch vastgeroest, het vlaams probleem nooit heeft willen begrijpen als gevolg van zijn staatsunitaristische instelling.

Louis Major zal trouwens nog niet helemaal op non-aktief gesteld worden vermits hij parlementslid blijft.

georges debunne

Tot opvolger van Major werd de 50-jarige Georges Debunne gekozen, kleinzoon v. d. socialistische volksvertegenwoordiger uit Zuid-West-Vlaanderen die indertijd meer uit goedmoedige spot dan uit geringschatting « slunse Debunne » werd genoemd. Geboren in Hofstade doch opgevoed te Meneen staat deze gewezen onderwijzer bekend als een keihard onderhandelaar, die in de A.C.O.D. zijn sindikale sporen verdiende. Hij voorziet in de structuur van de vakbeweging een verdere verschuiving naar intellectueel leiderschap. De nieuwe A.B.V.V.-sekretaris, die zich als Vlaming tot op heden niet manifesteerde, zal nochtans met de federalistische tendenzen in het socialistisch vakverbond terdege rekening moeten houden. Het zou best kunnen dat wat onder Major vooralsnog onmogelijk bleek onder Debunne zal verwezenlijkt worden. Zeer waarschijnlijk tegen heug en meug.

einde van een avontuur

De terugkeer van Schramme en zijn huurlingen gebeurt bijna zes maanden na het begin van de huurlingenopstand waarover onze « weldenkende » frankofone brusselse pers in het begin bijna lyrische reportages en interviews publiceerde. De vreugde om een « nieuwe belgische aanwezigheid » in Kongo, met nadruk op « belgisch » konden deze bladen nauwelijks onder de korenmaat houden. Dat dit geschrijf onze zaak in Kongo (waar we nog altijd veel vooral vlaamse mensen en veel zakelijke belangen hebben) veel kwaad deed scheen deze heren niet te deren. Ze lieten zich daarnaast ook nog het hoofd op hol brengen door hun sensatiezucht. Gunstig daarvan onderscheidde zich de nederlandstalige pers, die het hoofd koel hield. De afloop van het avontuur bewees dat ze het bij het rechte eind hadden. Van neo-belgische lauweren in Kongo kwam niets in huis, het kolonialistische heimwee werd (definitief ?) de domper op gezet.

De vraag is intussen wat er van het wetsontwerp zal terecht komen dat de regering wou indienen om het ronselen en de trafiek van huurlingen te beteugelen. Door de regeringskrisis verviel dit ontwerp. Het blijkt dat men de teruggekeerde een eventueel nieuw afrikaans avontuur zal beletten. We hopen het en verwachten dat zulks niet met zeemlederen handschoenen zal gebeuren. Nu eens zien, of men de aanpak die men steevast voor « vlaamse extremisten » reserveert ook kan toepassen op avonturiers en onruststokers.

kentering ?

De P.V.V. die tot voor kort van geen Vlamingen en Walen wou horen schijnt ook vorderingen te maken. Vice-premier De Clercq zei toch tot de Moerbeekse jeugd dat men de uitspraak van Destrée zou moeten omdraaien en zeg-

gen : er zijn wel Belgen, maar in iedere Belg steekt er een Waal of een Vlaming. Verder zei de vice dat de fransstaligen moeten begrijpen dat de Vlamingen prijs stellen op eigen cultuur, taal en persoonlijkheid.

Na de verkiezingen deed zich bij de vlaamse P.V.V.-ers een lichte kentering voor. Misschien bedoelde De Clercq deze woorden vooral voor zijn eigen partijleiding, die nog steeds alleen bij al wat unitair is zweert. Straks krijgt hij misschien nog een bondgenote in de Libre, die zich opnieuw tot de C.V.P. (met veel pretentie) schijnt « bekeerd » te hebben en die zelfs vlaams C.V.P.-ers door haar redactie op een kolloquium uitnodigde « om meer inzicht in de vlaamse opvattingen te verkrijgen ». Wat een 31 maart al niet kan bewerken. Maar toch eerst zien, zei de blinde....

hij blokt

De bekende — om niet te zeggen : beruchte — belgische ambassadeur bij Her Gracious Majesty baron van den Bosch blokt momenteel Nederlands in een nederlands vrouwenklooster. Hij moet zijn taaleksamen afleggen. Men beweert dat een mislukking hem deze diplomatieke post zou kosten. Valt nog te bezien welke maatstaven men in de praktijk voor dergelijke diplomatenexamens aanlegt. Maar kom, de baron doet te Vucht naar het schijnt hard zijn best. Als hij het er behoorlijk van af brengt, zijn we toch alweer een stapje vooruit. En kan Collard misschien ook eens denken aan een Vuchtse scholing.

waarschuwing

De V.V.B.-betoging te Gent mag dan qua opkomst niet aan de verwachtingen hebben beantwoord wegens de onmogelijkheid van een grondige voorbereiding ze verkreeg door het gekonkel op hoog politiek niveau veel meer relief dan

haar omvang zou wettigen. Ook het tema was zeer aktueel : geen regering tegen Vlaanderen. Dat de betoging geopend werd door ettelijke Volksunieparlementsleden samen met de V.V.B.-leiding leverde het zoveelste bewijs dat onze partij wakker blijft en zeker niet op haar recente lauweren rust.

V.V.B.-voorzitter Daels vatte het waarschuwend karakter van deze betoging kernachtig samen door tijdens de daarop volgende meeting te verklaren dat na al hetgeen sinds twee jaar in Vlaanderen en dit land is gebeurd een unitaristische grenselgrondwet eenvoudig als een fascistische uitdaging zou onthaald worden. Democratie en federalisme of autonomie zijn steeds duidelijker één.

Opvallend was dat een grote groep socialistische jongeren zich na enkele straten bij de betogers aansloot. Vooral deze jongeren beseffen hoezeer hun partij aan aderverkalking lijdt. Ook deze deelneming was de zoveelste waarschuwing aan de partijbonzen. Het laat zich aanzien dat nog waarschuwingen zullen volgen. Deze eerste was alles in acht genomen een goede start.

los gepraat

« Pan » meldde in zijn uitgave van deze week dat De Standaard de aandelen van mevrouw De Winter in « t Pallieterke » had opgekocht. Nu is de eetlust van deze krantentrust overbekend maar spoedig bleek dat de informatie onjuist was. « Pan » mag dan zeer goede informateurs in hof- en regeringskringen te hebben (men beweert zelfs dat een senaatsvoorzitter ooit Pan-medewerker is geweest) maar zeker niet in de wereld van Standaard en Pallieterke. t Pallieterke reageerde deze week al (niet op Pan doch op een navraag-telefoontje van Trammelant) met de mededeling dat het een ernstig bod had gedaan om de ... Standaard op te kopen. Dat zal wel het beste antwoord zijn op het loslaten van deze superdikke kwakkel, die deze keer zeer vlug werd neergehaald.

Partijvoorzitter Frans Van der Elst en volksvertegenwoordiger Schiltz begeven zich naar het parlement voor de eerste zitting van de nieuw verkozen Kamer. Dat 't prettig is met steeds méér verkozenen naar het parlement te trekken, zien men hen zo aan. Daarom is de strijdbijl natuurlijk niet begraven. Wel in tegen-deel.

V (an) D (en) B (russelaar)

Ten minste voorlopig is 't rond twee centrale figuren van het belgische politieke leven stil geworden. Vanaudenhove en V.D.B., die beide hun gezicht hebben aangeboden aan de kiezer, omdat ze blijkbaar niets beters konden vinden, leggen geen verklaringen meer af, en er wordt ook niet meer over hen gesproken. Sinds de avond van 31 maart is Omer natuurlijk meer dan ooit overtuigd dat de grootste fout die in het politieke leven van dit land werd bedreven de « milde » repressie na de wereldoorlog is geweest. Enkele duizenden terechtstellingen en enkele honderdduizende jaren gevangenis hadden misschien kunnen verhinderen dat « zij », dat « wij », nog ooit waren herbegonnen. Dat een man die in zijn verwachtingen werd teleurgesteld zwijgt is nogal normaal.

Maar V.D.B. dan ? Met het nog nooit bereikte aantal voorkeurstemmen, 116.007 ! Als de nationale figuur die te Brussel ten slotte toch nog een kartellijst wist te vormen waarop zowel een Struye als een Van Elslande voorkwamen... Zou deze nationale redder en nieuwe vader des vaderlands alleen en uitsluitend gevallen zijn over het artikel van Jos Van Eynde, over de afwijzing van de socialisten, en over de hardnekkigheid van een kandidaat-eersteminister Persoons ? Of zit de worm dieper ?

Voor V.D.B. geldt evenzeer als voor Vanaudenhove dat de gewone burger van dit land, en de Vlamingen nog het minst van alle, vatbaar zijn voor de verheerlijking van politieke figuren. Natuurlijk zijn er die wel aan vedettenverering doen : 116.007 in het arrondissement Brussel. Belangrijker is echter dat het gehele opzet van de zogezegde kartellijst V.D.B. mislukt is : nog meer

na de verkiezingen dan bij de verkiezingen zelf. Het uitschakelen van de vlaamse verkozenen Van Ackere is een heel lastige operatie geweest, en zoveel weten partijpolitieke bonzen wel van wat omgaat in het volk dat ze de gevolgen van deze sluipmoord vrezen : V.D.B. zelf weet dat een tweede uitgave van zijn nationale reddingsplan minstens een halve mislukking zou worden.

Beslissend lijkt echter een ander aspect : door de gehele uitslag van de verkiezingen, zowel in Vlaanderen als in Wallonië is de betekenis van Brussel in dit land veranderd : Vlamingen en Walen aanvaarden niet langer als vanzelfsprekend dat Brussel beslist. Ze zijn zo vermetel te menen dat Brussel ook tot iets dienen moet, en wel voor het gehele land. En daardoor is ook de betekenis van de overwinning van V.D.B. veranderd : wie Brussel behaagt en voor zich wint, kan niet meer verzekerd zijn van de macht in de staat.

V.D.B. heeft gemeend dat « het » van de Brusselaars moest komen. Het gehele land meent echter dat het niet langer van Brussel mag komen. Het drama van de vedette V.D.B. ligt daar : hij dacht de enige arena gevonden te hebben waarin hij buiten de beslissende strijd kon blijven en 116.007 kiezers hebben hem toegejuicht. Sindsdien echter heeft hij de Vlamingen — ook de vlaamse Brusselaars en de Vlamingen uit het arrondissement Brussel — samen met Van Ackere genekt ; en de frankofonen blijven hem haten en afwijzen uit persoonlijke oppositie en omwille van hun eigen mislukking.

V.D.B. scheen een bruggenbouwer te zijn, wilde zelf een brug zijn tussen de volksgemeenschappen — hij werd slechts een brug van Pulle.

GEEN DROGREDEDEN, JOS!

HET NEDERLANDS VAN COLLARD

Jos Van Eynde is deze week in zijn pen geklommen om partijvoorzitter Leo Collard in bescherming te nemen tegen de felle kritiek op de formatie-opdracht waarmee hij door de koning werd belast. Deze kritiek uitte zich op een dubbel vlak. Een aantal C.V.P.-bladen lieten enerzijds nogal zuur opmerken dat de formatie-opdracht Collard niet toekomt, omdat ondanks alles de C.V.P.-P.S.C. de sterkste partij is gebleven en omdat zonder de C.V.P.-P.S.C. geen enkele regeringsformule mogelijk is. Anderzijds werd van verschillende zijden gesteld, zo o.m. ook vanwege de V.U.-parlementsfracties, dat een eentalige Waal in de gegeven omstandigheden onaanvaardbaar is als eerste-minister.

Met heel wat historische argumentatie ontzenuwt Jos Van Eynde in «Volksgezette» de eerste aantijging. Hij bevindt zich daar op veilig terrein en de door hem bijeengescharrde precedenter uit onze politieke geschiedenis stellen inderdaad nog al duidelijk, dat het C.V.P.-standpunt terzake wel zéér zwak is. Had hij het daarbij gelaten, hij zou zijn voorzitter een goede dienst hebben bewezen.

Maar in zijn overgrote schildknaapijver heeft Jos Van Eynde gemeend, nog al aantal lijnen te moeten wijden aan Collards taalvaardigheid. Alhoewel Jos het zo niet bedoeld heeft, past de titel boven zijn artikel uitstekend bij zijn eigen argumentatie: «Drogredenen».

We kunnen ons de geprikkeldheid van de B.S.P.-ondervoorzitter best voorstellen. Enerzijds wordt het taalargument ook aangevoerd door «La Libre» en men hoeft geen polderbizon te zijn om te gaan trappelen, wanneer men die plotse tweetaligheidsbezorgheid van de frankiljonse moni-

teur voorgeschoteld krijgt. En anderzijds is het natuurlijk allesbehalve prettig dat nu plots een fundamentele zwakte, een gebrek in het licht gesteld wordt bij een man die — tijdens een politieke carrière van onderhands al 36 jaar parlement — toch ruimschoots de gelegenheid zou moeten gehad hebben om zich vertrouwd te maken met de taal van de meerderheid in het land. Collard is namelijk niet zo maar eenvoudigweg een «député wallon»: sinds de bevrijding speelt hij een nationale rol als minister én als voorzitter van een partij die zich nationaal noemt. Wanneer de man vandaag zo goed als geen woord Nederlands kent — en zo is de toestand, ondanks andersluidende beweringen van Van Eynde — dan is dat, met zijn intellectuele capaciteit én met zijn rol in de «nationale» politiek, eenvoudigweg een uiting van gebrek aan belangstelling, om niet te zeggen onwil. Alhoewel er inderdaad geen enkele wet Collard tot tweetaligheid dwingt, schuilt er iets absurds in de veronderstelling dat een

eerste-minister ook moreel en praktisch hoog boven de verplichtingen staat verheven die opgelegd zijn aan een Vivario of een baron Van den Bosch. De kritiek op deze beiden is meteen een kritiek op Collard. Altans in een unitaire staat. En daarin leven wij, bij de genade onder meer van Van Eynde en Collard, nog altijd!

Jos Van Eynde schrijft in «Volksgezette»: «Ten slotte zouden, in een land waar men met alle middelen sedert 1932 de dubbele eentaligheid heeft georganiseerd, Vlamingen en Walen het er moeten over eens worden wat zij in feite willen».

Zoals de titel boven zijn stuk luidt: drogredenen!

Wij bepleiten allermint de tweetaligheid! Maar wij verzetten ons tegen de eentaligheid van Collard, omdat de logische konsekventie van die eentaligheid is: de tweetaligheid van de Vlamingen. In welke taal spreekt Van Eynde met Collard? Het antwoord is toch logisch: in het Frans! Jos Van Eynde en Collard zijn het er dus inderdaad al lang over eens wat zij beiden in feite de hele tijd door gewild hebben: de ene tweetalig zijn om de andere toe te laten, vanuit zijn frankofoon getto nationale partijleider te zijn en te blijven.

Het staat Jos Van Eynde en het staat de vlaamse socialistenvrij, taaladjunkt en vertaler te spelen voor de voorzitter van hun hart en hun keuze. Het staat hen echter niet vrij, te vragen dat het hele vlaamse volk met dat knechtenrolletje voor een eentalig-franse eerste-minister vrede moet nemen.

Wij hebben een onzalige traditie van frankofonen wier eentaligheid geen beletsel was om de hoogste ambten te bekleden. Wij hebben nooit een vlaams tegenvoorbeeld gezien. Er zijn nooit vlaamse tegenhangers geweest voor de Spaaks, de Hégers, de Poswicks en de Collards — om ons maar te beperken tot het recente verleden. Met het oog op die traditie én met het oog op het feit dat Van Eynde die traditie helpt bestendigen door zélf de tweetalige adjunkt van een eentalige frankofoon te spelen, verliest de ondervoorzitter van de B.S.P. ieder recht om zich te beroepen op een beginsel dat in de grond gezond is. Uit zijn pen wordt dat beginsel inderdaad «een drogreden».

Men heeft deze week het triestig kijk- en luisterspel in radio en T.V. kunnen meemaken: een «nationaal» partijvoorzitter, formateur en kandidaat eerste-minister moet zich twee keer een zéér eenvoudige vraag van een nederlandstalig joernalist laten herhalen, heeft ze dan nog niet begrepen en beantwoordt ze dan met een zin van drie woorden waarin vier fouten zitten!

Menselijk gesproken: is een dergelijk ontstellend bewijs van intellectuele luiheid, van onbekwaamheid en van gebrek aan belangstelling voor de taal en de cultuur van de meerderheid in het land dan werkelijk de basis voor een eerste-ministerschap?

«Nog aan u, Jos Van Eynde!

(jeeveede) Het opmerkelijke verschijnsel deed zich in het begin van deze week in Nederland voor dat de tegenstelling tussen jeugdige ontevredenen en gezagsdragers (die de laatste jaren vrijwel uitsluitend in de grote steden van het westen des lands tot uiting kwam) nu ook gedemonstreerd werd in een klein brabantisch dorp. Twee avonden en een groot deel van de nacht woedde immers een complete veldslag tussen de jonge bewoners van St Willebrord bij Breda en een zwaar versterkt leger van politiemannen die met traangasbommen en ander «grootstads materiaal» poogden de orde te handhaven. De aanleiding tot deze rel was eerder onbeduidend: de arrestatie van een dronken man, gevolgd door het protest van een groep cafébezoekers. Maar de algemene agressie die zich daarop van enige honderden dorpsbewoners meester maakte, wees op diepere oorzaken. Inderdaad is St. Willebrord een van de moeilijkste probleemdorpen in Nederland, waar zich ook in het verleden, onder andere tijdens de oorlog, toestanden afspeelden die in overig Nederland niet zijn voor te stellen. Het plaatsje vormt min of meer een enklave in het rustige West-Brabant doordat de bewoners afstammen van spaanse en franse families, die zich hier enige eeuwen geleden vestigden. Smokkelarij, stropen en de leundershandel vormden tot voor kort de hoofdmiddelen van bestaan. Een industrialisatieplan werd na de oorlog uitgewerkt, maar het bleek onmogelijk de mensen van St Willebrord te bewegen in groten getale naar de fabrieken vlak bij huis te komen werken. Liever trokken zij met autobusjes naar de haven van Rotterdam, terwijl werkkrachten van elders dienden te worden aangevoerd om de bedrijven in het dorp aan de gang te kunnen houden. Sociale werkers en de geestelijkheid hebben zich jarenlang zwaar ingespannen om de vereiste structurele wijzigingen in de mentaliteit van de bevolking tot stand te brengen. Maar het heeft steeds ontbroken aan werkelijk grote steun en middelen vanwege de regering. Daarover kan men bittere klachten vernemen bij degenen die zich het lot van de St Willebrorders hebben aangezien. Enkele weken geleden nog klaagde de burgemeester dat de kredieten die gegeven worden om de werkloosheid te bestrijden, slechts voldoende zijn om vijf mensen gedurende enkele weken werk te bezorgen. Als men weet dat niet minder dan 37 procent van de bevolking werkloos is, zal men begrijpen dat dit probleem alleen maar verder en verder achteruitgaat. En dan is het ook verklaarbaar dat een onbeduidende dronkemensrel uitgroeit tot een opstand die herinnert aan de gebeurtenissen van twee jaar geleden in Amsterdam. Het ware

WIJ IN NEDERLAND

te hopen dat onder druk van de huidige moeilijkheden nu eens een groot project tot stand kwam om St Willebrord niet langer te laten achterblijven. Dat zou ontwikkelingshulp in eigen land betekenen!

Op het politieke front heerst in Nederland de laatste weken een zekere rust. Die wordt nauwelijks onderbroken door verklaringen van allerlei slag zoals die regelmatig door diverse partijkopstukken worden afgelegd. Zo heeft de fractieleider in de Tweede Kamer van de Katholieke Volks-Partij zopas gezegd dat de veelbesproken linkse concentratie nog ver weg is, maar op deze uitspraak is nauwelijks gereageerd. Misschien wel omdat er inderdaad nog een uitzicht is op het samengaan van de meer progressief gerichte groeperingen. Met name de socialistenvrij houden zich nogal op de vlakte, kennelijk omdat in hun partij de tegenstellingen nog niet zijn uitgekristalliseerd. Overigens verwacht men wel weer een en ander van het eerste kongres der afgescheiden Radikalen dat dit weekeinde gehouden wordt. Maar misschien is hier de wens de vader van de gedachte. Want met nog drie jaar voor de volgende verkiezingen voor de boeg lopen de Nederlanders niet zo erg warm voor politieke verschuivingen.

Wel is merkbaar een groeiende controverse tussen de vakbeweging en de partijen. Zo werden onlangs voor een belangrijke conferentie betreffende vakbeweging en politiek de drie grote kristelijke partijen niet uitgenodigd omdat hun bijdrage aan de discussies van geen belang werd geacht. Dat was een hard gelag voor de afwezigen, want de liberale partij, die samen met de kristelijken regeringspartij is, kreeg wel inspraak. Samen met o.a. de socialistenvrij.

En nu is er plots een hevige aanval gekomen van de kant van de katholieke bouwvakbond op de regering en de regeringspartijen. Volgens de bouwvakkers is de loonpolitiek in Nederland, die dit jaar vrijer zou mogen zijn dan vorige jaren, door «partijpolitiek in de kiem gesmoord». In een oplage van honderdduizend stuks is een blad verspreid waarin zwaar geschut wordt gericht op de KVP en op de vakbondsmensen in deze partij. Het blad bevat onder andere de foto's van vijf vooraanstaande vakbondsleden die kamerlid zijn voor de katholieke partij. Onder de foto's staat: «Ook zij gaven de partijpolitiek de voorrang boven de vrije-loonpolitiek en de belangen van de bouwvakarbeiders». Deze aanval, zo kort na de massale bouwvakkersdemonstratie in Den Haag, is bij de regering zwaar aangekomen, al ziet het er nu ook weer niet naar uit dat de konsekventies hoogst ernstig zullen zijn. De onzekerheid binnen de partijen immers verstevigt, hoe vreemd het ook mag klinken, de positie van het kabinet. Want welke partij is klaar om in eventuele tussentijdse verkiezingen grote verschuivingen tot stand te brengen?

Zo werkt de immobiliteit van de een het behoud van de ander in de hand. Waarmee nog maar eens gezegd wil zijn dat het ook in Nederland niet al goud is wat er blinkt.

gutt

nooit

mit uns

(ACO) Ford Motor Company (Belgium) is voor Antwerpen, en voor de vlaamse arbeidsmarkt en ekonomie over het algemeen, van groot belang.

Het bedrijf heeft een internationaal afzetgebied, het brengt technologisch-wetenschappelijk sedert vele jaren een eigentijds element in de vlaamse arbeidsklasse die lang de stempel van haar agrarische afkomst heeft gedragen.

Dat alles om u duidelijk te maken dat we voor Ford Motor Company (Belgium) veel waardering kunnen opbrengen. Des te meer spijt het ons dat de raad van beheer van deze vennootschap al sedert vele jaren gepresideerd wordt door een nederlandsonkundige voorzitter, oud-minister Camille Gutt.

Het feit dat de voorzitter de taal van de meerderheid van dit land niet kent, heeft maandag jl. aanleiding gegeven tot een taalincident tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders.

Een antwerps aandeelhouder, de heer G.D. De Smet, zei dat hij niet kan aanvaarden dat de vergadering geleid werd door een Nederlands-onkundige, wat mutatis mutandis in Wallonië ondenkbaar is. Het feit dat de door de wet opgelegde teksten en akten van de vergadering telkens ook in een nederlandse versie gegeven werden of verkrijgbaar waren, helpt deze anomalie niet uit de wereld.

Zo zat men eens te meer midden het taalvraagstuk, en midden het sociaal-ekonomisch probleem dat er de kern van is. Een vlaams beheerder, baron J. van Luppen, leverde handen spandiensten aan de nederlandsonkundige heerserskaste en verdedigde Gutt hoogst onhandig. Hij gaf een pijnlijk voorbeeld van vlaamse onderwerpenheid.

We zijn er zeker van dat Camille Gutt zelf de zaak anders zou behandeld hebben indien hij begrepen had waarover het ging. Hij is verre van dom, en zijn loopbaan schonk hem een cinieke levenswijze die we kunnen waarderen.

Het helpt echter de harde werkelijkheid niet uit de weg, dat het Frans in Vlaanderen een eksklusieve taal van de groot-kapitalistische kaste is, en dat er aan de top van het bedrijfsleven kolonialistische verhoudingen bestaan die we niet kunnen aanvaarden. « Kolonialistisch » is zelfs het juiste woord niet meer : de grote belgische kapitalistische groepen hebben meer ontzag en zijn beleefder tegenover Kongolezen dan tegenover Vlamingen. Ze zouden in Kinsjasa of Loebombasjia de taal niet durven voeren waarmee ze te Antwerpen, Gent of Brussel nog durven uitpakken.

We stellen de zaak hier eens te meer aan de orde, niet als een taalkundig filologisch hobby, maar als een essentieel sociaal-ekonomisch onduidbare aanslag op de welvaart en op de gaafheid van onze arbeidsgemeenschap. We zijn de voogden beu! De pers zweeg.

de verdachte stilte

(ACO) De reacties, of beter gezegd : het achterwege blijven van reacties bij de pers na het taalincident op de algemene vergadering van Ford, heeft ons teleurgesteld en tevens achterdochtig gemaakt.

Algemene vergaderingen van belangrijke vennootschappen worden vrijwel altijd bijgewoond door vertegenwoordigers van de financiële pers. Ook de algemene vergadering van Ford Antwerpen is door de financiële journalisten « verslagen », maar van een taalincident maakten ze geen gewag.

Dat de franstalige financiële dagbladen de zaak in de doofpot stopten, verwondert ons niet. « L'Echo de la Bourse », de « Agence économique et financière » enz. enz. zijn anti-vlaams en door stoffelijke banden zeer afhankelijk van de grote vennootschappen.

Maar waarom de ons wegens vele redenen simpatieke « Financieel-Ekonomische Tijd » eveneens het taalincident heeft doodgezwegen, begrijpen we werkelijk niet. Het ligt in de lijn van het enig nederlandstalig financieel dagblad, te ijveren voor de vervlaamsing van het bedrijfsleven in Vlaanderen. Waarom mist het door het Vlaams Ekonomisch Verbond gepatroneerde dagblad de moed, een feit aan te klagen dat niet alleen door ons als ergerlijk wordt aangevoeld?

Alleen « Gazet van Antwerpen » heeft « la conspiration du silence » doorbroken en vermeldde lakonisch dat een aandeelhouder geen genoegen nam met het voorzitterschap van een nederlandsonkundige.

Het is een veel voorkomend gebrek van de vlaamse pers dat ze veel drukte maakt rond taalincidenten van geringe draagwijdte, maar doodzwaigt wat er op een hoger niveau omgaat. Dat kunnen we niet aanvaarden. Wie zo veel plaats kan besteden aan de allerlaatste controleur of rijkswachter die weigert Nederlands te spreken, zou minstens evenveel ruimte moeten voorbehouden

aan taalmisbruiken met een veel grotere draagwijdte.

Jammer genoeg schijnen er dan onzichtbare banden te werken en treden er remmende elementen van zeer stoffelijke aard in aktie. De macht van de « haute finance » is groot, veel te groot!

kwakels en roddel

(l.d.t.) Het is voor een bepaalde pers weer een heerlijke tijd van roddel geweest, de tijd van de aanduiding der provinciale senatoren. Bladen als « Het Volk » vergastten dagenlang hun lezers op het klasieke modderbad tegen de Volksunie. Dit is niet nieuw : reeds bij de vorige verkiezingen was het zo. Toen enkele maanden later de « zaak Diependaele » (gelijk men het noemde) besloten werd met een klinkende vrijpraak voor onze senator die men van zijn zetel had beroofd, waren de commentaren heel wat kleinmoediger.

Deze keer heet het dat de Volksunie zich heeft « verkocht » aan de P.V.V. voor een zetel in West-Vlaanderen. De aantijging steunt op het loutere feit dat de westvlaamse provincieraadsfractie van de V.U. inderdaad één stem te kort kwam en dat die stem er van ergens (want de stemming in de provincieraad is geheim) is bijgekomen.

De heren die deze zaak zo druk van commentaar voorzien, verzuimen altijd er bij te vermelden dat, indien alle partijen in de westvlaamse provincieraad voor eigen kandidaten zouden gestemd hebben, de Volksunie gewoonweg een zetel zou gehaald hebben zonder een bijkomende stem van wie dan ook. Dat behaagde de C.V.P. echter niet : iedereen mocht een zetel hebben, behalve de V.U. Dies beloofden de C.V.P.-ers hun stemmenoverschot én de V.U.-zetel aan de socialist. De C.V.P. trapte echter zelf in de val die ze op-

gezet had voor de V.U. : Leo Van de Weghe werd tóch verkozen. Men heeft daar een roman rond gesponnen van « transakties » over verschillende provincies en vooral Antwerpen kwam daarbij ter sprake. Maar te Antwerpen heeft de Volksunie-fractie gewoonweg al haar stemmen geschonken aan de eigen kandidaat. Dat in ondergeschikte orde daardoor een mandaat binnen P.V.V.-bereik kwam, heeft met de dedektiveroman van bepaalde journalisten helemaal niets te zien.

Want dan zouden die journalisten maar eens moeten uitlegen, hoe dat samen te rijmen is met een duidelijk resultaat van de stemming der brabantse V.U.-provincieraadsleden : het resultaat namelijk dat de grote P.V.V.-geldschieder Collin door de mand zakte. Door haar stemmen handig te verdeelen op vlaamse kandidaten zorgde de Volksunie ervoor dat de franskiljon Collin netjes in de sloot plonsde.

Er is echter een duidelijke reden voor het groot misbaar dat een bepaalde pers heeft gemaakt rond de door de

Volksunie veroverde provinciale senaatszetels : het feit namelijk dat iedere door de Volksunie veroverde zetel de moeilijkheden in de traditionele partijen — en vooral in de C.V.P. — onnoemelijk vergrootte. Want daar de heren een daverende elektorale afstraffing hadden gekregen, zaten ze met het nijpend probleem van het opvissen van een veel te groot aantal kandidaten voor veel te weinig zetels. En iedere zetel minder verhoogde de spanningen en bekechterijen onder de eigen « waarde partijgenoten ».

En er is een tweede reden : met alle middelen — en desnoods met modderspuiterij — moest de aandacht van de publieke opinie weggetrokken worden ten eerste van het feit dat de C.V.P.-top niet eens het vormen van bestendige deputaties met de V.U. wou overwegen en ten tweede van het feit dat te Brabant de transakties rond de provinciale senaatszetels onder meer moesten dienen om de vlaamse C.V.P.-er Van Ackere, gelijkwideerd als verkozenen van de V.d.B.-lijst, in extremis te redden...

UITKIJKEN

De oude Amerikaanse dokter Peck die sinds hij gepensioneerd is boekenschrijver is geworden — en al een paar merkwaardige dingetjes heeft « gepleegd » — noemt de Bijbel steeds « het goede boek ». Een uitspraak die bevestigd wordt als men zich, hoe dan ook, en naar aanleiding van allerlei gegevens, het woord van Kristus in het Evangelie herinnert : « Zie, Ik zend u als schapen tussen de wolven. Weest dus omzichtig als slangen en argeloos als duiven. Neemt u in acht voor de mensen ».

Een waarschuwing die zeer velen, en al heel vroeg hebben gehoord of gelezen. Maar ook een waarschuwing die slechts moeizaam tot ons doordringt : bijna iedereen verlangt immers in goede trouw en vertrouwen met de anderen samen te leven. En ten slotte verlangt zelfs een « beroeps-bedrieger » dat ten minste de anderen een dergelijk verlangen behouden. Het is de voornaamste voorwaarde voor zijn beroepsleven.

Uit zijn verre jeugd herinnert Nemrod zich wel dat de vertaling die toen werd gebruikt een of andere predikant moeilijkheden bezorgde : « sluw zijn als de slangen » heeft inderdaad een onaangename bijtoon. Het klinkt nogal minderwaardig. Die predikant las natuurlijk te weinig latijn, want daar staat sinds eeuwen « voorzichtig » en zeker te weinig het oorspronkelijke grieks, want daar staat inderdaad « bedachtzaam, nadenkend, omzichtig ». M.a.w. het tegenovergestelde van « oppervlakkig, gedachtenloos, zorgeloos ». En wat wij wel goede trouw willen noemen is vaak meer verwant met oppervlakkige gedachtenloosheid, dan met bedachtzame en kritische zin. Vertrouwen willen hebben in de medemensen, en dan vooral in dingen waarin het eigenbelang of het groepsbelang zich zo sterk doen gelden, betekent niet dat men niet moet uitkijken. Misschien niet altijd met de angst van het opgejaagde dier, maar wel met de zorg van iemand die zijn ervaringen weet te verwerken. Met het inzicht van iemand die niet tevergeefs heeft geleefd en oud is geworden (of ouder is geworden, voor wie meent eeuwig jong te blijven).

Die ervaring is als het ware gekristalliseerd in een oud Indianenverhaal : in Colorado kwam een Indiaan met het geweer op de schouder in een winkelzaak en vertelde aan de winkelier dat hij een ree had geschoten. Die ree wilde hij ruilen voor whisky. Op de vraag waar de ree was, gaf hij ten antwoord : « Ga hier het straatje uit tot ge aan een hekken komt. Doe dat open en ga over het veld en klim dan over de haag. Daar staat een grote eik. De ree hangt aan de eik ». De Indiaan kreeg zijn whisky. De volgende dag komt de Indiaan terug in de winkel en wordt uitgescholden want er was geen ree. De Indiaan verdedigde zich : « Hebt ge het straatje gevonden ? » — « Ja ». — « Hebt ge het hekken gevonden ? » — « Ja ». — « Hebt ge de eik gevonden ? » — « Ja, maar niet de ree ! » — « Nu dan, wat wilt ge nog meer : ik heb u drie waarheden gezegd en slechts één leugen — dat is nog niet zo slecht voor een Indiaan ».

Wie met enige aandacht het openbare en politieke leven volgt en niet ongevoelig is voor de ervaringen van het persoonlijke leven, kan de droge humor van de Indiaan wel waarderen. Was het maar zo dat voor elke leugen drie waarheden werden verteld ! Dit is beslist geen oproep tot een algemeen wantrouwen, want ook daarmee is het niet aangenaam te leven ! Het is echter wel een illustratie van die zo onmisbare bedachtzame, kritische zin. Mensen kunnen, wat een geluk !, inderdaad betrouwbaar zijn, maar waar persoonlijke en groepsbelangen zich doen gelden is « uitkijken » het begin van elk nuttige « oppositie ».

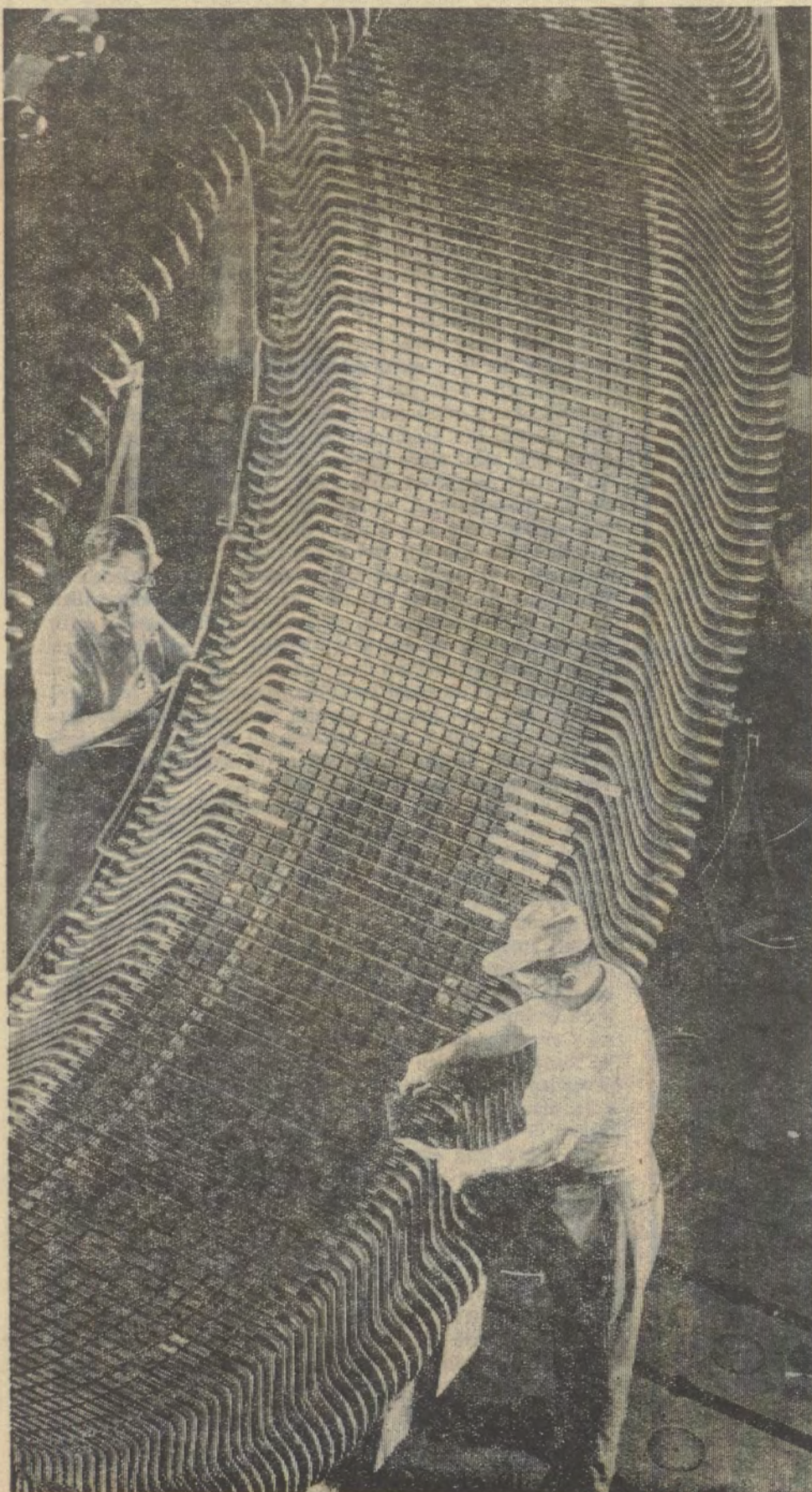
NEMROD.

Périn van het Rassemblement Wallon en Lagasse van het F.D.F. een en al glimlach bij de heropening van het parlement. De socialistische pers pleegt Périn's glimlach nogal eens als « sardonsische grijns » te betitelen.

E. SLOSSE

EEN GEZOND SOCIAAL- EKONOMISCH BELEID VOOR VLAANDEREN

Van bij haar ontstaan heeft de V.U. (die zich zogenaamd enkel om « taal-problemen » bekommert) gepleit voor 'n herwaardering van de streekeconomie. Steeds opnieuw heeft zij gestreden tegen een onbillijke voorrang voor Wallonië, waarvan zij de moeilijkheden niet wil ontkennen, moeilijkheden die echter op een objektieve wijze moeten gemeten worden. Zeer heftig heeft zij zich verzet tegen een volkomen oneconomische en onsociale overheveling van binnen- of buitenlandse bedrijven ten koste van de nationale welvaart.

Verre van ekstremistisch te zijn, werd en wordt deze houding bijgetreden o.m. door de Economische Raad voor Vlaanderen, zoals in een vorige bijdrage reeds aangestipt. De E.R.V. wees in een recent memorandum op het feit, dat de huidige en de toekomstige arbeidsoverschotten als het fundamenteel criterium moeten beschouwd worden bij de opmaak van een streekbeleid. Dit is een zeer belangrijk standpunt, dat niet genoeg onder de ogen van elke Vlaming kan worden gebracht. Immers spruiten hieruit vérstreckende besluiten voort. Met als voorbeeld de provincie Limburg waar zowel het huidig als het toekomstig arbeidsoverschot zeer groot is, moet het economisch beleid van de toekomstige regering op deze factoren steunen. Dit wil zeggen, dat bv. Limburg een absolute voorrang moet genieten in alle gunstmaatregelen en in elk regionaal economisch plan. Niettegenstaande de druk van buiten of van binnen, het geschreeuw van waalse vakbonden of het gekuip van brusselse financiegroepen.

Zeer terecht heeft de E.R.V. geoordeeld, dat zulke houding niet mogelijk is wanneer de regering een unitair economisch departement omvat, zonder de aanstelling van een staatssecretaris voor Regionale Economie voor elk der twee landsgedeelten. Een steeds groter aantal economen en bedrijfsleiders zien inderdaad in, dat Wallonië andere problemen heeft dan Vlaanderen en dat objectiviteit dringend geboden is bij het beleid voor elk dezer streken. Hierbij spreekt het vanzelf dat de noden van een streek die van de andere niet mogen vergroten en dat maatregelen, die getroffen worden ten voordele van de waalse gewesten, noodzakelijke ingrepen in Vlaanderen niet mogen verhinderen.

Wij moeten hier niet meer herhalen, dat Vlaanderen een werkelijke achterstand kent, zowel op het gebied van de produktie als op dat van het inkomen en de werkloosheid. En de uitzondering Antwerpen (dat toch maar op de derde plaats komt, na Brussel en Luik!) mag de ellendige toestanden niet doen vergeten in de Westhoek, de streek van Oudenaarde, de Kempen en Limburg. Een 50/50-verdeling, zoals ook hier de nefaste belgische traditie het wil, is dan ook uit den boze en moet met kracht verworpen worden niet alleen door de vlaamsgezinden, maar door iedereen die de sociaal-economische problematiek objektief wil zien.

Wij verheugen ons er dan ook om, dat dergelijke stellingen die door de V.U. sedert jaar en dag worden verdeeld, bijgetreden worden door een gezagvol lichaam als de E.R.V.

Er rijst echter een zeer belangrijk probleem, eens dat men zich akkoord stelt over de objektivering van de streekeconomie. En het is de « Financieel-Economische Tijd » die daar de aandacht op gevestigd heeft. Het gaat er namelijk om, te weten welke en hoeveel groeipolen in aanmerking komen. Het gaat niet op in de schaduw van elke kerktoeren een fabriek op te richten. Het gaat evenmin op, industrieterreinen aan te leggen en er vreemde investeerders naartoe te lokken voor vestigingen die na enkele jaren onleefbaar blijken te zijn.

Waar het op aan komt (en dat is een standpunt dat ook door de V.U. klaar en duidelijk werd omschreven in haar Tienjarenplan en in haar verkiezingsprogramma) is, dat de belgische dag-in-dag-uit-politiek van versnippering en improvisatie vervangen wordt door een wetenschappelijk opgevatte planning, die de sociaal-economische streek Vlaanderen, binnen het kader van de Europese Gemeenschap, doelbewust in de richting stuwt van verantwoorde ruimtelijke ordening, ook op zuiver economisch vlak.

Daartoe moeten groeipolen en krachtvelden op objektieve wijze aangeduid en omschreven worden, terwijl sekundaire en tertiaire polen in aanmerking komen voor minder zware investeringen. Voor wat Vlaanderen betreft is het duidelijk dat slechts ten hoogste vier krachtvelden als zware groeipolen in aanmerking kunnen genomen worden: Brugge, met de as naar Zeebrugge, Gent met de kanaalzone naar Terneuzen, Antwerpen met heel zijn enorme industriezone, en de Albertkanaalzone in de antwerpse en de limburgse Kempen. Daarbij komen de ontwikkelingspolen van eerste en tweede orde. De kaart van de ontwikkelingsgebieden zoals ze door de vorige regeringen werd opgemaakt, biedt een schoolvoorbeeld van onwetenschappelijke, oneconomische en verwarde versnippering. Dergelijke methode zal na verloop van tijd veel ernstiger nadeel toebrengen aan de welvaart van de volksgemeenschap dan een redelijke en beperkte pendel naar de grote krachtvelden, die trouwens op een betrekkelijk kleine afstand liggen van elkaar en van de woongebieden der werknemers.

In die zin kunnen wij akkoord gaan met « De Tijd », waar deze schrijft dat Vlaanderen duidelijk moet zien waar het heen wil en dat men tot een werkelijke consensus moet komen die verder reikt dan het berekenen van arbeidsoverschotten. De door de E.R.V. voorgestelde staatssecretarissen voor Economie moeten dan ook een werkelijke bevoegdheid bezitten, en de macht hebben, zogenaamde « nationale » oplossingen te verwerpen indien deze niet stroken met de belangen van hun vlaamse of waalse streek, die inderdaad fundamenteel verschillend zijn.

HUMOR EN VERKIEZINGEN

We hebben de jongste weken reeds een paar maal foto's geplaatst over de wijze waarop onze propagandisten aan humor deden in de verkiezingskampanje. Onze lezers schijnen de smaak te pakken gekregen te hebben en stuurden ons nog enkele foto's over hetzelfde onderwerp, variërend van (letterlijke) « rioolliteratuur » over netjes bijgewerkte blanco-bordjes naar de spontane humor van het Spaarbank-jochie dat over de verkiezingschutting heen naar de toekomst kijkt.

de **Wij** de wereld

Vlaams nationaal

RASSEN- PROBLEMEN

De rassentegenstellingen blijken niet langer een noordamerikaans probleem alleen te zullen blijven. Ook in Europa doen zich symptomen voor van rassentegenstellingen waarmee niet alleen de anti-zionistische strekkingen in de zuivering in Polen bedoeld zijn, waar men trouwens niet helemaal van een rassentegenstelling kan spreken. Het is ook zo dat de poolse staatsleiding tans op een mildering van het anti-zionisme schijnt aan te sturen, temidden van de fraktiestrijd die zich binnen de poolse kommunistische partij afspeelt.

Het incident dat zich echter met een lid van het britse conservatieve schaduwkabinet heeft voorgedaan wijst op de ernst v/h probleem, zoals het zich in Engeland aftekent. Ook zijn uitsluiting uit dit conservatief schaduwkabinet door een geschrokken partijleiding wijst op de stijgende spanning.

Tijdens een toespraak deed inderdaad een lid van het schaduwkabinet een aanval in regel op de immigratiepolitiek van de opeenvolgende britse regeringen. Hij sprak van een natie, « die haar eigen begrafenisondernemer wordt » en had het verder over « de waanzin om ongehinderd de kleurlingeninvasie uit de landen van het Gemeenebest verder toe te laten ». De rede naar illustreerde zijn betoog met nogal krasse voorbeelden, die er alle op neerkwamen dat hele wijken en straks hele gemeenten in Engeland meer kleurlingenbewoners dan blanken zullen tellen.

Deze toespraak werd gehouden kort vóór de behandeling in het parlement van nieuwe wetsvoorstellen ter bescherming van de inwijkelingen uit het Gemeenebest. Sinds geruime tijd werd nochtans van bepaalde conservatieve zijde aangedrongen op de beperking van de immigratie uit de Gemeenebestlanden. Het is namelijk zo dat de burgers van de Gemeenebestlanden aan zeer weinig voorwaarden tot inwijking in Engeland onderworpen zijn, op grond

van het lidmaatschap van hun land van herkomst bij het britse Gemeenebest.

De leiding van de conservatieve partij was nogal geschrokken van de reacties op deze toespraak en dwong feitelijk de man, die deze kei in de kikvorsenpool gooide, tot ontslag uit het schaduwkabinet. Daarmee is de kwestie natuurlijk niet opgelost, ze is integendeel scherper dan ooit gesteld. Het aantal kleurlingen in Engeland is de laatste jaren sprongsgewijs gestegen en dat schept onvermijdelijk problemen van samenleving. Ook in een aantal westeuropese landen stelt men een stijging van ingeweken zuiderlingen en kleurlingen vast. Hier en daar tekent zich reeds een zekere diskriminatie op grond van de huidskleur af (doch vaak ook om andere redenen, bij vb. alleen als gevolg van wrijvingen in de gewone omgang, het ontspanningsleven enz.). Het incident Powell en zijn achtergrond in Engeland toont aan dat er een rassenprobleem groeit in West-Europa, waarbij het wel eens delikaat zou kunnen worden van hieruit over 't noordamerikaans rassenvraagstuk te gaan oordelen.

Soldaat Vi Van Ung, 18, werd in de noordvietnamese provincie Son La tot held uitgeroepen: hij schoot met een geweer een amerikaans vliegtuig neer. Maar hij geeft voor zijn genoeg de voorkeur aan pijl en boog...

DEZE WEEK IN DE WERELD

- Zuidafrikaanse Boeing neergestort bij Windhoek: 123 doden en 6 overlevenden.
- Bonn overweegt verbod van de S.D.S. (Socialistische Studentenvereniging) na de talrijke betogingen naar aanleiding van de aanslag op Dutschke.
- Schramme-huurlingen uit Rwanda naar Europa gerepatriëerd met instemming Kongo-Kinshasha.
- Dubcek pleit voor democratie binnen de partij doch verzet zich tegen de oprichting van oppositie-partijen. In Polen tekent zich een fraktiestrijd af in de partij.
- Te Moskou ondertekenen de Sovjet-Unie, de Verenigde Staten en Engeland een hulpakkoord in de ruimtevaart. Ook andere landen kunnen dit akkoord bijtreden.

EEN

JAAR

LATER

Op 21 april jl. was het een jaar geleden dat het leger in Griekenland naar de macht greep en daarbij niet alleen de politieke leiders, doch ook de monarchie verraste. Deze verjaardag viel samen met Griekenlands grootste kerkelelijk feest, het orthodoxe paasfeest.

Een jaar na de greep naar de macht is het Westen, dat aanvankelijk weigerachtig stond tegenover deze nieuwe militaire diktatuur, bijgedraaid en is diplomatieke erkenning gevolgd. Men ziet er in het Westen blijkbaar ook geen gat in en vermits Griekenland een lidstaat is van de NATO, wordt een scherpe afwijzing van het nieuwe regime tamelijk moeilijk, vooral vanwege een organisatie die zich in dit gebied van Europa

uiterst kwetsbaar acht, niet alleen wegens de nabijheid van de Sovjet-Unie en de andere kommunistische staten, doch ook als gevolg van de Cyprus-rivaliteit van Griekenland met de andere NATO-staat, Turkije, om van het Midden-Oosten niet te spreken, dat voor als na een kruisvat blijft.

Er heerst niettemin een grote dubbelzinnigheid in de verhouding van het huidige Griekenland met de NATO-landen, om niet te zeggen onverschilligheid vanwege het Westen voor de werkelijke verhoudingen. Het Westen verwekt sterk de indruk zich bij de toestand neer te leggen op voorwaarde dat de nieuwe griekse leiders maar gewillig hun NATO-verplichtingen nakomen. Daarin

heeft zelfs de putsch van Konstantijn en zijn ballingschap weinig verandering gebracht, ook omdat de vorst op zijn beurt een dubbelzinnige houding aanneemt. Daardoor is het verklaarbaar dat hij min of meer contact met de kolonels te Athene behoudt terwijl hij anderzijds benaderd wordt door griekse politieke vluchtelingen, die dezer dagen hun vereniging overwegen en uit deze vereniging een griekse regering in ballingschap zouden willen zien groeien. Deze regering in ballingschap zou dan de omverwerping van de militaire diktatuur moeten voorbereiden. Desnoods met geweld. Het is nochtans de vraag of de Grieken zelf bereid zijn, zich in een eventuele strijd te werpen. De apatie, waarmee de bevolking een jaar geleden de putsch slikte en de nog grotere apatie waarmee ze de mislukte putsch van de koning over zich liet heen gaan, wijst alvast niet op grote geestdrift om de strijd aan te gaan.

Dit is verklaarbaar door de repressie, die het militaire bewind van meetaf heeft gehuldigd, hoewel het gedurende een zekere tijd vooraanstaande politici en publicisten van het oude regime verklaringen liet afleggen, die aan duidelijkheid niets te wensen over lieten. Maar het is opvallend, dat alleen de zeer gezagvolle prominenten van een zekere (sterk gecontroleerde) vrijheid genieten terwijl zeer velen achter slot en grendel of in de afzondering van eilandkampen monddicht werden gemaakt. Men kan dus stellen dat ook vanwege de nieuwe bewindvoerders een zekere dubbelzinnigheid wordt gehuldigd, niet alleen uit behoefte om zich tegenover het

buitenland als minder diktatoriaal uit te geven dan men werkelijk is doch ook als taktiek: niets werkt uithollender op een tegenstander dan een politiek die vandaag wit zegt en morgen zwart, die vandaag anti-regeringsverklaringen tolereert en ze morgen bestraft. Deze tactiek hebben de griekse kolonels, die het voor het zeggen hebben, tot nog toe zeer handig toegepast.

Ogenscheinlijk heeft ook de nederlaag van Griekenland in het geschil om Cyprus met Turkije het militaire regime van Athene niet aangetast. Er is wel ontgoocheling doch de militaire bewindvoerders hebben ter zake het zekere voor het onzekere genomen en liever een verwijdering van Cyprus geduld dan een verwijdering van de NATO-bronnen. Ten slotte moet men ook vaststellen dat de grieks-orthodoxe kerk, zonder van geestdrift over te lopen, zich tot op heden ook van vijandige verklaringen en houdingen tegenover de militaire junta onthield en op officieel niveau samenwerking niet weigert.

Het gegoochel met een nieuwe « democratische » grondwet en de tegenstrijdige verklaringen en maatregelen tegenover politieke gevangenen zijn twee andere kenmerken van dit militaire bewind. Hoe men er ook tegenover staat Griekenland is tans in een uiterst rechts regime vervallen na het riziko van een uiterst links experiment te hebben gelopen. De bundeling van het verzet, pas nu begonnen, zou pas de eerste ernstige bedreiging voor de junta kunnen uitmaken. Een beslissende rol schijnt de griekse monarchie niet meer te zullen spelen.

PRAVDA-NIEUWS

In 1967 is volgens de Pravda de produktie van suikerbieten, van aardappelen en van groenten vooruitgegaan. Maar de graanproduktie ging met 25.000.000 ton achteruit. Dat is een vermindering van 14 % en een terugvallen op de opbrengst van 1962. De leveringen aan de staat gingen echter met 23 % achteruit en waren niet hoger dan in 1956.

Vergeet daarbij niet dat op die 11 jaar de bevolking met 40 miljoen is aangewoond. De oude kommunistische leuze « brood, vrede en vrijheid » is in elk geval ook daar nog niet voorbijgestreefd.

TOPAZ

Nu het parijse weekblad « Le Canard enchaîné » en een paar engelse weekbladen nog meer sensationele onthullingen aankondigen gaat de aandacht opnieuw naar het boek van de joods-amerikaanse schrijver Uris die vorig jaar een roman schreef onder de titel « Topaz ». Dit boek is overduidelijk een sleutelroman, d.w.z. dat figuren van het verhaal gemakkelijk herkenbaar zijn. Over de nieuwe en verdere onthullingen schrijft uw krant wel in een of andere zin. Wat in om het even welke krant wel zal vergeten worden is, dat er al

Aanplakbrieven in de buurt van Hanoi zetten de noordvietnamezen aan tot verhoogde strijdvaardigheid en tot opgedreven inspanning in landbouw en nijverheid.

maanden een ernstige aanduiding is, een soort bevestiging van het « ongelooflijke » spionageverhaal : geen enkele fran-

se uitgeverij heeft het aangedurfd de vertaling van het boek van Uris op de franse boekenmarkt te brengen.

Zij wisten wel dat dit verhaal uiterst onaangenaam zou zijn aan de president en aan zijn omgeving. Zeker na het geval Philby mag geen ernstig en eerlijk mens nog de mogelijkheid uitsluiten dat sovjet-spionnen doordringen tot in de hoogste sferen van de westerse machten.

STAATSTRUST

In Frankrijk bestaan meer dan in dit land staatsmonopolies. De meest bekende is wellicht die van de tabakproduktie en verkoop. Er bestaan daar ook staats trusts, bv. de petroleumtrust E.L.F. Deze trust lanceert tegenwoordig een « hyper »-produkt. Met een reuze-reklame zoals elk ander kapitalistisch bedrijf. Belangrijker schijnt het wel te zijn dat deze trust bij de verkoopactie die nu gevoerd wordt, weer eens zoals elke andere kapitalistische trust, gebruik maakt van

financiële macht en drukkingsmiddelen. Deze macht en deze drukking doet zich vooral gelden in de verschillende sectoren van het genationaliseerde bedrijf Renault...

PAX-PRIESTERS

In de meeste oosteuropese landen bestaat de « Pax-beweging » waarin de katholieke priesters verenigd zijn die zo ver mogelijk met de bestaande staat willen samenwerken. Over de Pax-priesters in Tsjecho-Slovakije verscheen nu bijna konfidentieel het bericht dat deze organisatie sinds de omwenteling in volle ontbinding zou zijn. Hun minister van volksgezondheid. Plojar heeft in elk geval al zijn ministerie verloren.

DOODGEZWEGEN

AANSLAG

De directeur-generaal van het blad « Nice-Matin » te Bastia (Korsika) was het ontwerp van een platiëkaanslag. Daarover verscheen niets in de pers. Er is een stilzwijgen dat verdenkingen bevestigt.

PAL EN SECAM

Voordat enkele jaren geleden generaal de Gaulle de zaak van de kleurentelevisie tot een staatszaak maakte, waren de franse en duitse producenten reeds van zin, onderling akkoord te sluiten om de concurrentie te beperken en de markten te verdelen. Toen besliste de generaal dat Europa, tot aan de Oeral, alleen maar heil kon vinden in het SECAM-systeem. Iedereen weet dat het een glorieuze mislukking werd. Zelfs de Russen blijken nu niet meer zonder meer dit systeem over te nemen.

Het duitse systeem PAL heeft het gewonnen tot in de Oostbloklanden toe. De industriëlen van de « Compagnie Française de Télévision » en de « Allgemeine Elektrizität Gesellschaft » hebben nu een nuchter en zakelijk akkoord gesloten tot samenwerking en wederzijdse verkoop van elkaars systeem.

HEINZ NORDHOFF

Uitvinders zijn minstens zo belangrijk als veldheren, en industriëlen hebben vaak meer, veel meer macht en invloed dan uiterlijk gezien belangrijker politieke figuren. Macht en invloed die inderdaad soms een echt gevaar kunnen betekenen voor het maatschappelijk leven, maar die evenzeer uiterst gunstig kunnen werken. De economische en industriële veranderingen van de laatste honderd jaar zijn ten minste zo belangrijk geweest voor onze levenswijze als de veranderingen die onder invloed van velerlei vormen van sociale en politieke bewegingen tot stand zijn gekomen. Immers omdat er geproduceerd werd, en overloedig werd geproduceerd, moest ook de gelegenheid tot verbruik vergroot worden. Moesten de wedden en lonen stijgen en veranderde en verbeterde in een bepaalde zin ook het sociale samenleven. Een volk dat grote bedrijfsleiders bezit, kan met meer vertrouwen de toekomst afwachten dan een volk dat alleen maar grote politieke of bekwame militairen heeft.

In de tweede week van april stierf een groot bedrijfsleider, die een onberekenbare betekenis heeft gehad voor de wederopbouw van zijn land en volk : Heinz Nordhoff van de « Volkswagenwerke » in Wolfsburg. Hij was de zoon van een bankier te Hildesheim en werd geboren juist het jaar voor de eeuwwisseling. Toch diende hij nog tijdens de eerste wereldoorlog lang genoeg om schotwonden te krijgen in de twee knieën. Een zeer jonge oudstrijder! In de verwarring en vooral in de ellende van de eerste jaren na deze wereldoorlog — de wedselblokkade o.a. duurde nog tot midden 1919 — werd het 1925 vóór Heinz aan de polytechnische universiteit te Berlijn zijn ingenieurstitel behaalde.

Nordhoff vond zijn eerste werkkring bij de jonge duitse luchtvaartindustrie te München als tekenaar. Vanaf 1929 werd hij verkoopdirecteur bij Opel, zelf een filiaal van de Amerikaanse General Motors. Dit werk gaf hem de gelegenheid naar de Verenigde Staten te reizen en daar de Amerikaanse produktiewijze te bestuderen. Uit deze nuchtere gegevens blijkt al dat in die tijd ook Nordhoff tevreden moest zijn met het werk dat hij krijgen kon, al waren dit dan belangrijke posten. De tijdsomstandigheden, de economische crisis vooral, lieten hem niet toe al zijn bekwaamheden als ingenieur en bedrijfsleider te tonen.

In 1940 kreeg hij zijn eerste grote op-

dracht : Opel (nog eens : een filiaal van General Motors!) had in Brandenburg de grootste vrachtwagenfabriek gebouwd van gans Europa. Een uiterst belangrijke oorlogsindustrie! Nordhoff kreeg hiervan de leiding. Hij deed zijn werk uitstekend en produceerde gedurende de oorlogsperiode 3.000 tot 4.000 kamions per maand voor de duitse Wehrmacht. Steeds weigerde hij lid te worden van de NSDAP (iets wat niet zo heel velen deden!), maar de bezetters, en voor hem waren dat konkreet de Verenigde Staten, beslisten dat hij tijdens de nazitijd een al te hoge rang had bereikt om nog enig ander werk te mogen verrichten dan eenvoudige handenarbeid.

De engelse bezetters bleken toch wel een menselijker en juist inzicht te hebben : zij haalden Nordhoff er toe over naar hun zone te komen om te trachten de auto-productie en de werkgelegenheid opnieuw op gang te brengen in het gebied van Wolfsburg in Neder-Saksen. In 1948 nam Nordhoff niet zonder bedenkingen deze taak op zich. Wat hem juist te wachten stond kon hij inderdaad onmogelijk berekenen. Maar ook de Engelsen zouden deze begaafde overwonnene beslist die opdracht niet hebben gegeven als ze maar hadden kunnen vermoeden dat hun eigen autoproduktie hierdoor later van de exportmarkten zou worden verdreven.

Wolfsburg was toen niet veel meer dan een gehucht; nu Heinz Nordhoff aan een hartaanval gestorven is, telt het 85.000 inwoners en is het de thuisbasis voor de belangrijkste duitse industrie. Twintig jaar later zijn er filiaal-bedrijven over de gehele wereld, tot in Afrika en Australië toe. Weldra zal de 14.000.000ste Volkswagen afgewerkt worden. Nordhoff is de grote bewerker van dit alles door zijn toewijding en zijn vakkennis, zowel voor wat het produceren als voor wat het verkopen betreft, en zijn eindeloze werkkraft. Vóór de Volkswagenwerke hadden slechts 210 wagens de fabriek verlaten. Toen Nordhoff de leiding nam was 60 t. h. van het bedrijf verwoest. Hij gaf aan de wederopbouw en de bloei van « zijn » bedrijf (dat nooit zijn eigendom was!) letterlijk zijn leven : als 69-jarige zou hij einde 1968 het bedrijf overlaten aan Kurt Lotz. Toen hij « sneuvelde » was de opvolger gereed.

N.

Terwijl er maar geen schot kwam in de besprekingen tussen Amerikanen en Noordvietnamezen, bleef de oorlog in het Zuiden onverminderd voortduren. Vietkong-fosfoorgranaten ontploffen in een Amerikaanse munitieopslagplaats nabij Pleiku.

in vlaanderen

In juni van dit jaar zou Ernest Van der Hallen 70 geworden zijn, en begin van dit jaar was het twintig jaar geleden dat hij stierf. Veel te vroeg, niet-tegenstaande een wankelende gezondheid. Veel te vroeg, mede door de gevolgen van een onmenselijke repressie die ook hem niet spaarde en die hem alleen sloeg omwille van zijn zuiver vlaams idealisme en om niets anders. Het was dit idealisme, dat zijn hele leven getekend had; als raadsman en leider der jeugd en als kunstenaar.

Geen enkele generatie kan aan Ernest Van der Hallen voorbijgaan zonder hem te herdenken, wanneer zij zich bezint op de levensidealen die hij uitdroeg. Deze herdenking en dit in ere houden van zijn gedachtenis dient geen romantisch gedweef te zijn, maar een in de diepte grijpend inzicht in de essentie van zijn religieuze en nationale overtuiging, en tevens een begrip voor de omstandigheden en een dankbaarheid voor de schone trouw en het onbaatzuchtig offer. Er wordt vaak gesproken over continuïteit en over non-konformisme. Deze continuïteit ligt niet zozeer in de uiterlijke vormen — al is een levensstijl steeds uitdrukking van een geestelijke inhoud en moet ook hier een zeker verband te vinden zijn — maar wel in de aanvaarding en beleving van een gedachte en overtuiging, die in bijkomende zaken mag afwijken van gisteren, maar die de essentiële kern onverminkt overneemt en bewaart. En dit non-konformisme ligt evenmin in het uiterlijke: kleding of terminologie, maar in een geest van bestendig verzet tegen vervlakking, « Vermassung » en mode-naloperij.

Voor deze geest van non-konformisme en voor deze continuïteit met de zuiverste kern der vlaamse beweging weze Ernest Van der Hallen symbool en bindteken, nu en morgen. Zijn leven en zijn werk, dat wij hierna in het kort en onvolledig schetsen, weze daarom een aansporing om een der schoonste en zuiverste figuren uit onze nationale beweging beter te leren kennen.

Ernest Van der Hallen werd op 2 juni 1898 te Lier geboren, als zesde in een kroostrijk gezin van negen kinderen, waarvan er drie jong stierven. De vader was afkomstig uit Opgrimbie, in Limburg. Hij was als officier gekazerneerd te Lier en huwde er met een Lierse. Nest studeerde aan het St. Gummaruskollege. In 1914 vluchtte de familie naar Frankrijk maar keerde in 1915 reeds over Engeland en Nederland naar huis terug. Na in 1918 zijn humaniorastudies beëindigd te hebben, wou hij in het Minderbroederklooster te Turnhout treden. Na een aanvankelijke weigering werd hij aanvaard, maar moest na enige tijd toch wegens ziekte aan zijn roeping verzaken. Uit zijn contacten met Dr. Laporta groeide tijdens de oorlog reeds de vlaamsgezinde aktie der kommuniebonden. Reeds toen was hij « verbindingsman » tussen de leerlingen uit verschillende kolleges.

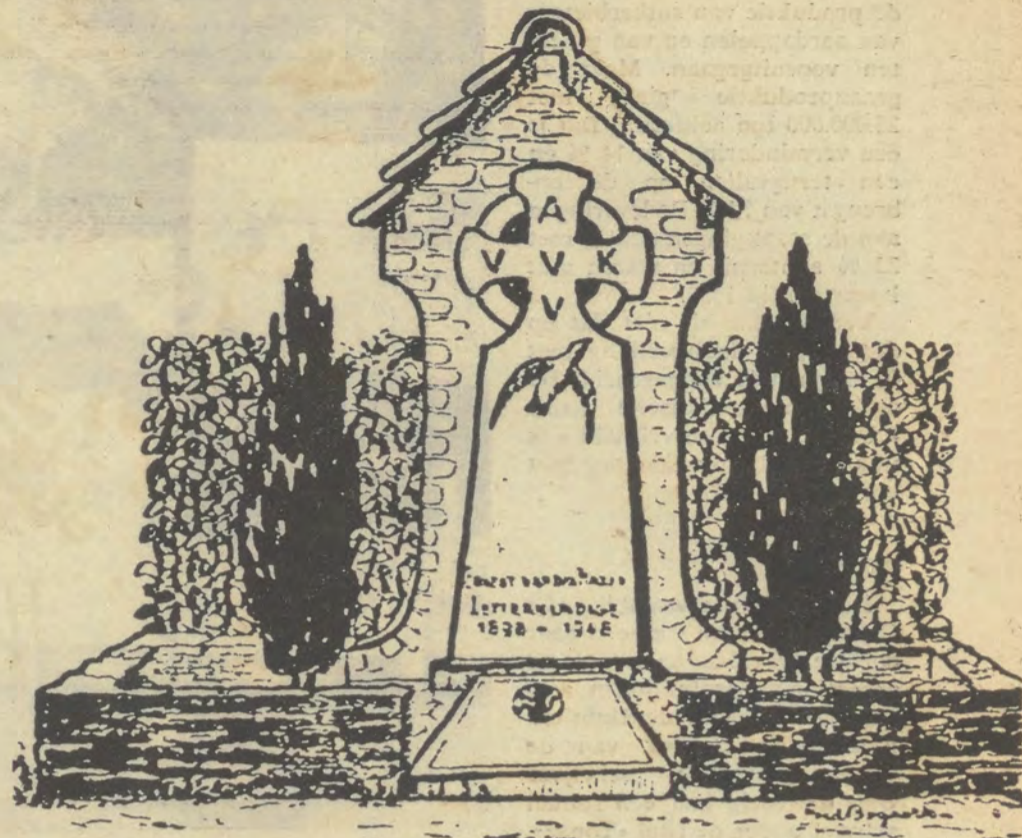
In 1920 zou hij het studententijdschrift « Storm » overnemen. Hij ging wonen op het Begijnhof te Lier, sloot vriendschap met kunstenaars uit zijn geboortestad o.m. Felix Timmermans en Flor Van Reeth, en begon zelf te schrijven.

Eerst een sprookjesspel voor de patroonaatsjeugd: « Ridder Arnold » en dan de « Sprookjes uit de Zomernacht ». In 1922 werd Ernest medewerker aan het tijdschrift « Boekengids » van het Algemeen Sekretariaat der Katholieke Boekerijen en aldaar redaktie-sekretaris en een der voornaamste kritici van het blad. In die funkties heeft hij ook een belangrijk aandeel gehad in de tot standkoming en de uitgave van het « Lektuurrepertorium ». Toen na de oorlog de redaktie van het Lektuurrepertorium officieel gehuldigd werd, zelfs met decoraties, zweeg men echter in alle talen over het werk van Van der Hallen en was er niemand die tegen deze officiële « vergetelheid » protesteerde. In 1924 verscheen « Stille Uren bij primitieve meesters » dat zijn geestelijke wereld en voorkeur tipeerde: de geloofswarmte en eenvoud van de middeleeuwse mens waren hem lief. Deze voorkeur zou trouwens ook nog blijken uit het in 1925 verschenen boekje « Begenadigden uit mystiek Vlaanderen ». In die periode ontstond het tijdschrift « De Pelgrim » waaraan Ernest Van der Hallen medewerkte, met

Timmermans, Anton Van de Velde, Dirk Vansina, Gerard Walschap, Eugene Yoors. Uit de « Pelgrim »-geest groeide dan « Kristiaan de Godsgezant ». Er werd gewezen op verwantschap met « Sankt Sebastian von Wedding » van Herwig. Over de invloed van het sociaal katholicisme van Carl Sonnenschein (die met Dösel in verbinding stond en

over de vlaamse beweging goed geïnformeerd was) en van Romano Guardini met de Quickbornbeweging op Nest Van der Hallen en daardoor ook op de vlaamse studentenbeweging en haar geestelijke oriëntatie, zou een hele studie te schrijven zijn. Beperken wij ons ertoe, te zeggen dat wij niet moesten wachten tot twintig jaar na de oorlog om een Romano Guardini te ontdekken, of een Léon Bloy, maar dat het Ernest Van der Hallen was die ons op deze figuren wees! Voegen wij er tenslotte nog aan toe dat wij evenmin tot nu hebben moeten wachten om over sociaal engagement in de literatuur, over vernieuwing in de liturgie, enz. iets te vernemen. Toen reeds, en dank zij Nest Van der Hallen, maakten wij kennis met dit alles, in de toenmalige vormen weliswaar maar toch reeds zo duidelijk omschreven dat wij in de latere « ontdekkingen » vaak alleen maar een late reminiscentie hoorden aan het vroegergeleerde. Ook hier was Ernest Van der Hallen zeer « vooruitstrevend » en vooruitziend.

In 1932 verscheen « Brieven aan een jonge vriend », hetzelfde jaar als « De Wind Waait » dat bij het Davidsfonds uitkwam en voor velen een eerste contact was met de letterkundige Van der Hallen. De « Brieven » vormen a.h.w. de samenvatting van een levensprogram-

Het grafmonument voor Ernest van der Hallen (tekening van F. Bogaerts).

ma, de kompulsatie van wat hij sprak en schreef aan en voor de vlaamse jeugd, over algemene en aktuele problemen. Zij waren a.h.w. ook zijn afscheid aan het A.K.V.S. dat nu onder druk van de omstandigheden evolueerde van een algemene katholieke studentenvereniging tot een kern-organisatie voor Diets-nationale jongeren. Sedert 1928-1929 was voor het A.K.V.S. de teloorgang begonnen, onder druk en dwang van overheidswege en tengevolge van een godeloze vervolging op de kolleges. Het is in die moeilijke jaren — van 1928 tot 1935 — dat Ernest Van der Hallen een voorname plaats zal innemen in de bedreigde beweging en de jeugd, die met haar twijfels aan het gezag naar hem komt, zal leiden en raad geven.

Toen het A.K.V.S. dan A.K.D.S. en nog later Diets Jeugdverbond werd, en

Toen « Jong Dietschland » verdween werd onder impuls van Ernest Van der Hallen het tijdschrift « Volk » gesticht. Medewerkers aan dit « maandschrift voor Dietsche kunst en kultuur » waren: Filip de Pillecijn, Anton Van de Velde, Dirk Vansina, Karel Vertommen, Viktor Leemans, Ferdinand Vercnocke, naast vele losse medewerkers: dichters, prozaschrijvers, tekenaars, grafische kunstenaars. Enkele namen slechts: Oskar Van der Hallen, Cyriel Verschaeve, Fred Geronprez, Jan Melis, Bert Peleman, Lou Maas, Albert Westerlinck, Broeder Maximinus, Frans Van Immerseel... Ook uit het buitenland: Hans Teske, Ernst Wiesbert... In dit tijdschrift werd het toen verguisde, maar nadien algemeen-aanvaarde standpunt van het engagement van de kunstenaar vooropgesteld — een nationaal en religieus engage-

ERNEST VAN DER

ment dat aansloot bij de opvattingen van « Ruimte » en bij de idealen der « Pelgrim » groep. Gaf Wies Moens in « Dietbrand » aan het politieke — in zijn breedste en diepste zin — evenveel plaats als aan het zuiver-kulturele, dan zag « Volk » meer zijn taak in het artistieke en kulturele. Het tijdschrift hield het uit van 1935 tot 1941: voor een literair tijdschrift een bijzonder-lange levensduur, die tenslotte alleen maar afgebroken werd door oorlog en bezetting: het katholieke en Diets-nationale « Volk » stond niet in de gunst bij de bezetter.

Kort voor de oorlog was Ernest Van der Hallen benoemd geworden tot inspekteur der boekerijen van de provincie Antwerpen. Toen kwam de oorlog, met kollaboratie en verzet, maar ook met het attentisme van de altijd-gelijkkhebers. Ernest Van der Hallens literaire bedrijvigheid in die periode is niet zonder betekenis: behalve de reeds vermelde reisverhalen, literaire neerslag van zijn vroegere tochten, schrijft hij « Vertelsels in Juni » voor kinderen en « Kroniek der Onnozele Kinderen », een verhaal over de kinderkrustocht, waarvoor hij eerst historische gegevens had verzameld. Een ander werk uit die tijd zou de bekroning van zijn literair scheppen worden, en tevens het bewijs van zijn werkelijke literaire mogelijkheden: « Brouwer ».

Het leven van de kunstenaar en zwerper vertoende, evenals dat van de Foulcauld, menige trek van verwantschap met de schrijver zelf, maar in « Brouwer » was de geslaktiviteit van de romanschrijver gebaat. Ook elders vond het boek erkenning en er verscheen o.m. een vertaling door Marie Gevers in het Frans.

Bij de bevrijding werd Ernest door de « weerstand » aangehouden als gijzelaar voor zijn broer, die tijdens de oorlog burgemeester was geweest te Lier. Ernest was ziek, had pas een hartkrisis gehad en het astma dat hem plaagde werd met de kist van de herfst erger.

Hij werd naar Antwerpen gevoerd en onderging er de sindsdien bekende gewone behandeling. Niet alleen het door de kroeggenooten, maar ook de officieel-gemandateerde predikers der naastenliefde: toen Ernest naar zijn misaal liet vragen, antwoorde de deken dat hij niet liet dat zulke kerels niet nodig hadden! Zo ver ging de haat van de klein-zielige stad, en van de kristelijke politici die er regeerden, dat tot tweemaal toe zijn vrijlating werd stukgevoerd en dat de burgemeester en het verzetscomité der stad de vrijlating nog een maand inhielden.

Op 10 december werd hij dan vrijgelaten, nadat de auditeur in zijn primair onbegrip Ernest spottend had aangeraden er maar eens een « schoon boekje » over te schrijven... Diezelfde leerling van Alva zou zich nadien eveneens hardnekkig verzetten tegen het teruggeven der burgerrechten.

Ernest bezocht na zijn vrijlating zijn stadgenoot Felix Timmermans, die van zijn geboortestad — die hij heel de wereld door had bekend gemaakt — als dank slechts haat en vervolging ontving en die tot aan zijn doodhuisarrest kreeg! Voor Ernest zelf bracht die periode onmiddellijk na zijn vrijlating eveneens bitterheid en ontgoocheling. Bitterheid om de kleinzieligheid en de nijd van zijn belagers, en ontgoocheling om ontrouw en verraad van vroegere vrienden, die dikwijls hun carrière of welslagen aan hem te danken hadden. Hoewel men niets tegen hem had kunnen inbrengen en zijn politieke afzijdigheid duidelijk werd vastgesteld in zijn dossier, werd hij uit zijn ambt ontzet, gebroodroefd. Hij had daarenboven nog de zorg om het

jeugd werden: religieuze bezinning, nationale bevrijding, universele broederschap. Op 27 februari 1948 werd hij begraven. Vlaamse jeugd droeg hem naar zijn graf en vlaamse jeugd betaalde het grafmonument ontworpen door Remi Lens en Flor Van Reeth...

Wij zijn bij dit kort overzicht uiteraard schematisch moeten blijven. Over de activiteiten van Ernest Van der Hallen in de studentenbeweging zou nog heel wat meer te zeggen zijn, evenals over zijn activiteiten op het gebied van de religieuze vernieuwing, op dat der jeugdzorg (de katholieke jeugdhuisen, de kolonie voor verwaarloosde jeugd te Pulderbos); over zijn werk als inspekteur der boekeringen en zijn werk bij « Boeken-gids » enz...

In verband met het literaire werk van Ernest Van der Hallen mogen wij, zonder te overdrijven aan de ene kant, evenmin in het euvel vervallen van sommige geleerde kritici en spreken van een al te gemakkelijk optimisme.

Wij hebben de voornaamste zijner werken opgesomd. Een weze het ook nog zo beperkte uiteenzetting erover te geven valt buiten het bestek van dit artikel. Toch willen wij op enkele werken wijzen, die spijs alle denigrerende kritiek, in onze literatuur een blijvende waarde zullen behouden. Vooreerst zijn er de « Brieven aan 'n Jonge Vriend » en de « Brieven aan Elckerlyc ».

Het is Ernest Van der Hallen hier voorzeker meer om inhoud dan om vorm te doen geweest, maar de wijze waarop in voorkeur en voor Vlaanderen tragische omstandigheden de schrijver uit zijn eenzaamheid spreekt: tot de vlaamse jeugd, tot de vlaamse « elckerlyc », geeft aan deze brieven, ook bij het aan de actualiteit gebonden-zijn van sommige onderwerpen of behandelde problemen, een blijvende waarde, ook literair! Zij behoren tot het weinig in onze literatuur dat in dit genre verscheen. In de tweede plaats zijn er de reisverhalen: ook in dit genre bekleedt het werk van Nest Van der Hallen in onze literatuur voorzeker nog steeds, door het poëtische der verwoording en de originaliteit der beschrijving, een eigen en niet te miskennen plaats. Bij een herlezing na zoveel jaren boeien zij nog door hun frisheid. Wat zijn romans en verhalen betreft: het is waar dat zij wel eens gebrek aan psychologie vertonen, vooral bij vrou-

wenfiguren, dat zij al te betogend en te subjectief uitvallen en niet tot de objectivering geraken die van een roman vereist wordt. Maar hier is, vanaf « Kristiaan » tot « Brouwer » een stijgende stijl- en stielvaardigheid waar te nemen. Een roman als « Brouwer » toont ons aan, wat Ernest Van der Hallen nog zou gekund hebben, en toont ons tevens zijn werkelijke literaire mogelijkheden aan, die voorzeker niet gering waren. Hoeveel hebben in Vlaanderen niet in « De Wind Waait » de echo gehoord van hun eigen jeugddroom? Toen na de oorlog iemand een studie over het werk van Van der Hallen wou maken, raadde Westerlinck — de man die door Ernest in « Volk » kon publiceren! — het af. Sprak Bernard Kemp niet van gemakkelijk levensoptimisme, waartegenover hij de « gedegen levensernst en psychologische waarachtigheid » van anderen stelde? Met dergelijke apodiktische formuleringen kan men zich echter van dit literair werk — dat in zijn diversiteit in genre ook een diversiteit in waarde vertoont — niet afmaken. Van der Hallen was geen volks auteur zoals Claes of Timmermans en bezat evenmin het meeslepend episch verteltalent van een Walschap. Maar zijn werk bezit dat, wat menig schrijver, die nu voor groot doorgaat, mist: voornaamheid, persoonlijkheid, een typische onderstroom die het ontzuiterende der werkelijkheid tot « Dichting » maken moet.

Het heet van de zwerper, deze onrust van de zoekende mens in landen en tijden, naast een diep-kristelijke religioziteit en een onverwoestbare liefde tot zijn volk — tot de armsten en nederigsten het eerst — dat waren de drie componenten van zijn leven en van zijn werk. Het is niet toevallig dat de eerste der brieven aan Elckerlyc handelt over de eenzaamheid: niet de « Eensamkeit, Schwester des Todes » maar die welke levensnoodzakelijk is om zich boven desillusie en ontgoocheling te verheffen en zich in de stilte weer te vinden...

Is de discussie over de letterkundige Ernest Van der Hallen vaak sterk subjectief beïnvloed door de positie van de beoordeler (en is dat niet zo bij veel geëngageerde kunst?) dan blijkt de invloed als raadsman en leider der vlaamse jeugd onbetwistbaar. Wij weten uit ervaring hoe deze invloed over de bestaande organisaties heenreikte en door-

drong waar andere kontakten zeldzaam of moeilijk waren. De situatie rond de dertiger jaren was zo, dat in vele vlaamse dorpen het aantal jongens in het middelbaar onderwijs gering was, dat hun onderlinge relaties en die met anderen gemakkelijk controleerbaar en even gemakkelijk te verhinderen waren, door ouderlijke en andere veto's. Daar lag de kwetsbaarheid van bv. de vakantiebonden van het A.K.V.S. Maar het woord van Ernest Van der Hallen bereikte vele « geizoleerden » en in de periode der gezagskrisis, na het verbod van het A.K.V.S., waren zijn « Brieven aan 'n Jonge Vriend » voor velen een openbaring, een steun en een leidraad. Zij fundeerden, méér dan propageerden, een nationalisme dat niet slechts een politiek maar ook een levensstijl en een levenshouding werd.

Letterkundige, jeugtleider en nationalist... En de mens daarachter? Men heeft hem als een sprookjesdichter afgebeeld, als een « reiner Tor ». Daaruit willen besluiten dat hij de werkelijkheid niet zag of kende, is onzinnig.

Zelfs niet omwille van bepaalde werken uit zijn literair oeuvre, die romantisch mogen lijken, maar die juist door hun engagement bij de jeugd méér insloegen dan menig nuchter-realistisch en psychologisch-uitgekiend maar droeg « meesterwerk », dat later meer werk dan meesterschap verried! Ernest wilde getuigen én overtuigen: dat was zijn realisme. Hij was — bij alle literaire romantiek — iemand die met de werkelijkheid dagelijks werd geconfronteerd die deze werkelijkheid beseftte en die de strijd niet schuwde. Niet in de irreële ingebeelde wereld achter de schrijftafel van de romancier, maar in de levende wereld van zijn volk stond hij, dag na dag en jaar na jaar: bij de studenten en kunstenaars, bij de boeren en de dorpspastoor der Kempen, bij de onderwijzers-dorpsbibliothekarissen die hij ambtshalve bezocht. Geen wereldvreemde, geen volkvreemde maar een strijdbaar mens was en bleef hij tot op het laatste. Een dromer, een utopist, een reine dwaas? Hijzelf antwoordt ons:

« Leven wekken kunnen slechts degenen die men zo gaarne dromers, utopisten en dwazen noemt, en die vaak de werkelijke leiders der mensheid zijn... »

JOS DIERICKX.

ER HALLLEN

gezin van zijn broer. Alfred gekregen. Hij zette zich terug aan het werk, schreef voor illustraties, deed vertaalwerk en begon aan de « Brieven aan Elckerlyc » die in 1947 verschenen onder pseudoniem J. van den Wijngaert. Dat jaar stierf ook zijn moeder. Felix Timmermans was in januari overleden. Midden het algemeen stilzwijgen van de vroegere bewonderaars en de schuldige kleinzielige verguizing door een ondankbaar Lier, sprak Ernest en getuigde voor zijn vried met het fijnzinnige en mooie boekje dat hij aan hem wijdde. Hij werkte tevens aan een nieuwe roman, die echter onvoltooid zou blijven en die na zijn dood zou afgewerkt worden door E.P. Van Laer: het verhaal van een jongen, die een buitengewone muzikale begaafdheid bezit. Einde augustus 1947 zou hij ziek vallen: buikvliesontsteking van tuberkuloze aard. Het Kerstfeest werd nog met de hele familie gevierd: dan werd hij naar de St. Augustinuskliniek te Wilrijk overgebracht. Heelkundig ingrijpen mocht niet baten. Op 18 februari ontving hij de laatste sacramenten. In de nacht van 23 op 24 februari volgde de ene crisis op de andere, en in de morgen van 24 februari stierf hij, nog niet ten volle vijftig jaar oud, na een leven dat één inzet geweest was: voor de anderen, voor idealen van zijn jeugd, die mede door zijn toedoen ook die der vlaamse

Ernest Van der Hallen, legendarische figuur uit de vlaamse beweging tussen beide wereldoorlogen, wiens sterven we dit jaar voor de 20ste maal herdachten.

haar eigen **Wij**sje

visams nationaal

SPROOKJE UIT EEN HEEL GEK LAND

Er was eens een heel gek land. Elke stad in dat land wou een eigen burgemeester, een eigen kinderkribbe en een eigen universiteit. Die twee laatste dingen waren moeilijker te verwezenlijken, hoewel er stadjes waren die propvol studenten zaten. Daarom waren de andere stadjes al blij als ze een stukje universiteit hadden, en als dat niet kon, wilden ze toch een eigen studentenclub met een dikke kas en echte studenten.

Tot hiertoe denkt de lezer misschien dat hij dat land kent, en toch was het een heel gek land. Luister maar.

Het eigenaardige ervan was dat bijna al die studenten meisjes waren, en de wethouders vonden dat de jongens ook maar naar de universiteit moesten want ze hadden toch gelijke kansen. Elk stadje deed zijn best om een mannelijke student te vinden. En ze vonden er een, een hele pientere nog wel. De mensen waren zo blij, dat ze allemaal met vreugde hun belastingen gingen betalen, wel drie maand op voorhand. Dat geld zou immers dienen om de studies van hun student te betalen. Het was wel een beetje duur, maar als die jongen verstand had en wilde werken, zou hij aan de gemeenschap goede diensten bewijzen. Misschien werd hij nog wel minister. Dat kon nog een tijdje duren want het was een volk dat bestuurd werd door vreemde mensen en en andere graven. Maar de mensen merkten wel dat dit niet kon blijven duren en daarom droomden ze hun student al met een ministersportefeuille. Misschien werd hij ook directeur in een grote fabriek. Ook niet zo simpel, want in de fabriek waren de vreemdelingen de baas. Of universiteitsprofessor? Alhoewel het geld voor wetenschappelijk onderzoek ook al aan de vreemdelingen werd gegeven. Maar de mensen zeiden: wacht maar tot de volgende verkiezingen. En ze hoopten. En ze betaalden.

De studenten vonden het natuurlijk fijn, zo met enige jongens tussen al die meisjes. De profs hielden hen wel een beschermende hand boven het hoofd. Ze mochten vooraan in de kollegezaal zitten en 's avonds mochten ze slapen in speciale huizen die vroeg op slot gingen. Toch namen ze deel aan het studentenleven. Als groentjes werden ze gedoopt, niet zoals in de cursus of de kerk, ook niet met emmers bier, zoals bij ons. Je moet niet vergeten dat de meeste studenten meisjes waren. Onder luid gegiechel moesten ze kilo's roomtaartjes verorberen en koffie zetten onder de douche. En pret dat de meisjes hadden. Dan waren de jongens ingeburgerd. Elk meisje zou nu met hen eens vrijen en stilaan geraakten ze goed of slecht befaamd in dat opzicht. Toch studeerden de jongens zeer hard en dat was aan de journalisten opgevalen. Die gingen nu eens uitmaken welke bedoeling daar achter stak. Wat wilden de jongens met hun diploma aanvragen? Een heleboel zegden dat ze na hun eindeksamen aan het werk gingen. Alleen wilden ze niet allemaal even lang werken. Zo was er een student die zei dat hij ermee zou ophouden zodra hij getrouwd was. Dan moest hij zich op de eerste plaats aan zijn vrouw en zijn gezin wijden. Hij zou immers de was- en afwasautomaat moeten bedienen, vrouw en kinderen naar het werk of school voeren en weer afhalen. Bovendien was daar zijn taak in het gezin. Als vader ben je immers onvervangbaar. Al van in de oudheid zijn de echte pedagogen mannen geweest. Met zijn wetenschappelijk gevormde geest zou hij bovendien een interessante gesprekspartner zijn voor zijn echtgenote. Als het hem binnenhuis te warm werd,

zou hij wel een part-time baantje zoeken, om bij te blijven.

Een andere student stelde het niet zo absoluut. Hij zou zeker werken gaan tot aan zijn huwelijk, maar daarna zou hij het aan zijn vrouw overlaten om te beslissen of hij al dan niet thuis zou werken. Het komt er immers op de eerste plaats op aan het je vrouw naar haar zin te maken.

De derde was de meest zelfstandige. « Och, » zei hij, « als de gemeenschap zoveel in mij heeft geïnvesteerd, dan is het ook logisch dat ik mij achteraf voor die gemeenschap inzet, ook als ik getrouwd ben. Hoe dat moet geregeld worden zien we wel achteraf. Ik geloof dat weinigen mijn zienswijze delen? Sommigen. In elk geval te weinig. Ze worden door de grote groep meisjes zelfs met een scheef oog bekeken. Die vinden dergelijke mannen veel te onafhankelijk. Ze laten wel oogluikend toe dat ze in de besturen vertegenwoordigd zijn, maar als ze teveel het hoge woord voeren vinden ze dat onmannelijk ».

De jongste herenmode: steeds maar kleuriger. Aan deze tuniek komen purper, oranje, roze, groen, blauw, wit, geel en oker te pas. Het gevalletje komt natuurlijk uit Londen.

Michèle Morgan, bekende filmaktrice en tans mode-ontwerpster, stelde te Parijs reeds haar hersft- en winterkollektie voor. Hier een mannequin met een witvol-len kleed « Reflet ».

De journalisten vinden het zonde, zonde van het goede geld dat zo slecht rendeert. Maar het is uiterst moeilijk om er iets aan te doen zolang de jongens in dat land niet overtuigd zijn van hun eigen nut.

Gelukkig is het bij ons niet zo'n gek land.

Bij ons is het immers net andersom.

N.M.

Het gevaar waarmee kruipende en klauterende kleuters en kinderen gekonfronteerd worden is feitelijk even groot binnenshuis als buitenshuis. Niettemin met de mooie lentedagen en het naar buiten « gaan leven » voegen zich gevaren bij deze die binnenshuis de kleuter en het grotere kind beloeven. Een eerste stelregel is dat men kleine kinderen niet onbewaakt achterlaat op grasvelden, in tuinen of gewoon op de hoer.

Het kind echter overladen met allerlei waarschuwingen, zorgen en dergelijk deugt ook niet. Vooral het groter wordende kind mag men gerust vertrouwd maken met het gevaar. Het kan geen kwaad het kind een zeker besef van eigen verantwoordelijkheid pogen bij te brengen door het bub. vluchtig een verwar-

GEVAAR

EN

KINDEREN

mingstoestel te laten aanraken, waardoor men het begrip branden kan bijbrengen. Men kan (zonder gevaar) een kind leren dat een mes snijdt, een schaar of naald prikt. Massa's raadgevingen en waarschuwingen zonder (ongevaarlijk te houden) voorbeelden helpen toch niet: het maakt geen indruk en de raad is even vlug vergeten als gegeven. Dat houdt nu eenmaal verband met de onuitputtelijke nieuwsgierigheid van het kind. Overigens kan men er niet buiten dat een opgroeiend kind builen of blauwe vlekken oploopt tijdens zijn exploratiedochten.

Bij kinderen waar het begripvermogen reeds ontwikkeld is het beter na een overkomen incident, uit te leggen waarom het gebeurd is en hoe men het kan vermijden.

Deze opvoedingsmethode voor het grotere kind valt te verkiezen boven raadgevingen en berispingen zonder aanschouwelijke voorbeelden. De ervaring heeft geleerd dat ze het verder gedrag van het kind gunstig beïnvloedt.

ARCHITEKTUUR

Momenteel is in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel tot en met 19 mei een tentoonstelling te bezichtigen van de afdeling reizende tentoonstellingen van het Museum of Modern Art uit New York. De bekende architect, kritikus en ontwerper Bernard Rudofsky ontwierp een tentoonstelling gewijd aan de gemeenschapsarchitectuur van de voorhistorische tijden tot op heden. Het thema omschrijft Rudofsky als volgt : « een gemeenschapskunst die niet het produkt is van specialisten, maar voortkomt uit de spontane en rusteloze aktiviteit van een geheel volk,

ZONDER ARCHITEKTEKEN

dat een gemeenschappelijk erfgoed bezit en handelt vanuit een achtergrond van gemeenschappelijke ervaringen ».

De tentoonstelling geeft daarvan 120 voorbeelden door middel van grote foto-panelen met engelse tekst, waarvan echter een uitgebreide nederlands- en franstalige toelichting te verkrijgen is. We geloven dat de initiatiefnemers hun opzet hebben benaderd al hadden we de schikking wat overzichtelijker willen zien. Het is alvast boeiend om na te gaan, hoe de mens, soms reeds lang geleden uit noodzaak of uit intuïtie zekere woon- en bouwvormen heeft gezien en verwezenlijkt die men tans ook nog als nieuw voorstelt.

Dit overzicht sterkt ons nog eens in de overtuiging dat er niets nieuws onder de zon is, zij het dat een bepaald principe, een bepaalde vorm uiteraard in wisselende periodes met andere materialen en andere technieken verwezenlijkt wordt.

Bij voorbeeld airconditioning is geen uitvinding van deze tijd, want ze bestond reeds in de oudheid. Er zijn primitieve toepassingen van prefabrikatie, standaardisatie van bouwcomponenten, buigbare en verplaatsbare constructies, vloerverwarming, lichttechnieken en zelfs liften. Het zijn vanzelfsprekend bijna steeds rudimentaire toepassingen, maar anderzijds wekt het toch verbazing hoe vlug de mens zekere toepassingen heeft gevonden om zich bij voorbeeld tegen de ongemakken van een bepaald klimaat met het grootst mogelijk rendement te weer te stellen. Zo bijvoorbeeld in het Sind-distrikt in West-Pakistan. Van april tot juni stijgt de temperatuur er aanzienlijk, het wordt een loden hitte, die echter in de namiddag getemperd wordt door een bries. Om de wind in elk huis te laten doordringen worden er « bad-gir » of windvangers op de daken aangebracht, een voor elk vertrek. Daar de wind steeds uit de zelfde richting waait zijn deze windvangers vast. In de huizen met veel verdiepingen voeren ze de wind tot beneden en doen tevens dienst als huistelefoon. In geval van regen sluit men de windvangers met een luik. Deze « bad-gir » zijn ongeveer 500 jaar in gebruik zonder dat men de herkomst ervan kent. Er is ook een rooster aan de inlaatklep bevestigd om verstopping door vreemde voorwerpen te voorkomen. Deze windvangers geven aan de huizen een eigenaardige aanblik, men zou zeggen een verzameling stenen periskopen. Dit is een tipisch voorbeeld van architectuur uit noodzaak.

De natuur helpt ook architecturale vormen ontstaan, die nadien een functionele rol spelen. Zo bijvoorbeeld de vulkanische formaties in de Göremevallei in Anatolië, die later mits een kleine aanpassing (het aanbrenge van een ingang of het verwijden van spleten tot ingang) als woonruimte konden gebruikt worden. Door de afgelegen ligging ontstonden van de zevende eeuw na Kristus af hier kloostergemeenschappen, waar nagenoeg 30.000 mensen hebben geleefd. Mettertijd ontstonden kerken en kapellen (met muurschilderingen) die echter slechts door middel van touwladders konden betreden worden. Van boven gezien doen deze natuurlijk gestileerde vormen alles behalve aan woonruimten denken.

Niet alleen de natuur verplichtte de mens tot het scheppen van bepaalde

architecturale vormen. De functionele architectuur zonder architect ontstond ook uit de aard van bepaalde bedrijvigheden, al dan niet in verband met of als gevolg van klimatologische invloeden. Van de hangende tuinen van Semiramis tot de stuwdammen aan de beneden-Nijl heeft de landbouw steeds gewedijverd met de architectuur in het modelleren van het uitzicht der aarde. Een van de minst bekende voorbeelden van landelijke architectuur zijn bij v.b. de korenschuren in spaans Gallicië (N-W-Spanje).

Muren bouwen tot bescherming van voorraden of van de eigen gemeenschap zijn zeer belangrijk in de evolutie van de mens. Dit architecturaal « wonder » is bijna zo belangrijk als het rechtstaand lopen van de mens. Want met de muur schiep hij zich ruimte op een menselijke schaal. Zeer vlug gingen muren dienen voor bescherming en beschutting, later voor huisvesting en culturele taken. Een tipisch voorbeeld van onschoolse architectuur zijn bijvoorbeeld bepaalde versterkte plaatsen in Zuid-Marokko, gebouwd door men-

sen die naar eigen inzicht en noodzaak handelden : functioneel, streng en zonder overbodige details, in hoofdzaak uit kubistische en cilindrische vormen opgebouwd.

Naarmate men zich meer en meer ging toelagen op de studie van de architectuur treden er variaties en combinaties op, doch de principes blijven de zelfde.

Toch is het de mens nooit helemaal gelukt, in de architectuur van de grond los te komen. Wellicht zal de ontwikkeling van de ruimtevaart daarop een bevredigend antwoord geven, wanneer kunstmatige satellieten zullen gebouwd worden, al zal daar ook van een « begane grond » sprake moeten zijn. Voorlopig kunnen we nog niet slenteren in de ruimte....

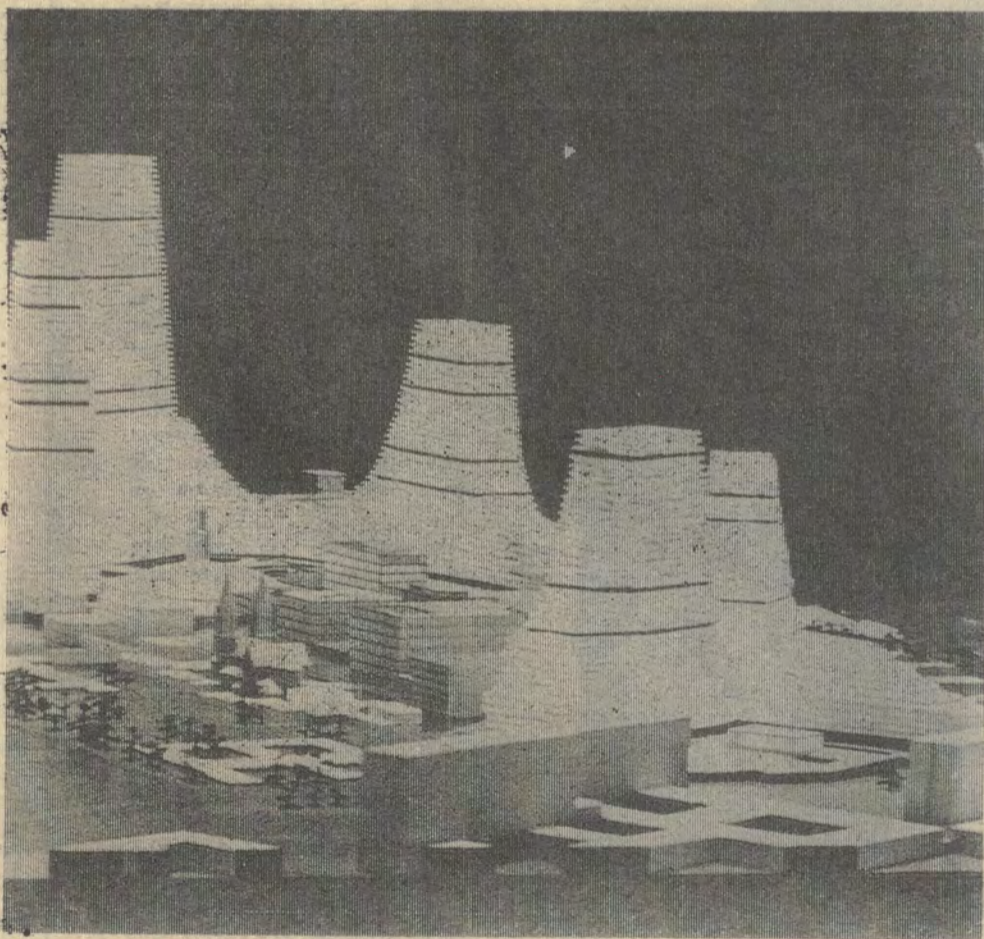
Het voorgaande deed ons even afdwalen van de « militaire architectuur ». Militaire bouwwerken zijn niet steeds een gemeenschappelijke aangelegenheid, zeker niet in het vroegste stadium. Toch is het nog niet zo lang geleden dat bewoners van de versterkte dorpen in Svatenia, westelijke Kaukaas, zelf voor hun eigen verdediging moesten instaan, als gevolg van de talrijk voorkomende familie- en klanveten en vendetta's. Deze kleine vestingen, een voor elke familie, dateren van vóór 1100 en ook vandaag nog ziet men de torens, soms alleen, soms in groepen van niet minder dan 50 of 60 (cfr. sommige versterkte oude steden in Italië en Spanje).

Deze tentoonstelling schenkt ook aandacht aan de gemengde architectuur zoals deze ontstond zonder navolging

van bepaalde regels. Zo wordt gewezen op een tipisch voorbeeld van gemengd landelijke en stedelijke architectuur in de oude moravische stad Tele, hoofdzakelijk bestaand uit twee monumentale blokken van patricierhuizen, die aan de ene kant op het stadsplein uitgeven en aan de andere zijde op de meren. Zo heeft elke woning een stedelijke en een landelijk zijde, vermits tussen de oevers van het meer en de woning telkens een tuin is aangelegd. Het stadsplein is de enige grote straat en wordt ook gekenmerkt door arkaden, waarvan men in Europa, Noord-Afrika en Azië zoveel (meestal het stadsbeeld zeer verfraaiende) toepassingen vindt. De oorsprong daarvan is nogmaals te herleiden tot een noodzakelijkheid : beschutting tegen de natuurelementen of het beschermen van de voetganger tegen de gevaren van het verkeer. Wat dit laatste betreft, met het huidige verkeer zou een dergelijke bouwtrant vandaag de dag zeker niet onverantwoord zijn.

De architectuur in functie van de cultuur in de breedste zin van het woord kan uiteraard reeds op oeroude adelbrieven bogen. Nog zoekt men naar de werkelijke betekenis van sommige monumenten van oude culturen, of het nu om de Kelten of om de Azteken gaat : offerplaatsen, tempels, reuzegrote beelden, begraafplaatsen en zo meer. In Peru, halverwege Cuzco en Machu Pichu ligt een oud teatercentrum dat nergens ter wereld zijn weerga vindt. Het werd gebouwd door de Incastam der Maras en omvatte vier teaters in het rond, één in de vorm van 'n hoefijzer. In alle vijf is de akkoestiek voortreffelijk. Het grootste bood aan niet minder dan 60.000 personen plaats ! De terrassen waren elk 2 m. hoog en 7 m. breed. Waarschijnlijk werden in deze « schouwplaatsen » o.a. atletiekvoorstellingen gegeven. De schoonheid van het omringende landschap moet de ontwerpers van deze teaters tot de bouw ervan geïnspireerd hebben.

We besluiten deze al te vluchtige beschouwing met een variatie op een bekend gezegde : architectuur is een te ernstige zaak om aan deskundigen te worden overgelaten, zoals Rudofsky ergens in zijn inleiding tot de catalogus schrijft. Hij vervolgt : « Goede architectuur, hoewel die een enkele maal ook wel aan het tekenbord ontstaat, wordt geboren uit het bewustzijn van de gemeenschap. Een stad is niet slechts de som van haar gebouwen, maar is evenzeer de ademruimte ertussen, de straten, stegen en pleinen, maar ook al die elementen, die niet door de mens gemaakt zijn, maar hem toevertrouwd werden, en die zorgvuldig moeten worden behoed : bomen, water, hemel en lucht, elementen, die van zo vitaal belang zijn voor de menselijke omgeving. Bovendien moet al in het kind een gevoel, om niet te zeggen een passie voor het bouwen worden aangeweekt. Mechanisch speelgoed en gemechaniseerd amuzement zijn dodelijk voor zijn verbeeldingskracht en zijn initiatief ». Een behartingswaardige uitspraak zo menen wij, die overigens niet alleen in verband met de architectuur dient te worden overwogen.

Ook in de architectuur-met-architect stelt men een teruggrijpen naar reeds vroeger verwezenlijkte bouwvormen vast. Dit ontwerp voor een futuristische stad lijkt zo weggelopen te zijn uit het assyrische verleden met zijn naar boven smal uitlopende cilindervormige torenhoge gebouwen en terrasvormige constructies, die evenzeer als vroeger naar de hoge ruimte reiken.

DE CENSUUR GRIJPT IN...

WAAR? WANNEER? WAAROM?

De feiten volgen elkaar op. Het tijdschrift *Daele* wordt in beslag genomen omwille van een onheus verhaaltje, een kunstschilder ziet zich beroofd van een aantal foto's (waarvan hij de modellen tol muze nam omdat echte modellen hem te duur komen), met een tijdsverschil van nauwelijks twee weken worden te Antwerpen (galerij Paulha Rhei — Fred Bexaerts) en te Gent (Trefpunt — Walter de Buck) tekeningen in beslag genomen. De te Antwerpen gewaakte tekening hebben wij zelf gezien en wij zijn niet verdund in een toestand van zedelijke verwildering. Tijdens een persconferentie verklaart Walter de Buck dat de opgeëiste werken, waarvan er twee reeds verkocht waren, noch erotisch noch pornografisch van aard waren. Tot zover de feiten. De reacties bleven vrij kalm: de katholieke kranten reageerden op een bedaarde post-honciliaire toon waarmee de zedenmeesters zeker geen gelijk gegeven werd, de meer vrijzinnige kranten nielden hun afkeuring iets scherper. Te Antwerpen organiseerden een aantal schrijvers een protestvergadering (waarbij zij, jammer genoeg, zelf blijk gaven aan censuurmethoden door auteurs die niet tot hun literaire kliekje behoorden niet uit te nodigen).

Over de censuur zijn al veel zinnige en onzinnige dingen geschreven. Uiteraard is het duidelijk dat het openbaar afficheren (en publiek toegankelijke gaerijen zijn openbare plaatsen) van pornografie door middel van een censorisch ingrijpen moet vermeden worden. Maar waar ligt de grens en wie bepaalt er de normen? In de hoger genoemde praktijkgevallen werd die grens niet overschreden, zelfs niet benaderd en mag men gerust spreken van een onverantwoord, eigenmachtig optreden van de zedenmeesters. Kortom, in deze gevallen is het medisch schadelijker dan de kwaal (die er niet wast).

Over de werkelijke redenen van het ingrijpen der censuur tast men in het duister. Zedelijke bekommernissen waren net geenszins. Misschien was het gewoon de nachtswellust van een of andere ambtenaar. Maar dan herinneren wij ons de imbeslagname van bepaalde nummers van «Playboy». De censuur staande zich op het feit dat bepaalde foto's meer dan onbetamelijk

zouden zijn. En inderdaad: «Playboy» toont geen madonna's, maar het feit dat aan de redactionele inhoud o.a. de beste Amerikaanse schrijvers meewerken is toch wel een garantie voor het niveau van het blad. Bij vergelijking verschillen de foto's van de verboden nummers in meer opzicht in niets van de foto's uit de andere, niet verboden nummers. De aap kwam pas uit de mouw bij een matere kennismaking met de «Playboy»-inhoud: er werd niet onverdeeld gunstig over onze (NATO-) hoofdstad geschreven, of een bevriend staatshoofd werd op de korrel genomen, enz... De zogezegde zedelijke motieven moesten dus dienen om heel andere bedoelingen te verhullen. Dramatisch is dit alles niet, maar kan het worden. Wanneer met morele vlaggen gewuifd wordt om normale democratische rechten te ontkennen, dan wordt de functie van de censuur toch wel bedenkelijk. (Te opzichtig met vlaggen zwaaien is trouwens meestal bedenkelijk, zie de R.V.V.).

Waar de hoger aangehaalde censuur-

gevallen in feite nog kleinigheden zijn, getuigen zij toch van een onversneden paternalistische mentaliteit die ons gezagswereldje beheerst en totaal ondemokratisch is. Waar de gevolgen hiervan voorlopig vrij gering zijn, kan dergelijke mentaliteit toch de basis vormen voor veel verder gaande beslissingen die zeker in het raam van de democratische ontaarding van ons politiek bestel heel symptomatisch zijn.

De drukpersvrijheid is in België beschermd. Die wettelijke bescherming werd geformuleerd in dagen dat er nog geen sprake was van radio en televisie, die nu veel indringender media geworden zijn dan het gedrukte woord. En hier zien wij dan een ander paternalistisch aspect van de censuur. Het feit dat aan de Volksunie niet dezelfde mogelijkheden op radio en televisie geboden worden dan aan de andere politieke partijen is een misschien minder opvallende, maar even sterke vorm van censuur. De Volksunie wordt niet gecensureerd in wat zij zegt (al moeten de teksten van de uitzendingen vooraf goedgekeurd worden), maar het wordt haar eenvoudig onmogelijk gemaakt haar stem voldoende krachtig te doen doordringen. Dit alles, van de aangeslagen tekening tot de geweigerde zendtijd past uiteindelijk in hetzelfde stramien: beperking van de vrije meningsuiting om de heilige huisjes van het reactionaire establishment ongeschonden te houden.

In «Daarom D 66» schrijft de neder-

landse partij-ideoloog Gruyters: «Een democratie die werkelijk leeft is dienstbaar aan de vrije gedachtenvorming van de burger. Deze moet zich onbelemmerd kunnen uiten en zijn geestelijke bijdrage kunnen leveren aan het geheel. De rechtsregels moeten de burger derhalve deze vrijheid garanderen. Voorzover deze vrijheid met andere belangen in botsing kan komen, en de overheid regelend moet optreden, moet de justitie niet fungeren als een verre vaderlijke macht, die de burger met een vaag onbehagen tegemoet treedt. De justitie moet zich doen kennen als een vertrouwd instrument van de democratie».

Om een vertrouwd instrument te worden zou de justitie haar censuurbeslissingen b.v. duidelijk kunnen argumenteren. Dit wordt nooit gedaan. Niet alleen omdat morele maatstaven vrij rekbaar begrepen zijn, maar in de eerste plaats omdat er geen afdoende verantwoording voorhanden is. Wie beoordeelt de zedelijke ontaarding in de tekeningen van Walter De Buck? — Een wijkagent, een procureur, een commissie? — en op welke gronden? Waarom mag de Volksunie niet even lang in de eter als de andere politieke partijen? Het argument dat de V.U. een kleinere partij is gaat niet op. Allereerst is de V.U. groter dan de P.V.V., maar daarenboven heeft de waarde van de woorden niets te maken met een kwantitatieve norm.

Tot slot een tip voor de zedenmeesters. In Antwerpen, in het midden van de Grote Markt nog wel, staat een beeld waardoor ongetwijfeld de zielen van duizenden al jarenlang belagard worden: een naakte man die Brabo heet (dus duidelijk aanstoot gevend) met in zijn hand de afgehakte hand van een stadsgenoot (een flagrant voorbeeld van sadisme) en trappend op een rotsformatie waarover zich naakte vrouwen geslingerd hebben (masochisme tot en met). In naam van de sinjooze moraliteit vragen wij beleefd maar dringend: weg ermee.

Nic van Bruggen

- PLATENRUBRIEK -

GEORGE GERSHWIN :

« PORGY AND BESS ».

(Concert Hall M. 2035 — 168 fr.)

Deze « folk opera » werd geschreven in 1935, maar kende voor enkele jaren, o.m. door het uitbrengen van de filmversie een hernieuwd succes. Alles wijst er trouwens op dat dit werk van de jong gestorven Gershwin (1898-1937) op de lijst van de onsterfelijke meesterwerken zal blijven.

Gershwin, de hoop van de Amerikaanse natie op een eigen muziek-schepping, heeft de verbinding gemaakt tussen de rijke mogelijkheden van de negermuziek en de jazz, en de westerse symfonische traditie. Voor het schrijven van « Porgy and Bess » zag de componist op geen moeite: hij verbleef een tijd tussen de negers van Charleston in Zuid-Carolina om de sfeer zo juist mogelijk in zich op te nemen.

Het resultaat van zijn arbeid was buitengewoon: zelfs de concertversie die op de plaat van Concert Hall wordt gebracht, bevat hoogtepunten van fijnzinnige instrumentatie (met de zeer speciale rol van de klarinet), en van wibale vakken die op gelijke hoogte staat met de beroemde Italiaanse operascholen.

De voornaamste aria's worden gebracht door het Opera Society Chorus and Orchestra onder leiding van Paul Boukanger, met de rollen van de knoepele bedelaar Porgy, de zinnelijke Bess, en de cynische, aan verdovende middelen verslaafde Sprint-Life, vertolkt door respectievelijk Broc Peters, Margaret Tynes en Joseph Crawford.

De grammofoonplaat is van behoorlijke kwaliteit.

LEONARD BERNSTEIN :

« WEST SIDE STORY ».

(Concert Hall SMS. 2254 — 168 fr.)

Deze musical is van veel jongere datum nl. van 1957. Toch wist hij de wereld te veroveren (ook weer met de hulp van de prachtige poëtische gelijknamige film), omdat zijn fundamentele kwaliteiten zeer groot zijn. Zowel het ballet als de symfonische begeleidende muziek en solozang of koren, bezitten alles wat een muzikaal meesterwerk moet bezitten. In zijn moderne « History of Music » aarzelt Allen Percival niet het werk een enig Amerikaans jazzprodukt te noemen, waarin de lyrische vaardigheid van Menotti en het orkestraal gehoor van een onthuisende Stravinsky gebruikt werden.

Wanneer *Porgy and Bess* nog pionierswerk was bij het nader tot elkaar brengen van jazz en moderne « klassieke » muziek, kon *West Side Story* beschouwd worden als een bekroning, een mijlpaal op die weg.

De solisten, het koor en orkest van Broadway Musicals Society waren wel aangewezen om het werk perfect te vertolken: zij brachten jaren na mekaar deze moderne Romeo en Julia-bewerking in New York op het toneel.

De plaat is van uitstekende kwaliteit; zij kan natuurlijk het ewel niet verhelpen dat de heftige beweging van het werk die in de balletten dramatische uitdrukking krijgt, enkel langs het ritme kan ondergaan worden.

STEP.

Niemand zal het in zijn hoofd halen, Bernard Buffet's koude geometrische figuren met een censuur-mep uit de tentoonstellingszalen te gooien. Toch is er tegen deze doeken een veto geweest... dat echter spaak liep op de gevestigde reputatie van de schilder. Een neofiet zou, met al zijn moeite en verfi, wellicht op dit veto blijven hangen zijn. De fabellichter zegde het reeds: « al naar gelang je sterk zijt of zwak... ». Het Buffet-voorbeeld was de zoveelste illustratie van het feit, dat de normen vaak zeer willekeurig blijken te zijn.

TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV : TV - TV -

Ontspannende troebersavond (zaterdag, 4 mei).

DE DIEFSTAL VAN HET LAM GODS

Op 11 april 1934 ontdekte de onderkoster van de Sint-Baafs katedraal te Gent dat uit de Vydtkapel twee panelen van het beroemde Lam Gods van de gebroeders van Eyck verdwenen waren. De verbazing en ontzetting van de man deinde uit over heel de wereld die totnogtoe tevergeefs gewacht heeft op de volledige ontknoping van deze mysterieuze kunstroof van de eeuw. Het paneel met Sint Jan de Doper, een grisaille, werd inmiddels teruggevonden; dat met de Rechtvaardige Rechters is nog altijd zoek. De waarde van het verloren kunstwerk is onschatbaar — de meest voorzichtige ramingen lopen nog altijd in de honderden miljoenen.

Het verhaal van de diefstal en de daarop volgende verwickelingen, zoals het vanavond door de samenstellers van het programma, Herwig Jacquemyns en Omer Grawet, uit de doeken wordt gedaan, is spannender dan een detektieverhaal. De hele geschiedenis wordt gekonstrueerd o.m. aan de hand van het onderzoek dat de gentse adjunct-hoofdkommissaris Karel Mortier na tien jaar te boek stelde in samenwerking met de journalist Noël Kerckaert. Beiden zijn er in geslaagd met enkele nieuwe elementen een tip van de geheimzinnige sluier rond de diefstal op te lichten. Omer Grawet presenteert de uitzending die hij samenstelde met Herwig Jacquemyns, meteen realizer. Jos Van Schoor hanteerde de camera.

Zondag 28 april om 21u35. (Brussel Ned.).

WARENAR

Het karakter-blijspel Warenar van Pieter Cornelis Hooft is een vrije vertaling van een door Plautus uit het Grieks overgenomen blijspel dat zich afspeelt te Athene. Met één van beide stukken hebben jongelui uit het middelbaar onderwijs beslist wel kennis gemaakt op school. In tegenstelling met de oude griekse blijspelen is het

grieks-karakterblijspel met intrige geen politieke satire, bevat geen filosofische beschouwingen en is niet lokaal gekleurd of aan een uitsluitende aktualiteit gebonden zodat het meer voor alle tijden en alle volken is en inderdaad na de Renaissance in Zuid- en West-Europa model is geweest voor vele stukken. Molière heeft zich voor « L'Avare » wellicht ook laten inspireren door Plautus. De stof van deze komedie's werd ontleend aan het huiselijk leven der burgerkringen. Hooft heeft echter het stuk aangepast aan amsterdams toestanden en plaatsen. De hoofdfiguur, Warenar — een ware nar — is een vrek, geobsedeerd dor een pot met goud, erfenis van zijn grootvader. Het verbergen van die schat maakt de voornaamste handeling uit van het stuk. In het oorspronkelijke stuk van Plautus, de Aulularia, waarvan het slot verloren gegaan is, wordt de proloog of voorrede gehouden door een huisgod. Bij Hooft is het de Mildheid, die Warenar aan de invloed van haar rivale, de Gierigheid wil onttrekken. Daarom wil zij Warenar's dochter, Klaartje, die zwanger is, met een rijke jongeman doen trouwen om aldus haar invloed in huis te versterken. Aanvankelijk blijkt dat mis te lopen, want Rijkert, de welstellende oudere buurman van Warenar, is verliefd op Klaartje. Maar tenslotte wordt zij dan toch de vrouw van Ritsert, de vader van haar kind en neef van Rijkert. De pot heeft Warenar intussen echter heel wat muizenissen bezorgd, want hij werd gestolen door Lecker, de knecht van Rijkert. Wanneer het goud door een gelukkige samenloop van omstandigheden toch weer in zijn handen komt, dan schenkt hij het weg als bruidsschat.

Dinsdag 30 april om 20u25. (Brussel Ned.).

VAKVERENIGINGEN

De westduitse cineast Peter von Zahn die zelfstandig werkt heeft een onderzoek ingesteld naar de vakbeweging in Tsje-

choslowakije, nog vóór de recente politieke gebeurtenissen in dat land. De vraag die hem bezighield was : kunnen in een socialistisch land van het Oostblok de arbeidersbelangen daadwerkelijk verdedigd worden door de vakbonden? Von Zahn had verder gesprekken met Frank Cousins, de leider van de machtige britse transportarbeidersbond, en met Ludwig Rozenberg, voorzitter van het westduitse vakverbond. Namens de tsjechoslowakse vakbeweging horen we een leidend funktionaris.

Woensdag 1 mei om 17u30. (Brussel Ned.).

TROUBADOURS AVOND

Het is een programma waarin de televisie een beetje radio en radio een beetje televisie wordt. Dat komt omdat er zo

wel bij de radio als bij de televisie jongens en meisjes zitten die meestal als de mikrofoons niet luisteren en de kamera's niet loeren hun hart ongekompliseerd uitzingen. Vanzelfsprekend moesten die elkaar vinden, niet enkel tussen pot en pint, zoals dat gaat, maar vanavond voor de mikrofoonoren en kamera-ogen. Die troubadourende groep van T.V. en radio-mensen (T.V. plus omroep Brabant) vindt namelijk dat het best kan en mag. En zo hebben Bob Boon (van omroep Brabant) en Jef Vandenberg (van de T.V.-ontspanningsdienst) een heleboel gelijkgestemde zielen gemobiliseerd : The Clouds, het Trio Cassiman, The Five Palls, de Elegasten, de Bob Boon Singers, Elly Nieman en Miel Cools. Ze vinden het allemaal verrukkelijk, zo samen te zijn. Op het laatst zingen ze allemaal : We shall overcome.

Zaterdag 4 mei om 20u25. (Brussel Ned.).

Vlaamse T. V.

ZATERDAG 27 APRIL

16.00 tot 17.00 : Paspoort voor Mexico (VII) — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Luceat — 19.30 : Safari met Marc Sleen — 19.52 : Mededelingen. — Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Willt Ferdyshow — 21.25 : Echo — 21.55 : Mannix : Mijn vader is onschuldig — 22.45 : TV-nieuws.

ZONDAG 28 APRIL

14.30 : Midos — 15.00 : Het geheim van het gestolen halsnoer. 8e en laatste afl. : Zal de dief ontsnappen? — 15.15 : Binnen en buiten — 17.15 : Lied en dans uit Joegoslavië — 18.10 : Klein, klein kleuterje — 18.30 : Voetbalreportage — 19.00 : Jeugdfilm : Zeventig dodelijke pillen — 19.55 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.15 : Sportweekend — 20.40 : Muziekalbum (III) — 21.35 : De diefstal van het Lam Gods. Documentaire van Omer Grawet en Herwig Jacquemijns — 22.35 : TV-nieuws.

MAANDAG 29 APRIL

14.05 tot 15.10 : Schooltelevisie — 18.25 : Passe-partout — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Darwin en de Galapagos-eilanden — 19.25 : Vergrootglas op de postzegel — 19.40 : Openbaar Kunstbezit : « De Paus met uilen » door Francis Bacon — 19.52 : Mededelingen.

Besproken in « Openbaar Kunstbezit » : De paus met uilen (Fr. Bacon) op maandag 29 april.

- De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Les Parents terribles. Psychologische film van Jean Cocteau — 22.00 : Gastprogramma : De Liberale gedachte en actie — 22.30 : TV-nieuws.

DINSDAG 30 APRIL

14.05 tot 15.10 : Schooltelevisie — 18.25 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Tienerklanken — 19.35 : Kwart-Eeje — 19.52 : Mededelingen. — Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Warenar. Blijspel door Pieter Cornelis Hooft — 22.10 : Vergeet niet te lezen — 22.45 : TV-nieuws.

WOENSDAG 1 MEI

16.30 : Televisum — 17.30 : Vakverenigingen. TV-documentaire — 18.00 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Internationaal Jeugd magazine — 19.15 : Horizon — 19.52 : Mededelingen. — De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Muzikaal gelegenheidsprogramma : 1 mei-viering — 21.10 : Filmtribune : Eerste voorstelling in ons land van : Hier heb je mijn leven. Zweedse sociale film — 23.10 : TV-nieuws.

DONDERDAG 2 MEI

14.05 tot 15.10 : Schooltelevisie — 18.25 : Passe-partout — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Zorra : De man met de zweep — 19.25 : Tienerklanken — 19.52 : Mededelingen. — Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Het nieuwe Paradijs. Derde en laatste deel — 21.15 : Op de man af — 22.05 : Première — 22.40 : TV-nieuws.

VRIJDAG 3 MEI

14.05 tot 15.10 : Schooltelevisie — 18.25 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Film museum van de schaterlach — 19.20 : Ziet u er wat in? — 19.35 : Zoeklicht — 19.52 : Mededelingen. — De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Snarens pul. Vierde en laatste van een reeks kleinkunstprogramma's — 21.00 : Opgeknijd staal netjes 1. Eenakter van Poff Flower — 21.30 : De « Poesje ». Volkskundige documentaire — 22.00 : TV-nieuws — 22.05 tot 22.35 : Albert Einstein. Een portret.

Onze selectie

ZATERDAG 27 APRIL

BRUSSEL NED.

20.25 WILL FERDY-SHOW.
21.25 ECHO

ZONDAG 28 APRIL

BRUSSEL NED.

21.35 DE DIEFSTAL VAN HET LAM GODS

Documentaire van Omer Grawet en Herwig Jacquemijns.
FRANKRIJK I
20.45 MOULIN-ROUGE
Film van John Huston.

MAANDAG 29 APRIL

BRUSSEL NED.

20.25 LES PARENTS TERRIBLES
Een psychologische film van Jean Cocteau.

DINSDAG 30 APRIL

BRUSSEL NED.

20.25 WARENAR
Blijspel door Pieter Cornelis Hooft.

BRUSSEL FRANS

FERRE EN TRANSE
21.45 CINE-CLUB DE MINUIT
Retrospektieve Luis Bunuel

WOENSDAG 1 MEI

BRUSSEL NED.

21.10 FILMTRIBUNE
HIER HEB JE MIJN LEVEN
(Hier, har du ditt liv)

Zweedse sociale film van Jan Troell. (Voor volwassenen).

BRUSSEL FRANS

20.30 LES CAMERADES
Sociaal drama
Realizatie : Mario Monicelli.
NERLAND I
21.00 MUZIKAAL PROGRAMMA MET JASPERINA DE JONG.

DONDERDAG 2 MEI

BRUSSEL FRANS

20.30 LA FEMME AU GARDE-NIA
Politiefilm van Fritz Lang.

VRIJDAG 3 MEI

BRUSSEL NED.

20.25 SNARENSPUL
Vierde en laatste van een reeks kleinkunstprogramma's.
21.30 DE « POESJE »
Volkskundige documentaire.

Wij sport

Vlaams nationaal

WREED

Woensdag schreef Les Sports nog dat het de waarheid is « que l'Empereur (van Looy) ne court plus pour gagner, mais pour faire perdre Merckx », en dat allemaal « pour entretenir son mythe et hanter les « jeunes » esprits d'une réputation pourtant objectivement surfaite ou, en tous cas, dépassée ».

Heeft Rik dat nu gelezen of is hij van nature zo « kraam »? Feit is dat hij 's zondags nadien verdedkte toch wel de bloedeigen Waalse Pijl van Les Sports won, zeker. Schrijf dan al eens iets.

Op 35-jarige leeftijd, en na gans de dag in de aanval te zijn geweest, lijkt een eerste jonkheid!

De waarheid verplicht ons echter hier aan toe te voegen dat Merckx er, wegens ziekte, niet bij was. Wat trouwens niets afdoet aan Riks verdiensten. De anderen waren er wel bij, Godefroot, Janssen en Giondi en zo. Toch ook geen kleine jongens.

'T VAT IS AF

De kogel is, als we het zo mogen zeggen, door de nationale ploeg. Brouwer Vanden Stock blijft bij zijn besluit. Zijn vat is af, hij neemt ontslag. Na de match tegen Rusland. Wanneer hij veel tegen slag had vooraf. De K.B.V.B. is al aan het uitzien naar een passende beloning voor bewezen diensten. Mag voor ons part gerust zijn, hoor, want m'sieur Constant heeft het alles samen niet zo slecht gedaan. De huidige trainer, Goethals, zal voortaan twee jobs kumulieren: die van trainer en die van coach-selektieheer. Hij zal daarbij wel « hulp » krijgen

van een komitee, bestaande uit de heren Hoste, Roosens, Petit, Genicot en Crahay, en zelfs de « dokter » Legros zal een handje toesteken.

Het nieuwe geluid van deze nieuwe lente lijkt ons alles samen niet zo formidabel. We denken, zonder Madam Blanche konkurrentie aan te doen, dat de koerswijzigingen en verbeteringen in de nationale ploeg het ook niet zullen zijn. Maar we willen wel hopen, volgens de klassieke formule, ons te vergissen.

« TOUBIB » JACQUES

Daags nadat Merckx ziek werd, en daags voor bekend werd waaraan hij eigenlijk « leed », schreef Jacques Lecoq dat den Eddy een maagzweer had (maar 't was onsteking van het maagslijmvlies), veroorzaakt door zijn « vie d'artiste ». Dokter Jacques schreef het toe aan het drukke bestaan van de vedette, het gebrek aan rust, de zenuwspanning, en de huishoudelijke moeilijkheden als verstopte waterleidingen en weigerachtige starters.

Mensen als Merckx hebben zeker een zenuwlopend beroep en vroeg of laat moet dat wel nefast inwerken op de gezondheid. En niet iedereen is er in dezelfde mate tegen bestand.

Maar als Merckx nu al door de knieën gaat — wat wel niet het geval zal geweest zijn, evenmin als zijn maagzweer — dan ziet de toekomst er voor hem niet rooskleurig uit. Gaat hij naar de Ronde van Frankrijk?

En dan moet ouwe Rik van een stel andere zenuwen voorzien zijn. Maar in ieder geval, wat eenvoudiger leven zou ook de grote vedetten geen kwaad doen.

AMIS GO HOME

Naar het schijnt is men in Frankrijk zo een beetje nijdig op de p'tits belges, omdat zij er met veel centen in slagen de beste Amerikaanse basketters naar maas- en scheldeboorden over te hevelen. Zoals de Italianen en de Spanjaarden trouwens.

Wel, hier spelen inderdaad veel Amerikanen terwijl ze hier « studeren ». Men zegt zelfs dat ze hier meer verdienen dan in hun eigen country. Natuurlijk is de steeds voortschrijdende kommercialisering van de bas-

ketbalsport in ons land daar niet vreemd aan. Nu mag men dat laatste met een argwanend oog volgen — doen wij ook — en er weinig goeds van verwachten op zuiver sportief vlak — doen wij ook niet —, of dat al direkt een reden is om, zoals de Fransen het zouden willen, alle Amerikanen naar huis te jagen, dat is een andere kwestie. Zij doen hier bij voorbeeld toch wel een en ander voor de verheffing van het spelpeil.

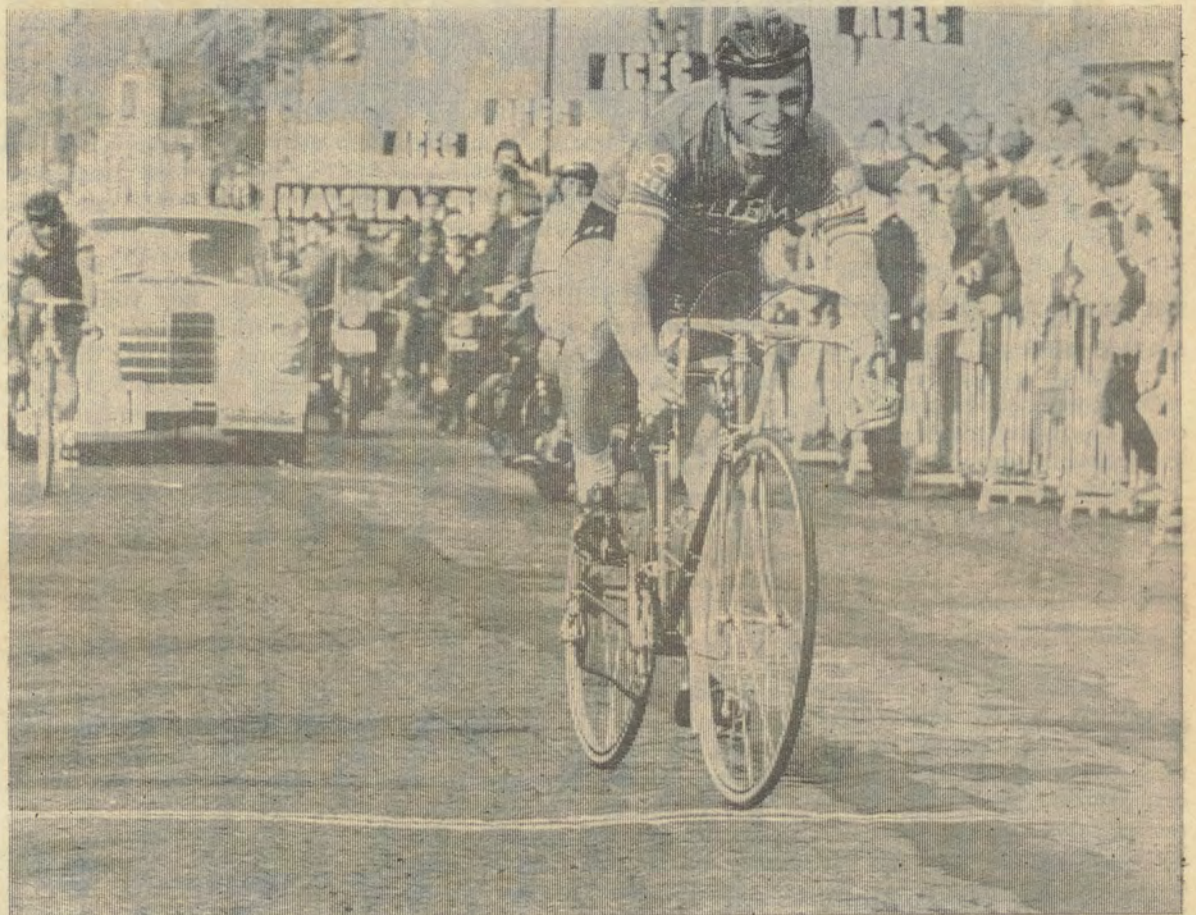
BEKERFINALES

De kwartfinales van de beker van België worden gespeeld op 1 mei. Het zijn Daring-Lierse, Brugge-Lyra, Beerschot-Luik, Waterschei-Berchem. Wij zijn heel slechte pronostiekers, maar we tippen toch op alle thuisploegen. Voor

Brugge en Beerschot zien we geen noemenswaardige problemen, Daring zou het wat lastiger kunnen hebben, maar Daring heeft de « moral » te pakken, en Lierse heeft hem al ergens neergelegd. « Waterschei » moet in een evenwichtige partij voordeel kunnen halen uit het feit dat het thuis speelt.

De halve finales gaan door op 22 mei (trekking op 8 mei), op een woensdag, omdat op 23 mei de finale van de beker van Europa voor bekerhouders door de T.V. wordt uitgezonden. Hoe men dat met onze beker gaat klaarspelen die woensdag, is ons nog niet zo duidelijk. Vier van de acht ploegen bezitten namelijk geen lichtinstallatie.

Op 26 mei weten wij dan eindelijk wie volgend jaar de plaats van Standard zal innemen in de Europese bekercompetitie.

Rik van Looy reed met de Waalse Pijl zijn reeds aanzienlijke kollektie klassieke overwinningen compleet.

WEG MET DE "SMED"

Dinsdag, bij de Chavel, zei nonkel Georges dat er den dag van vandaag geen soigneurs meer...

« Ach Here, kreunde de Gust, laat hem astemblief niet weer opnieuw beginnen. »

Maar 't was niet nodig. Nonkel Georges was al bezig.

« Ik had tenminste ne soigneur, toen ik kwerste », zei hij.

« Ne veearts, zeker », Gust.

« Bijlange nie, zei nonkel Georges, de « smed ». Ne serieuze mens, lijk er nu niet veel meer zijn. En dat hij mij goed verzorgd heeft, ziede nu nog aan mij. Of niet? »

Dat moest Gust toegeven, maar of nonkel Georges « vanzeven » ook een koers gewonnen had?

Dat laatste hoorde de ouwe rakker niet, want hij was al lang druk aan het eksplikeren hoe de « smed » hem verzorgde.

« ...masseren? Lijk de beste. Vanzeven gedaan met « zuute boter »... geen smeerlapperij in de drinkbuskens... geuze, en drie eierdooiers... elke keer als ik niet kon volgen... »

« Dan hebde gij eigenlijk meer geu-

ze « gezjabberd » dan koers gereden », dacht de Gust.

Dat bleek eigenlijk min of meer zo te zijn. Ook voor de « smed » zelf trouwens, maar dan zonder eieren.

Daarmee lagen de « soigneurs » op tafel.

Het zijn, dachten wij, die dilettanten lijk de smid geweest, die aan de basis lagen van de latere soort verzorgers, de « gevaarlijke », die zonder enige medische kennis, aan hun renners produkten voorzetten, die lang niet zo onschuldig zijn als de geuze van nonkel Georges.

Och, al zijn er al verschillende onder hen door het gerecht veroordeeld, men moet ze nu ook niet overladen met alle zonden Israëls. Zij zijn niet alleen schuldig aan de vele misbruiken, waartegen nu zo fel gereageerd wordt. De grootste stomiteiten deden ze wellicht uit onwetendheid. Misschien dikwijls ter goeder trouw. En is de renner, die meent dat hij zonder hun drankjes niet, en met hun drankje wel kan volgen, niet even schuldig?

Maar nu moet het toch maar eens

gedaan zijn met dat soort « soigneurs ».

Het is veel te ver gegaan. Trouwens, de gestelde eisen, aan renners en dus ook aan verzorgers, worden veel te hoog voor ongescholden. Door de uitbreiding die de sport genomen heeft, gaat het ook niet meer om enkelingen, maar om ganse bevolkingsgroepen. Die inzet wordt toch wat al te groot voor dilettanten.

Vooral als men een dokter Claes zelf hoort verklaren dat de doorsneearts, universitair gevormd dus, absoluut niet voorbereid is op de problemen die de moderne sport en sportbevejenars hem steeds meer komen voorschotelen.

De verwarring die op dit ogenblik heerst en waar blijkbaar niemand nog wijs uit raakt — wat is geneesmiddel en wat is doping? welke medicijnen mag de arts de zieke renner nog voorschrijven zonder gevaar te lopen voor de rechtbank te moeten verschijnen? — maakt de zaak nog veel moeilijker.

Aan dat alles moet nodig een einde komen.

Het olympisch komitee heeft daarvoor een voorstel gedaan, dat ons zeer interessant lijkt. Er moeten post-universitaire kursussen ingericht worden, waar dokters en kinestezisten, die zich willen bezighouden met de sportlui, die willen « soigneur » spelen dus, zich kunnen en moeten vervolmaken.

Aan die kursussen moet een examen verbonden zijn, en slechts wie daarin slaagt zal sportlui mogen verzorgen.

Isi Moyson verdedigde die opvatting in de Gazet van Antwerpen, en hij voegde er nog iets aan toe, waarover wij het ook reeds hadden vroeger: er moet tegelijk gezorgd worden voor een nieuwe sportetiek.

Het beroep van « soigneur » te zerveren voor echte specialisten is al iets, maar wanneer de grote sportmassa absoluut wil verder knoeien, zal dat nog niet veel uithalen. Het is aan de basis, bij beoefenaars en supporters, dat de wil tot gezondmaking van de sport moet groeien. Gezondmaking zowel voor de amateurs als voor de beroepslui.

Natuurlijk is dat veel gemakkelijker gezegd dan gedaan. Maar het moet gebeuren. Waarom dan nog langer wachten? Laten wij er allen samen aan beginnen. Nu!

ZOEKERTJES

VI. nat. vader 4 kinderen, ziekelijke echtgenote, zoekt werk als bediende. Spr. en schr. Nederlands, Frans, Duits en Engels. Handelskorsp., hulpboekhoud., machineschrift en zeer bedr. in alle admin. werk, mag.-adm. (perm. invent.), verkoop. T 40.

Gevraagd : echtpaar voor café-restaurant : vrouw keuken, man kelner. Eventueel later leiding overnemen. Ligging : Antwerpen. Antwoord met curriculum vitae en gewenst loon aan T. 41.

Gevraagd persoon voor onderhoud van kantoren van Volksunie-sekretariaat op maandag en donderdag, telkens 4 uren 's voormiddags. Zich aanmelden Volksunie-sekretariaat, Maurice Lemonnierlaan 82, Brussel 1. Billijke vergoeding.

23-jarig afgestudeerde van Leuven zoekt van 1 mei af full-time betrekking voor 4 à 5 maanden of stage als handelsingenieur in afwachting van legerdienst. Behalve Nederlands voldoende kennis van Frans, Engels en Duits. Naast opmaken van verslagen, correspondentie en administratief werk ook

bekwaam tot het programmeren in Fortran IV op IBM 360 computer. T 33.

1. Paswerker-mecanicien - A2 jaar.
  2. Gediplomeerde A2 mechanica. A1 electronica 19 jaar.
  3. Technische ingenieur scheikunde A1 - 22 jaar.
  4. Bediende magazijnier of dergelijke 41 jaar.
- Zoeken passend werk. Inlichtingen provincieraadslid Oswald Van Ooteghem - Rode Kruisstraat 7, Gentbrugge - tel. 09-52.72.87 - T 36.

Als bijverdienste gevraagd : plaatselijke agenten, telefoon noodzakelijk, hoge commissielonen, geen verzekeringen. Gesteund door grote publiciteit. Schrijven Et. Vervaecke, Noordkustlaan 10, Groot-Bijgaarden. T 212.

Te huur : juli en augustus, Zeedijk : Raversijde - Oostende, residentie : Costa Bella, prachtig-modern gemeubeld appartement, 5de verdieping - 2 slaapkamers, zomerterras met enig uitzicht! Schrijven : Desnerck Roland, Zeedijk 20, Raversijde - Oostende. Bellen : 's avonds 059-79151. T 23.

Te huur Meise bij Brussel klein aantrekkelijk appartement voor 1 of 2 personen, bij tramhalte. Schrijven : Wouters 52, Nieuwelaan Meise. Telefoon 02-59.37.88. T 39.

Uw spaanse zon : appartementen juli-aug. - 4 pers. per dag : 320 fr. - 3 pers. 15 d. : 3.835 fr. - 11 pers. 15 d. : 8320 fr. - 6 pers. per maand : 8550 fr. Vraag Immo Spain folder. Cornelis, Edegemsestr. 60, Mortsel. Tel. 03-49.26.14. T 20.

SPANJE, begin COSTA-BRAVA te LLANSA, 1300 KM. ver, 20 KM over franse grens, in prachtige verkaveling, gratis zwembad, prachtig uitzicht op Middell. Zee. Villa en appart. te huur vanaf Pasen. W. : 03.51.36.30.

ETN JEURISSEN WEET ALLES VAN TEMPERATUREN

KOELTOGEN
KOELKAMERS
DIEPVRIEZERS

DIEPVRIESTUNNELS
KAMIONKOELING
WINKELINRICHTINGEN

o.o. VOOR SUPERMARKTEN, INDUSTRIE EN VOEDINGSNIJVERHEID

ETN JEURISSEN PVBA De Winterstraat 24
Borgerhout/Antwerpen Tel.: (03) 36.11.35-36.59.31

DEPANNAGEDIENST ALLER MERKEN

VAN DYCK - VAN DEN SCHOOR P.V.B.A.

SIERSCHOUWEN
OPEN HAARDEN
SIERMETSELWERKEN
BINNENHUISKUNST

Herentalsebaan 193 Deurne-Z. Tel. (03) 36 12 16

EPEDA
PIRELLI
Dunlopillo
STAR

MATTHIEU'S BEDDENBEDRIJF
TURNHOUTSEBAAN 102, BORGERHOUT - TEL. 35.17.83
BIJHUIZEN : Diepestraat 84-86, Antw. Tel. 31.01.18
Begijnenstraat 39-41, Antw. Tel. 33.47.24 - Gallijfortlei 60, Deurne, Tel. 36.25.22

Grote lens :
GLAZEN en MONTUREN,
Gratis voor verzenden.
Herstellingen in eigen werkhuys.
Walter ROLAND
— Gediplomeerd Optiker —
Kerkstraat, 58 — Antwerpen
Het o.v.b. op het huisnummer 5
Telefoon : 35.66.62
90 % korting op verloop decet.

MEVEKAN
Hebt U geld nodig?
Zo ja, tel.
03/35.19.71 - 36.43.24

Groepen en maatschappijen allerhande !!!
Speciaal voor U bedacht.
IEDER DORTMUNDER THIER BRAU HOF
kan U op ieder ogenblik van de dag van het jaar middag- en avondmalen aanbieden.
INTERESSANT
Avondmaal op vrijdag, zaterdag of zondagavond in een gezellige sfeer.
Nadien krijgt U gratis gedurende 5 uur een der beste Oberbayern orkesten.
Middag- en avondmaal in groep gezellig, fijn, goed en goedkoop

Inlichtingen ter plaatse
THIER BRAU HOF
Leuven - Tel. (016)46311
THIER BRAU HOF
Hulste - Tel. (056)71536
THIER BRAU HOF
Antwerpen - Tel. (03)312037
DE KLAROEN
Aalst - Tel. (053)22853

WENTELPOORT
type **ALUGA**

Standaarduitvoering
Poort gans in aluminium. Omlijsting **BREVET**
in gefosfateerde staalplaat. **23098**
Zeer lichte bediening.
Automatische sluiting.
Voordelige prijzen.

JEURCLOO
A. JEURISSEN - CLOOSTERMANS & ZONEN
ZONHOVEN
Weierstraat, 2 — Tel. 011/132.31 & 132.36

HERMES SCHOOL Zuidlaan 54

M. Lemonnierlaan 211
Tel. 11.00.33
Brussel

★
VOLLEDIGE SEKRETARIAATKURSUS IN 2 JAAR

★
Steno- en daktylografie in vier talen.
Boekhouden.
Sociale wetgeving.
Moderne talen.
Handelscorrespondentie.

★
Dag- en avondlessen.
De school waar Vlamingen zich thuis voelen.

★
Beter en voordeliger.

BRILLEN
Laatste modellen
Degelijk aangepast, door gediplomeerde optikers

EUROPTIEK p.v.b.a.
F. Veckemansstraat 106, Brussel
Blansfloorlaan 28, Antwerpen
Hovenierstraat 9, Aalst

CONTACTLENZEN
Gespecialiseerde dienst
Gedipl. Spec. Van Pottelbergh
- KOSTELOZE DOKUMENTATIE -
Voor afspraak :
Tel (053)28870
Zonder verblinden,
Volledige terugbetaling van alle ziekenbonden.
LEDEN : 10 % KORTING

PERS spiegel

Zelden was er zulke suspens bij de stemmingen over de provinciale senatoren waar de niet-traditionelen wel erg zwart roet in het traditionele eten gooiden. In het P.V.V.-huis groeit de beroering en nu de oppermaffia bestelde L.V.V.-voorzitter Poma te doen sneuvelen bij de nationale koöptatie zal het er zeker nog niet op verbeteren. Wat met heilbrenger Collard als reddingbrengende profeet zijn er in elk geval al meer die « Weg met Collard » roepen dan « Hosanna ».

GAZET VAN ANTWERPEN

De journalisten-pronostikeerders zijn niet erg gelukkig over de uitslag van de koöptaties. Met dergelijke onverwachte effecten valt geen enkele pronostiek nog juist uit.

In plaats dat elke politieke fractie in de provincieraden haar stemmen zou uitbrengen op eigen kandidaten, zelfs als die niet allemaal verkiesbaar zijn, werd nu algemeen en op grote schaal het stelsel van de partij-poli's toegepast. Bepaald de methode Simonet-Machtens, waaraan de brusselse B.S.P. ten andere kapot is gegaan. Die methode bestaat er in te goochele met handvol stemmen, waardoor bepaalde kandidaten verkozen worden, tegen de rekenkundige proportionaliteit in. Het is het spel van « geef mij zoveel stemmen, dan stemmen wij met zoveel man voor uw man ergens anders ».

Het is geen fraai gebeuren, maar die geplogenheden zijn nu eenmaal niet vreemd aan de werkwijze van de partijen, bepaald in de provincieraden. Bijgevolg heeft geen enkele partij het recht nu verbolgen te doen, want ze deden het allemaal al, vroeger of nu.

HET LAATSTE NIEUWS

Staat even stil bij de V.U.-zet in Brabant. Waar de V.U. zelf geen kans had, werden onze 7 stemmen verschoven op een vlaamse C.V.P.-er en vlaamse socialist. Gevolg de oppermanie van het P.V.V.-goud Etrimo-Collin verloor zijn ereprijs en viel tussen twee stoelen wat de woede trok op de 2 P.V.V.-ers die (in afspraak trouwens) op het F.D.F. hadden gestemd.

De uitslag van de geheime stemming wakte verslagenheid in de rangen van de P.V.V.-leden, die gehoopt hadden een derde zetel te behalen voor de h. Collin.

Van de 25 P.V.V.-leden hadden er twee hun stem uitgebracht op een andere lijst en daar het F.D.F. op 14 leden 16 stemmen behaalde, werd dadelijk het besluit getrokken, dat twee P.V.V.-ers voor deze laatste lijst hadden gestemd.

Daar de Volksunie-leden op andere lijsten hadden gestemd en de C.V.P. 3 stemmen meer telde, en de B.S.P. 4 meer, kon men veronderstellen dat de Volksunie in blok tegen de P.V.V. gestemd had en haar stemmen verdeelde over de C.V.P. (in de eerste plaats voor de h. Van Ackere) en over de B.S.P. Dit had tot gevolg dat een derde zetel voor de P.V.V. verloren ging.

Na de openbare vergadering werd een spoedvergadering belegd van de P.V.V.-mandatarissen om uit te maken wie zijn stem aan het F.D.F. gegeven had. Niemand wilde echter bekennen.

REGARDS

Wat de F.D.F.-er ondertussen zoal over denkt : « Hoe en wat om België te laten voortbestaan » lezen we in dit franstalige blad uit de pen van F.D.F.-senator Lagasse. We zijn in elk geval verwittigd.

Zal België morgen nog bestaan ? Ja, indien men zonder uitstel een nieuwe samenlevingsvorm vindt voor de twee gemeenschappen. Men zal moeten akkoord geraken over drie stelfregels.

- 1) Een absolute pariteit tussen de twee volkeren.
- 2) Een decentralisatie die aan elke streek een speciaal aan Brussel toelaat de beslissingen te nemen waarvan zijn lot afhangt.
- 3) Het aanvaarden van zekere gemeenschappelijke basisregels.

Het is nodig dat men afstand doet van het « recht van de bodem » van elke anti-franse ingesteldheid zonder meer, van elke Groot-Nederlandse aspiratie, van elke politiek gebazeerd op dwang. Men moet — en dan in elk geval voor Brussel — aannemen en dan zonder voorbehoud — de vrijheid van de huisvader op onderwijsgebied, de raadpleging van de bewoners in verband met de aanhechting van hun gemeente of van hun wijk aan die of die streek, de schepping van een regionale raad op democratische manier gekozen.

Als men over deze lijnen akkoord is — maar het is een onvoorwaardelijke eis — dan is een nieuw pakt mogelijk, een pakt dat sterk zal bijdragen tot onze verweving met Europa.

VOLKSBELANG

Het blad van het Liberaal Vlaams Verbond keft nijdig in de richting van overlopers en konservatieven die van de liberale soep een oneetbare brij voor de doorsnee vlaamse maag hebben gemaakt.

Wij hebben sinds 1961 gewaarschuwd dat de uitbreiding van de P.V.V. niet uitsluitend naar rechts mocht gebeuren, doch dat een opening naar links moest gezocht worden door een progressieve politiek. Iedereen weet hoe het verlopen is en hoe de overloperij zelfs tot in de TV-kijkkast werd getoond.

Deze vaststellingen doen ons besluiten, dat het zo niet langer kan.

De vlaamse standpunten van het Liberaal Vlaams Verbond moeten die worden van de P.V.V. in Vlaanderen.

De sociaal-ekonomische standpunten van het L.V.V., zoals die weergegeven zijn in het sociaal Manifest van Aalst en in het verkiezingsmanifest van het L.V.V. van maart 1968 moeten de basis zijn van een liberale politiek in Vlaanderen.

Dat zijn positieve standpunten.

Deze standpunten nu ten allen prijze verdedigen zijn de liberale Vlamingen aan zichzelf verplicht en daarbij moeten zij zich bewust zijn van hun macht. De P.V.V. vermag niets — maar dan ook niets — in Vlaanderen zonder haar mandatarissen, die lid zijn van het L.V.V. In deze verkiezingen ligt voor deze mandatarissen het bewijs, dat zij het integendeel zouden kunnen zonder de P.V.V. Indien zij dan nu hun lidmaatschap van het Liberaal Vlaams Verbond gestand zijn, dan hebben zij er alles bij te winnen.

(En enkelen — die iedereen kent en die daartoe niet behoren. — zullen ofwel moeten zwichten ofwel hun fransklionse voorgangers, die al van het toneel verdwenen zijn, moeten volgen).

Daarom moet op het kongres te Knokke een beslissing, een daad, een aktie volgen. Zoniet zullen de liberalen in Vlaanderen en de Vlamingen in de P.V.V. mettertijd weggeveegd worden.

Nu terugschrikken zou men zich later hard kunnen beklagen.

DE RODE VAAN

Waar de Rode Vaan vroeger graag mensen als Dr. Van Haegendoren uitspeelde tegen de Volksunie, zij waren wijs, de V.U. was een bende achterlijke dwazerikken, is Van Haegendoren nu plots ook al minder verstandig ? Nog een beetje en de man is zeker ook fascist.

« Een laatste bemerkung tenslotte : de Volksunie zou Dr. Maurits van Haegendoren voorstellen als gekoopteerd senator. In feite schijnt dat reeds in kennen en kruiken. Meteen zou hij dus in de partijpolitiek treden en verdwijnen als voorzitter van de Stichting-Lodewijk de Raet, het 5 novemberkomitee, enz.

Voor ons niet gelaten, maar toch wil het ons voorkomen dat de man hier op het punt staat de politieke dwaasheid van zijn leven te begaan ! Zijn prestige van man die kontakten legde en bruggen bouwde over de partijen heen, is daarmee naar de maan. In de plaats wordt hij een waarschijnlijk verdienstelijk parlements-lid in een onverantwoordelijke partij. Anderen

VAN DE V.U.-LEIDING

ONTLEDING VAN POLITIEKE TOESTAND

De Kamerfractie van de VOLKSUNIE onderzocht de politieke toestand. In verband met de aanstelling van de formateur, onderstreept de fractie dat het ondenkbaar zou zijn dat een belgische regering zou geleid worden door een nederlands-onkundige eerste Minister..

De fractie waarschuwt tevens de vlaamse openbare mening tegen de neiging van de traditionele partijen de vlaams-waalse problemen eens te meer te verwijzen naar commissies of werkgroepen.

De te vormen regering moet ook in deze aangelegenheid konkrete verantwoordelijkheden opnemen.

Verder moet de overheveling van Leuven-Frans los van het geheel der vlaams-waalse problemen, als duidelijk programmapunt in de regeringsverklaring worden opgenomen gelet op de massale eensgezindheid hierover bij de brede vlaamse openbare mening.

PROTEST

De Kamerfractie van de VOLKSUNIE protesteert tenslotte tegen het onduidelijk optreden van het leger in het antwerpse ten voordele van een buitenlandse mogendheid in een burgerlijke zaak en dit in opdracht van de Minister van Landsverdediging.

Dit initiatief weerlegt op sprekende wijze de verklaringen van de Minister van Buitenlandse Zaken als zou geen buitenlandse inmenging bij het handhaven van de openbare orde worden geduld.

Het illustreert pijnlijk de graad van onderworpenheid van de belgische regering ten opzichte van onze grote Navo-bondgenoot.

hebben zich reeds voordien op die wijze laten uitrangeren : wij vinden het jammer dat Maurits van Haegendoren niet inziet dat hij hier het slechtere voor het betere verkiest...».

HET VOLK

Het Kongres van het Davidsfonds gaf een paneeldiskussie over de toekomstige nieuwe structuren in België en wat lezen wij in het bloedeigen Volk van Miel Van Cauwelaert ? Dat het federalisme een zeer wijze oplossing is ! Met één slag weerlegt hij wat al de C.V.P.-politiekers in hun geborneerde oppervlakkigheid sinds jaren vertellen over dit zelfde federalisme. « Het land heeft tegen het federalisme gestemd » zei Koekoek Houben de avond van de verkiezingen voor de T.V.

« Em. Van Cauwelaert beet de spits der bespreking af met de voorstelling van de radikaalste oplossing : het federalisme. Hij herinnerde daarbij aan de talrijke federalistische ontwerpen die sinds 1920 het daglicht hebben gezien en die, vaak tot in de financiële konsekventies toe, dit staatsysteem voor toepassing in ons bestel uiteenzetten. Het is dus onaanvaardbaar te horen zeggen dat de voorstanders van het federalisme nooit duidelijk hebben gezegd waarover het gaat. Dat een federalisme met twee wordt verdedigd is geen reden om het a priori af te wijzen. « Trouwens, zei spreker, ik geloof dat men meer angst heeft voor het woord dan voor het begrip dat erdoor gedekt wordt. Het federalisme aangepast voor België zou men een fase in de vlaamse beweging kunnen noemen, zoals trouwens destijds reeds door A. Vermeylen werd voorzien».

GAZET VAN ANTWERPEN

Over dit zelfde Kongres en over de V.V.B.-betoging ook volgende instemmen-de G.v.A.-beschouwingen. Ook hier lijkt het federalisme gededouaneerd.

OVERWONNINGSDANSFEEST

van de Volksunie - Arr. Leuven

Voor de eerste maal sinds 1830 kunnen wij drie gekozenen viëren.

Een kamerlid en twee provincieraadsleden.

Viert dit mee met ons en help onze schulden delgen op een voor u en ons aangename manier.

DINSDAG 30 APRIL (vooravond van 1 mei)

SALONS GEORGES, Hogeschoolplein, Leuven

met het radio-dansorkest The Dixie Dicks

« De betoging van de V.V.B. te Gent was, zoals alle betogingen, eerder negatief gericht. Er werd geen positief eisenprogramma naar voren gebracht, mogelijk omdat dit ook al lang gekend is.

Met de slogan « Geen regering tegen Vlaanderen », bedoelt men dat de vlaamse beweging niet kan dulden dat de regering en haar parlementaire meerderheid zich van de « konnaunaire » problemen zouden afmaken met de gekende « grendelklausules ».

Positief was het standpunt, dat de regeling moet worden gezocht in democratische formules. Het was goed, dat daarmee nog eens werd onderstreept, dat federalisme en autonomie formules zijn die beslist democratischer zijn dan de unitaire structuur, omdat in federaliserende structuren de leidende instanties dichter bij het volk staan.

In deze periode van voorbereiding, was het daarom uiterst welkom, dat kultuurverenigingen en drukkingsgroepen alvast van zich lieten horen. Om zowel de openbare opinie als de overheid er attent op te maken dat de strijd voortgaat, juist nu nog intenser zal worden aan oit tevoren. Om er ons allemaal aan te doen blijven denken dat er op 31 maart weliswaar een belangrijke stap werd gezet in de ontvoogdingsstrijd, maar dat nog een lange weg blijft af te leggen eer het einddoel zal worden bereikt. Als intussen de vlaamse beweging even paraat blijft, zoals bleek uit de betoging te Gent en het kongres te Brussel, dan gaat de zaak in de goede richting. Niet versagen moet het parool zijn ».

DE STANDAARD

Manu Ruys kan niet akkoord zijn met een eerste-minister die geen Nederlands zou spreken in een unitaire staat.

Gelijk heeft hij, dat betuigden reeds instemmend A.N.Z., K.V.H.V. en andere vlaamse verenigingen.

« Het is niet zeker dat de formateur het tot eerste-minister zal brengen. In 1954 vormde de toenmalige partijvoorzitter Max Buset een regering, waarvan Achilles Van Acker de leiding nam. Iets gelijkaardigs zou ook nu kunnen gebeuren. Maar indien de h. Collard zelf kandidaat is voor het premierschap, rijst toch de vraag, of het nog aanvaardbaar is dat de belgische eerste-minister de taal van de meerderheid van de bevolking niet kent.

Dat de wetgeving voorziet in de homogeniteit van de taalgebieden, is geen argument om de aanduiding van een centalige eerste-minister goed te praten. Het staat iedereen vrij slechts een enkele taal te leren (een recht waarvan vooral de franstaligen gebruik maken) maar wie een funktie wenst te bekleden op hoog staatsniveau, moet de twee landstalen behoorlijk spreken. Dat is een elementaire eis van beroepsbekwaamheid.

Wij hebben niets tegen de persoon van de h. Collard. Wij hebben hem steeds beschouwd, ook in de hitte van de schoolstrijd, als een achtenswaardig man. Hij is een Waal die oog heeft voor de nationale en de konnaunaire problemen. Maar een eerste-minister benoemen die geen Nederlands kent, en dus geen directe dialoog met de Vlamingen aankan, is een lediging voor het vlaamse land ».

W. LUYTEN.

bewegings **WJ** zer

Vlaams Nationaal

ANTWERPEN

Antwerpen

KOLPORTAGE

Op L.O. op zondag 5 mei met radioweden. Bijeenkomst 10 uur café Terminus L.O.

WERFTOCHT TOT

KENNISMAKING

Zaterdag 27 april een tocht met het blad door de petergemeente St. Leenaerts, vergezeld door radiowagen.

Initiatief sectie Zuid. Vertrek bij Fr. De Laet om 13 uur Kruishofstraat 16, Antw.

GEZELLIG SAMENZIJK

Zaterdag 27 april in 't « Scheldhof » voor alle actieve medewerkers knus samenzijn. Omdat we niemand van de actieve propagandisten zouden vergeten: gelieve uw naam op te geven op het sekretariaat der afdeling oude Koormarkt 28, tel. 32.81.01. Aanvang 20 uur.

Antwerpen Zuid - Kiel

PROPAGANDA VOOR NIEUWE AFDELING

De voorbije verkiezingen hebben ons geleerd dat de V.U. vooral grote winst boekte in de gemeenten waar een V.U.-afdeling bestaat. Het ligt dan ook voor de hand dat we zo spoedig mogelijk moeten trachten nieuwe afdelingen te stichten.

Als sinjoren willen we dan ook graag onze vrienden van St. Leenaerts een handje toesteken. Daarom roepen we onze propagandisten op om op zaterdag 27-4 aldaar deel te nemen aan een eerste werftocht. Samenkomst: om 13 uur Frans De Laet, Kruishofstraat 16 Antwerpen.

We gaan met personenwagens en er is plaats voor iedereen! De werftocht start te St. Leenaerts aan de kerk.

Borgerhout

BLIJVEN IJVEREN

De verkiezingsuitslagen bewezen dat wij de partij van de toekomst zijn. Het was verheugend vast te stellen hoe iedereen meewerkte. Daarom is het onze plicht op de ingeslagen weg voort te gaan. Velen onzer leden voegden de daad bij het woord en maakten ons namen en adressen over van simpatizanten. Zo kunnen die mensen door ons bezocht worden en dit is noodzakelijk voor de ledenwerving. Aarzel dus niet, geef ons de namen en adressen van simpatizanten.

TE NOTEREN DATA'S

Gewoontegestouwd houden wij onze maandelijkse ledenvergadering op de tweede vrijdag van de maand, dus nu op 10 mei.

Maandelijkse kolportage zondag 12 mei te 10 uur.

Nadere gegevens volgen.

NUTTIGE ADRESSEN

Voor het opgeven van namen, inschrijving als lid en mogelijke financiële steun (nog steeds welkom) kan men zich steeds wenden tot: Jul Dillen, Buurtspoorweglei 87, tel.: 35.09.28, postrekening 1275.01; Frans Dirks, Karel Van den Oeverstraat 26, tel.: 36.38.94; Bert Verbeelen: Jozef Posenaeerstraat 37, tel.: 35.57.08.

Mevrouw Raets (lid C.O.O.), Vincotestraat 41, tel.: 36.79.97.

Tot al deze adressen kan men zich wenden voor sociaal dienstbetoon.

Voor propaganda en aansluiting komt men ook terecht bij Gerard Storme, Ketsstraat 90.

Edegem

ZERKONTHULLING

Zaterdag 4-5-68 te 15 uur wordt op het kerkhof te Edegem een heldenhuldezerkje onthuld op het graf van Piet Steegmans, in leven stichter en voorzitter van de V.O.S.-afdeling Kontich-Edegem.

Rektor R. Vermeylen zal de zerk zegenen en dr. jur. H. Wagemans zal een toespraak houden. Daarna samenzang en bloemenhulde.

Herenthout

BESTUURSVERKIEZING

Vrijdagavond werd in onze afdeling overgegaan tot het verkiezen van een nieuw bestuur. Daar onze afdeling sinds vorige verkiezing meer dan verdubbeld was werd besloten het bestuur ook in verhouding uit te breiden.

Volgende tien leden vormen het bestuur: Heylen J., Toris Norb., Cambre Renaat, Dillen Jozef, Van Hoey Herman, Toris Felix, Pieren Jos, Goossens C., Van den Schoor Jos en Cambre Carl.

De 41 aanwezige stemgerechtigden zorgden voor een flinke toevloed van jonge elementen. Het dynamisme in de afdeling kan er slechts baat bij vinden. De onderscheidene functies zullen bij een eerstvolgende bestuursvergadering vastgelegd worden.

BIERAVOND

De bieravond die dan volgde bracht de nodige stemming om de kiesoverwinning passend en met de nodige geestdrift te vieren. Wij danken inzonderheid onze vrienden van Grobbendonk, Herentals en Vorselaer die samen met ons kwamen verbroederen na de gezamenlijk geleverde inspanningen. Onze nieuwe parlementair vergezeld door zijn lieflijke dame liep aan om even een pintje mee te snoepen.

Kapellen

KOLPORTAGE

Morgen zondag, 28 april, kolportage te Kapellen. Bijeenkomst om 10 uur bij Mr. Lenaert, Bervijdingslei 29. Wij rekenen op al onze medewerkers.

GEZELLIG SAMENZIJK

V.U. Kapellen dankt alle leden en allen die de Volksunie-zegge op 31 maart jl. heeft mogelijk gemaakt. Met onze noeste werkers houden we een gezellig samenzijn in het « Starrenhof », Kapellen op vrijdag 5 mei te 20 uur.

Kontich

DANSFEEST VLAAMSE KRING

Zaterdag 27 april a.s. wordt in de feestzaal van het Parochiecentrum Magdalenastraat Kontich een groot privé lustrumbal gehouden met Ray Chadwick en het show- en dansorkest The Tropicals als vedetten.

Deuren 20 uur. Eerste dans 20 uur 30.

De organisatoren heten U van harte welkom.

Merksem

VOLKSUNIE

DIENSTBETOON

Alle donderdagavonden vanaf 20 uur in Tijn.

Om lid te worden van de Volksunie, naam, adres en een briefje van 50 fr. bezorgen of opzenden aan het sekretariaat.

NUTTIGE ADRESSEN

Sekretariaat: K. Van Bockel, Em. Lemineurstraat 33, tel. 45.57.77 aal werkdagen van de week.
Voorzitter Volksunie Merksem: Luc Droogmans, Kruisbaanvelden 15, tel. 45.51.81.

Gemeenteraadslid Lieven Kalin-gart, Past. Bampsstraat 18, tel. 45.85.19.

Redaktie plaatselijk maandblad 'Ten Zal, Anton De Wachter, Houthulststraat 108z, tel. 45.65.59.

LEEUWENVLAGGEN

Wie een leeuwenvlag wil bestellen kan dit doen in Tijn, of op het sekretariaat. Mooie sterke en kleurvaste vlaggen, 150 x 150 m. Vermelden of het een stok- of een raamvlag moet zijn.

OVERWINNINGSBAL

Het was een reuzesukses. Veel en opgetogen volk. Aangename muziek. Mooie bloemen voor de dames, lekkere broodjes voor de hongerigen en een prachtige tombola met als hoofdprijs een nieuwe mini-fiets. Daar waren nog leeuwenvlaggen te winnen, twee spaarboekjes met 300 fr. van Atlanta, en er was weer een gelukkige dame die een permanente won.

Bij deze gelegenheid werd de eerste voorzitter van de Volksunie, Leo Michiels als eregast in de bloempjes gezet.

In zijn dankwoord onderlijnde hij de uitzonderlijk grote verdienste

OVERWINNINGSTOCHT DER VOLKSUNIE

TE ANTWERPEN OP 26 MEI

(voormiddag van het

Vlaams Nationaal Zangfeest)

Samenkomst om 10 uur

op de Groenplaats te Antwerpen.

Vertrek om 10 uur 30.

Tot slot: KORTE OPENLUCHTMEETING

(evenseens op de Groenplaats).

Einde voorzien voor 12 u. 30.

van de werkers van het eerste uur. De namen van Mevrouw Leysen en van de kameraden Renaat Visser, Frans Peeters, Frans Van den Eynde en Jef Bastiaens, werden hartelijk toegejuicht.

KOLPORTAGE

Onze propagandaleider heeft terug enkele mannen van goede wil gemobiliseerd om in de maand mei te kolporteren in onze gemeente met ons partijblad « Wij ». Het zou nog veel prettiger worden indien nog enkele jonge mannen eens per maand enkele uren wilden opofferen om de boodschap van Vlaanderen huis aan huis aan te bieden.

Mortsel

LEEUWENVLAGGENSLAG

Tot 30 april, beleven wij te Mortsel onze « leeuwenvlaggenslag ». 1.50-1.50 m. sterk kleurvast leeuwenvaandel aan de gunstrijs van 195 fr., onmiddellijk bestellen bij Wim Claessens, Lieksesteenweg 197, Mortsel (tel. 51.39.09).

BRABANT

Brussel

STAD ZONDER HART

Na de zware kiesstrijd moet er opnieuw aandacht besteed worden aan sociaal dienstbetoon. Te Brussel willen wij dit onder een dubbel aspekt zien. Er is de technische kant van de zaak: hulp aan onze mensen op administratief vlak zoals de regulering van pensioenen, kindervergoedingen, eerherstel, enz. Daarnaast staat een even dringend menselijk probleem: hulp aan ouden van dagen. Hiervoor doen wij een beroep op onze jonge mensen; zij kunnen hun Vlaamse oudere vrienden helpen o.m. door het verichten van boodschappen, hulp in de huishouding en vele andere taken. Dit is geen spektakulair plaken kalkwerk, maar het draagt ertoe bij Brussel, stad zonder gezicht een hart te geven. Wie wil kan aan deze aktie van de Goede Daad meedoen. Naam en adres opgeven aan Fons Stroobants, café « Uilenspiegel », Pletinckxstraat 38 te Brussel 1, tel.: 12.13.74.

FINANCIELE MOBILIZATIE

De afdelingsbesturen worden verzocht de beloofde bijdragen zo vlug mogelijk te storten op PRK 8654.50 van Volksunie VZW arr. Brussel te Brussel. Deze bedragen worden gevoegd bij de klassering per gemeente.

Abonnenten, leden en simpatizanten die hun gemeente en hun afdeling een betere plaats willen zien bekleden en vooral het arrondissement de nodige verkiezingsfondsen willen bezorgen, storten op prk. 8654.50 van Volksunie vzw. arr. Brussel te Brussel.

DIENSTBETOON

Volkvertegenwoordiger dr. E. Delacq is te Brussel alle werkdagen tijdens de normale kantooruren bereikbaar in het Internationaal Centrum Rogier, nr. 1901, tel. 183082. 's Dinsdags is hij daarenboven ook tussen 18 en 20 uur daar bereikbaar.

MEDEDELINGEN VAN HET

ARRONDISSEMENTSBESTUUR

1. Het voltallig arrondissementbestuur vergadert dinsdag 30 dezer te 20 uur in de Uilenkelder, Pletinckxstraat 38 te Brussel. Dien deze vergadering bij te wonen: de prov. voorzitter, het partijbestuurslid, de 7 leden van het arrondissementbestuur, de 3 parlementsleden, de 5 provincieraadsleden.
2. Het arrondissementbestuur dringt erop opdat de hernieu-

wing van de leden voor 1968 zo spoedig mogelijk zou geregeld worden. Ledenlijst aan de arr. sekretaris, lidgelden op de P.R. van het arrondissement Brussel, nr 86.54.50.

3. Bestuursverkiezingen. De verkiezingen van de nieuwe afdelingsbesturen alsmede de ledenhernieuwing waarvan hoger sprake moeten volledig afgehandeld zijn einde mei.

4. Na de onderbreking van de kiesperiode wordt de reeks der kantonale vergaderingen opnieuw verder gezet, en wel voor volgende kantons: Halle op 3-5, Schaarbeek op 9-5, Vilvoorde op 16-5, Anderlecht op 30-5, St. Jans-Molenbeek op 6-6, Asse op 13-6 en St. Kwintens-Lennik op 20-6. Richtlijnen volgen via onze kantonale gevolmachtigden.

Brussel - Halle - Vilvoorde

FINANCIELE MOBILIZATIE

Het financieel comité verzoekt de mobilizatie uiterlijk deze week alle steunbijdragen af te rekenen en de niet-verkochte steunkaarten terug te bezorgen bij de arr. penningmeester, Karel Woestelaan 38 te Brussel 9. Op 30 april wordt de definitieve financiële mobilizatie-toestand opgemaakt. Alle stortingen gebeuren op PRK 8654.50 van Volksunie arrondissement Brussel, te Brussel.

Asse

VOLKSUNIEBAL

Zaterdag 27 april a.s. in de parochiezaal te Asse, Nieuwstraat, Koensborre, kantonale Volksuniebal. Deuren om 20 uur 30. Orkest Peter Philips. Ruime parkeergelegenheid.

Op 31 maart jl kwam de V.U.-Asse als 2de grootste partij uit de stembus. Dit sukses dient gevierd!

Haren

WELDRA NIEUWE AFDELING

Ook hier krijgt de Volksunie vaste voet. Pas gestart sedert januari heeft de kern Haren degelijk werk verricht bij de voorbije kiesstrijd. Wat meer is de ledenwerving schiet aardig op. Weldra krijgt ook Haren een stevige Volksunie-afdeling. Wie hierover meer inlichtingen wil kan terecht bij de wn. voorzitter aldaar de h. Valeer Maes, Verdunstraat 311 of bij de wn. sekretaresse mevrouw De Roover, Middeweg 23.

Machelen

LENTEFEEST

Zaterdag 11 mei a.s. te 21 uur wordt lentedfeest in de zaal Egmont, Dorpsstraat. Orkest Waltra Philips.

St. Martens Bodegem

LENTE- EN OVERWINNINGSBAL

Op 27 april om 19 uur 30 houdt de afdeling haar lented- en overwinningbal in de zaal Marina. Orkest Johnny Rockin.

Vilvoorde

Het afdelingsbestuur heeft besloten de statutaire bestuursverkiezingen te houden op maandag 29 dezer te 20 uur in de zaal « De Gouden Voorn », Vaartbrug te Vilvoorde. De verkiezingen worden bijgewoond door de in regel zijnde leden van de afdeling. Ter plaatse kunnen de hernieuwingen der lidgelden nog geregeld worden.

Schaarbeek

Het arrondissementbestuur en het afdelingsbestuur Schaarbeek danken langs deze weg de uitroepende afdelingsvoorzitter, de heer André Kegels, voor zijn degelijke werking.

Aanbevolen Huizen

AL AL AANBOUW KEUKENS GLASAL

Engerstraat 161, Erps-Kwerps
Tel. (02)59.77.83
DE ENIGE KEUKEN IN EUROPA
ONVERWOESTBAAR

« PIET POT »

Antwerpen's gezelligste Bierkelder
Grote Pieter Potstraat 4
(bij Sulkerul)
Open vanaf 8 uur 's avonds
Maandag gesloten.

REISBUREAU

Vlaams Reisbureau n.v.
Maatsch. zetel: Antwerpen 2
Tel.: (03)49.30.45 - 49.15.94

Bezoek « De Veerman »

te St-Amands a.d. Schelde
Mosselen - Paling
Uitbater: Jan Brugmans

De specialist der

standaarddeuren
J. LEEMANS, Deurne zuid
Van Havrelei 70, tel. 35.63.17
Agent: De Coene - Kortrijk

EURO-DOMI

Moderne wooninrichting
Kruituinlaan 6, Brussel 1
(tussen A. Maxlaan en
E. Jacquainlaan)
Tel. (02)18.1717

3-2-68

« Vlaams Huis » Knokke

Kamers - Volledig pension
Gezellige sfeer.
Vermindering voor groepen.
Elisabethlaan 105 - Tel. 632.70

Breydelhof - BRUGGE

Jozef Suvestraat 2
Gelagzaal - 120 plaatsen
Tel. (050)350.67

PLASTIEK

FRANS PARQUIN

Lange Lobroekstraat 44
Antwerpen - Tel. (03)36.16.47
Verpakkingsemmer - Stapelkasten
Vervoeristen - Polyethyleenzakken,
-vellen - Rollen - Bedrijfschorten - Prijkaartjes.

HOME

Eigentijdse woninginrichting
Kunsthijverheid

Rijschoolstraat 45B

Sint-Truiden

Telefoon: (011)741.96

Hoofdredakteur

T. van Overstraeten
Alle briefwisseling voor redaktie naar:
Rotatyp, Sylv. Dupuislaan
110, Brus. 7. Tel. 23.11.98

Beheer:

Maurice Lemonnierlaan 82,
Brussel 1. - Tel.: 11.82.16
Alle klachten voor niet ontvangen van blad op dit adres.

Jaarabonnement: 300 fr.
Halfjaarlijks: 170 fr.
Driemaandelijks: 95 fr.
Abonnement buitenland: 480 fr.

Steuabonnement: 820 fr.
(minimum)
Losse nummers: 8 fr.

Alle stortingen voor het blad op postrekening: 1711.89,
«WJZ» Vlaams-nationaal weekblad.

Verantw. uitg. Mr. F. Van der Elst, Beizegemstr. 20, Brus. 18.

bewegingswijzer

BRABANT

Dworp

BESTUURSVERGADERING

Vrijdag 10 mei te 20 uur bestuursvergadering, Gildenhuis. Bestuursverkiezing.

Uiterlijk tot 10 mei worden de kandidaturen ingewacht voor de samenstelling van het nieuwe bestuur. Zie wendingen: sekretaris V.U.-Kerkstraat 22, Dworp.

Alg. vergadering.

Vrijdag 17 mei te 20 uur in het Gildenhuis alg. vergadering en bestuursverkiezing, in aanwezigheid van de afgevaardigde van het arr. bestuur.

VI. Nat. Zangleest 26-5-68.

Inscrijving in het Gildenhuis.

Prijs 65 fr. Daarna naar Leuven.

Tuinfeest.

Zaterdag 3 augustus tuinfeest te Dworp. Datum vrij houden!

Overwinningstal, Alsemberg, zaterdag 25 mei, Dworp. Viert mee!

Halle

KANTONNALE VERGADERING

De e.k. driemaandelijke kantonnale vergadering heeft plaats op vrijdag 3 mei a.s. te Halle, in de zaal « De Sleutel », Markt aldaar, te 20 uur.

De bestuursleden der afdelingen van ons kanton worden hierop verwacht samen met hun talrijke leden en militanten. Het is een enige gelegenheid om onze drie parlementsleden, dr. Vic Ancaux, Lode Claes en Eugène Defacq aan het woord te horen en van naderbij te leren kennen.

Schaarbeek

GESPREKSAVONDEN

Ook na de verkiezingen staan onze mandatarissen erop hun kiezers te blijven voorlichten. De reeks kantonnale gespreksavonden, initiatief van dr. Vic Ancaux, wordt verder gezet. Voor het kanton Schaarbeek heeft de volgende bijeenkomst plaats op donderdag 9 mei in herberg « Bij Pancken », Vuvoordeaan 60 te Zaventem. U kent er kennis maken met onze verkozenen. Tot U spreken Theo Pauweis, provincieraadslid voor het kanton Schaarbeek en volksvert. dr. Vic Ancaux.

Alle bestuursleden der vijf afdelingen moeten aanwezig zijn. Alle leden en simpatizanten uit het kanton worden vriendelijk uitgenodigd.

OOST-VLAANDEREN

Aaist

CELEBRUM VOOR DIENSTBETOON

Volksunie-afdelingen welke een zitting wensen te beleggen voor het invullen van belastingsformulieren (e.a. problemen), stellen zich in verband met het secretariaat van het Centrum voor Dienstbetoon, p.a. Willy Cobbaut, Dorp 33, Baarddegem (tel. 052-35452).

Wij leveren de huis aan huis te bussen omzendbrieven en spreken al met een mandataris en/of met een medewerker van het Centrum.

STUDIE EN

DOKUMENTATIECENTRUM

Personen die in het bezit zijn van per bus getelde verkiezingsuitslagen, gelieven zich in verbinding te stellen met Willy Cobbaut, Dorp 33, Baarddegem. Tel. 052-35452. Deze gegevens zijn zeer belangrijk voor het corrigeren van de analyse der verkiezingsuitslagen en van de procenten-tabel per gemeente die door het Studie-centrum van het arrondissement is opgesteld.

Denderleeuw

ROUWBEKLAG

Op 19 april overleed de h. Victor De Bisschop, 73 jaar. De Volksunie afdeling Denderleeuw betuigt hierna de weduwe alsmede de familie haar oprechte deelneming.

MEI AVONDBAL

20 jaar Blauwvoeterie in de Denderstreek wordt feestelijk gevierd met een bal op dinsdag 30 april

1968 (meiavond). Van 21 uur af speelt « The Medium Band » ten dans in de zaal « De Verbroederung », Stationstraat 18.

Gent

VOLKSUNIEJONGEREN

De overwinningspartij, van vorige zaterdag werd een bemoedigend succes: 120 aanwezigen maakten onze kelder opnieuw te klein. Van vujosimpatisant naar lid en actief medewerker is maar één stap! Wie worden de doorzetters?

Ondertussen start de turnklub met wekelijksse turn- en sportactiviteiten in de Roelandzaal: elke vrijdagavond om 20 uur 30 stipt.

De vujokelder blijft elke zaterdagavond vanaf 20 uur toegankelijk en biedt iedereen de gelegenheid om met iedereen kennis te maken. Nieuwe leden en simpatizanten weten dus waarheen.

Weltra definitief nieuws over de oprichting van vujokernen te Eeklo en te Zelzate.

NAAR ANTWERPEN

VI. N. Zangleest op zondag 26 mei: autobusreis inschrijven Rubenshof, Borluutstr. 13. Prijs 60 fr. looi inbegrepen. Vertrek om 8 uur.

Kerksken

SOCIAAL DIENSTBETOON

Vandaag zaterdag 27 april om 15 uur houdt provincieraadslid Urbain De Grave zich ter beschikking ten huize van Edw. De Kegel, Berg 112, te Kerksken, voor het invullen van de belastings-aangiften. Ook andere problemen mogen voorgelegd worden.

Urbain De Grave houdt zitting voor sociaal dienstbetoon te Kerksken elke 4de zaterdag van de maand te 15 uur ten huize van Edw. De Kegel, Berg 112, te Kerksken.

St. Amansberg

De afdeling V.O.S. St. Amansberg is in feestelijke stemming op zaterdag 27 april a.s. naar aanleiding om de vlagwijding en inhuldiging.

Hoofdpunten in deze feestviering zijn:

Samenkomst om 16 uur op het Heirnisplein, optocht door de gemeente met begeleiding van de Koninklijke Harmonie « De Vrede ».

Solemnele dienst om 17 uur in de Dekenale St. Amanskerk met vlagwijding.

Feestzitting om 19 uur in de gemeentelijke feestzaal (Schoolstraat) met als leestredenaars: Gaston Rombaut en Ward Hermans.

Waasland

MEIKLOKJESBAL

Het Jongeren Steun-Komitee van het Vlaams Nationaal Jeugdverbond nodigt U uit, om de bloemetjes buiten te zetten, op zijn eerste « Meiklokjesbal » op zaterdag 27 april in feestzaal « Terminus », Stationsplein, te St. Niklaas-W.

Begin: 20 uur. Orkest « De Romeo's ».

Kaarten bij J. Wijmeesch, Begijnestraat 90, St. Niklaas.

WEST-VLAANDEREN

Assebroek

JAARDIENST

Op zaterdag 11 mei a.s. wordt om 18 uur namens de V.U.-afdeling Assebroek een jaardienst opgedragen in de nieuwe kerk Maria Assumpta te Assebroek, ter nagedachtenis van de overleden V.U.-leden van onze gemeente, in bijzonder van wijlen de heren Marc Steel, Willy Crevits en Gerard Masy, alle leden worden vriendelijk verzocht, deze herdenkingsdienst te willen bijwonen.

Brugge

NIEUW

ARRONDISSEMENTSBESTUUR

VERKOZEN

Vrijdag 19 april kwam de bijna voltallige arrondissementraad Brugge in het Breydelhof bijeen met als voornaamste agendapunt de

verkiezing van een nieuw arrondissementbestuur. Vooreerst werd de arrondissementraad aangevuld met nog enkele gekoöpteerde leden, nl. mevvr. J. Van Vlaanderen (St. Kruis), de hh. Demonie (St. Andries), J. Van Tulden (oud arrondissementsbestuur) en P. Stevens (Vujo). De verkiezing van het arr. bestuur werd voorgedaan door de mededeling dat twee uittrede leden zich niet meer herkiesbaar stelden, nl. de h. G. Van In en L. Bols, resp. organisatie- en propagandahoofden. De verkiezing gaf volgende uitslag: voorzitter: R. Declercq, ondervoorzitter Goethals, sekr. A. Van Houtteghem, penningmeester H. Monteyne, organisatie Deroose, propaganda G. Bauwens en dienstbetoon R. Reynaert. Nadat de verkozenen zich hadden teruggetrokken voor de taakverdeling en deze was bekend gemaakt dankte voorzitter Declercq de uittrede bestuursleden waarbij hij vooral hulde bracht aan de h. Van In om diens jarenlange inspanningen ten bate van de uitbouw van de V.U.

Daarna werd op arr. vlak uit zes kandidaturen de aanvullende vertegenwoordigers van het arrondissement op de partijraad aangeduid: effectief werd de h. Gielen, plaatsvervangend de h. O. Dombrecht. De afvaardiging voor de partijraad bestaat derhalve uit de hh. R. Declercq, A. Van Houtteghem, volksvert. Leys, provincieraadslid G. Van In, de h. Gielen en plv. de h. Dombrecht.

De h. Monteyne bracht daarna verslag uit over de financiële toestand na de verkiezingen. Aangedrongen werd op een laatste inspanning ten einde deze toestand te kunnen aanzuiveren. De financiële, propaganda- en redaktiecommissies werden in hun functie bevestigd. Voorzitter Declercq maakte de gelegenheid gebruik om de leden voor hun inspanningen te danken. Behalve de bespreking van de leden- en abonnementenhernieuwing 1968, de organisatie dienstbetoon enz. werd nog verslag uitgebracht over de activiteit van de provincieraadsliden door mr. Van In (er werden diverse voorstellen in verband met de bejaardenzorg door de provincie, de prov. architect e.d.m. ingediend). Sekretaris Van Houtteghem deed een voorstel nopens de uitbouw van een vast werkingssecretariaat, welk voorstel nader zal onderzocht worden.

BESTUURSVERGADERING

Het bestuur der afdeling Brugge kwam zaterdag in het Breydelhof bijeen om de basis te leggen voor de volgende werking. Besloten werd aan de leden een omzendbrief te sturen in het kader van een financiële akte. De achterstand inzake lidkaarten en hernieuwing van abonnementen is bijna ingehaald. De h. Bols deelde de samenstelling van de brugge propagandaploeg mede, waarna besloten werd op vrijdag 17 mei om 20 uur 30 zeer stipt opnieuw te vergaderen in het Breydelhof. Mr. Van In zal op deze vergadering een plan tot bijzondere werking voorleggen.

Ledegem - Dadizele

DANK

Het afdelingsbestuur alsook onze gekozenen danken al hun kiezers. Ook oprechte dank aan de propagandisten en simpatizanten die in onze gemeenten de slag hielpen winnen door hun persoonlijke propaganda en contacten van man tot man. Het aantal gestegen stemmen is een waarborg voor de toekomst, die onze gekozenen zich zullen waardig tonen.

WERKING

Het succes van de voorbije verkiezingen mag ons niet naar het hoofd stijgen, en mogen wij niet op onze lauweren rusten. Nu meer dan ooit moeten wij de baan op, om nieuwe leden en abonnementen te maken en onze ideeën te laten kennen.

LIDMAATSCHAP

EN

ABONNEMENTEN

Kortelings zal de afdeling een nieuwe leden- en abonnementenslag organiseren. Wacht niet tot men U komt opzoeken maar treedt spontaan toe, zo helpt U ons bij de verdere uitbouw van de afdeling. Stuur naam, voornaam, adres, geboortedatum en 50 fr. naar onderstaand adres, en enkele dagen later ontvangt U de lidkaart bij U thuis. Ook wie ons streekblad « Kijk Nieuw » nog niet ontving laat ons Uw adres weten wij bezorgen het U. Een abonnement op ons weekblad « Wij » (aangepast) per jaar 300 fr., halfjaarlijks 170 fr. en per kwartaal 95 fr. Ook aan huisbestelling voor degene die het wenst wordt gedaan.

STEUNFONDS

In de roes van de overwinning

mogen wij onze afdelingskas niet vergeten. Wij hebben door de zware kiesstrijd een paar schulden gemaakt en willen die zo snel mogelijk delgen. Kan er bij onze vrienden nog iets af? Wij drinken een glaasje en roken een sigaretje minder en storten mild onze penning op P.R. 5004.16 van Hendrik Vandenberghe, Fabriekslaan 20, Ledegem (met vermelding Kiesfonds).

Oostende - Gistel

OVERWINNINGSBAL

Alle leden en simpatizanten worden ten dans genodigd op ons groot overwinningstal op dinsdag 30 april te 20 uur 30 in de zaal Ostend-Palace, Londenstraat.

Orkest: « L'Amigos ». Toegang: 40 fr. Studenten: 30 fr.

Senator Leo van de Weghe en provincieraadsliden Dr. Lambert en M. Zwaenepoel zullen van de partij zijn.

Tielt

BAL

Zaterdag 27 april in de zaal Vijverhof te Tielt het bal door, ingericht door de Vlaamse Vriendenkring Onze Eregasten zijn: Willy Peryn, Mik Babylon en Geert De man Laat niet na aanwezig te zijn.

Wij verwachten nog enkele prijzen voor onze tombola.

Plaatsbespreking bij onze sekretaris: Andre Verkest, Beneluxlaan Tielt, tel. 40773.

OPERATIE '68

LAATSTE LIJST

J. Toossens, Borgerhout	200
Een gepensioneerde (omdat in Watermaal - Bosvoorde deze keer ook « geplakt » werd)	100
Schoonlapper bijt bij uw lijst	100
Vanaudenhove stuur ons 10.000 S.S.-plakbrieven meer voor de volgende keer	400
Ik doe wat ik kan	22
De sterren die Vanaudenhove zag	222
L.R.C., oud strijder, Schilde	500
J.G., Kessenich, Limburg	200
V.H., Stokkem	100
Van Goethem Herman, Deurne	500
J.D., Het « Geurt » in Wemmel	100
Dr. Verniers Gerard, St. Niklaas	1.000
Mevr. Verniers, St. Niklaas	1.000
Meesster Verniers Jan, St. Niklaas	1.000
Smet, Hasselt	100
Boumans Robert, Herent	100
Beter er over: uit Donderwindeke	700
Algemeen totaal	5.822

medegedeeld

20 JAAR R. VEREMANSKOOR TE BRUGGE

Naar aanleiding van het 20-jarig bestaan van het Renaat Veremanskoor, wordt een internationaal koortreffen georganiseerd te Brugge op 1, 2 en 3 juni a.s. Op iedere dag van dit week-end zullen ongeveer in totaal 500 zangers om beurten concineren. Zeer prominente koren uit verschillende landen van Europa nemen hieraan deel.

BORMSHERDENKING TE MERKSEM

In de nacht van zaterdag op zondag 21 april hebben onbekenden gepoogd onze gemeente te bevuilen evenals de nagedachtenis van Dr. Aug. Borms en de V.U. verdacht te maken met slecht geschilderde hakenkruisen en armzalig foutieve teksten.

Onze mannen waren er rap bij en toen de zon 's ochtends van de zondag feestelijk over onze gemeente scheen, was er geen spoor meer van de vuiligheid te bespeuren.

De dekenale kerk St. Bartholomeus was bomvol voor de mis ter nagedachtenis van dr. Aug. Borms, 22 jaar geleden gevallen onder de kogels van een belgisch eksekutielepelen. Na de mis, in een indrukwekkende optocht onder het simpatiek toekijken van de merkemse bevolking, trokken de honderden deelnemers naar het gemeentelijk

park, waar door de zorgen van het gemeentebestuur een prachtig versierd podium was opgesteld. Van deze mooie plechtigheid zal niemand vergeten de ontroerende rede door Ward Hermans. In uitgelezen bewoordingen tekende hij het portret van de grote en goede vlamming die dokter Borms was. Het was terzeldertijd een schrijnende maar vreselijke aanklacht tegen al het kwaad dat door België over Vlaanderen gebracht werd.

HULDE AAN WILLEM DE ZWIJGER TE DELFT

Een voorlopig comité ter herdenking van 435ste geboortedag van De Zwijger organiseert voor heden zaterdag om 13 uur een bloemenhulde te Delft aan de Nieuwe Kerk.

NATIONALE MEIBOOMPLANTING TE MERELBEKE

Zondag 12 mei vieren de volkskunstbeoefenaars uit Vlaanderen voor de 17de maal hun meifeest en wordt te Merelbeke (Gent) de meiboom geplant. Het programma voorziet in de voormiddag volkspeelen met verkiezing der meikoningen 1968, een mis om 12 uur en 's namiddags de meiboomplanting. Bretoense, waalse en westduitse volksdansgroepen zullen aan dit feest deelnemen.

Gent

DAVIDSFONDS

BRUGSE POORT TE GENT

Na het succesvol winterprogramma heeft het bestuur van Davidsfonds Brugse Poort beslist een éendaagse reis in te richten. Zij biedt un een unieke gelegenheid een halve dag door te brengen in de koolmijn van Winterslag en een gezellige namiddag rond te kuieren in Bokrijk.

Datum: zondag 23 juni 1968.

Iedereen mag mee, ook de kinderen.

Kinderen en verantwoordelijken, samen met diegenen die niet wensen af te dalen in de kolenmijn, worden des morgens eerst naar Bokrijk gevoerd.

Vervolgens wordt de kolenmijn van Winterslag bezocht gedurende de hele voormiddag. Zijn enkel toegelaten: alle personen tussen 18 en 65 jaar. In de namiddag brengen gezamenlijk bezoek aan het 30 ha groot openluchtmuseum van Bokrijk.

Gelegenheid tot middagmalen ter plaatse.

De reis gebeurt per eigen wagen. Personen zonder auto kunnen eveneens inschrijven. Er wordt voor hun vervoer gezorgd.

Kosten: bezoek kolenmijn: 50 fr. (verzekering inbegrepen) per persoon, reiskosten voor diegenen, zonder eigen wagen: 50 fr. per pers. Eten, ingang openluchtmuseum, veteer zijn voor eigen rekening.

Inscrijving tot 25 april 1968 bij: J. Tagnon, Rooigemlaan 134, Gent.

Praktische richtlijnen worden gestuurd aan de inschrijvers.

WERE-DI TE ANTWERPEN

1) Non-konformistische boekententoonstelling.

Zaterdag 20 en zondag 21 april telkens van 14 tot 20 uur in het Scheldehof, Oude Koornmarkt 28, Antwerpen. Toegang vrij.

Zaterdag 20 april te 16 uur spreekt Dr. Rutten over Zannekin, de vereniging die ijvert voor de Vlamingen in Wallonië en Zuid-Vlaanderen.

2) Kontakttag.

Zondag 28 april gaat de jaarlijkse kontakttag door te 14 uur in lokaal « Scheldehof », Oude Koornmarkt 28, Antwerpen.

Karel Dillen spreekt over « Een evenwichtig extremisme ».

3) Werkkampen bij bretoense nationalisten. Het eerste kamp ligt volledig vast, nl. van 12 tot 28 juli in La Roches Maurice (arrondissement Brest), vanaf 14 jaar uitsluitend voor jongens.

Werk: opgravingen in oud kasteel.

Onkosten: max. 40 fr. per dag inbegrepen: maaltijden, overnachting en verzekering.

Aktiviteiten: 21 juli deelname aan de grote doedelaksspelen; verder tochten, kampvuur, kameradeschapsavonden.

Dadelijk inschrijven, de deelname is beperkt!

Inscrijvingen en inlichtingen bij Vermeulen Luc, Transvaalstraat 50, Berchem, tel. 30.66.78

Paradijslijke bouwgronden...

Koninklijke verblijfplaats...

Wie houdt niet van zuivere lucht, landelijke rust en de verre horizonten onder de wijde hemel. Een ongerepte natuur, een lieflijk glooiend landschap ommanteld door eeuwig groene pijnbossen en zilverberk. Grandioos uitzicht over milde schilderachtige oevervallei vlak bij 't onvergetelijke dorpskerkje.

Vlak bij Genk... gemakkelijk bereikbaar langs de Boudewijnsnelweg... Opoeteren een uniek natuurlijk kleed, vijvers, drinkbare rivieren, watermolens en eindeloze bossen...

EEN SENSATIONELE NIEUWIGHEID : EEN LANDELIJK RESIDENTIEPARK, schoner dan elders en wilder dan de stoutste dromen;

vrijer en rustiger dan waar ook !!! Een park van 12 ha 75 a, waarvan 26.764 m² in gemeenschappelijke bossen en wegen, 42 privatieve percelen van 1.875 tot 2.800 m² voor villabouw, elk. min. 40 m breedte. Om het landelijk karakter te bewaren, bevat het wegengedeelte nooit rechte stukken welke de 100 m overtreffen en is de wegenis aldus ontworpen dat de max. helling nooit 8,5 % overschrijft. PRIJZEN : vanaf 210.000 F.

EEN GRANDIOOS DOMEIN voor slechts 750.000 F te Meeuwen. 2,5 ha, prachtige natuurgronden met grote vis-, roei- en zwemvijvers op slechts 10 km van Genk en Bree, 6 km van Peer, enkele minuten van autostrade. Dit is HETGEEN U REEDS LANG ZOCHT : HIER BENT U STEEDS MET VAKANTIE !!!

STEEDS IETS SPECIAALS IN ELKE PROVINCIE :

- te Antwerpen : duizende voordelige bouwgronden te Brasschaat, Ekeren, Zoersel, Edegem, Mortsel, Aartselaar, Kontich, Mariaburg, Wijnegem, Deurne, Schoten, enz...
- te Genk : residentiële villagronden in het prachtige "Prinsenhof" te Drongen, op enkele stappen van kerk van Mariakerke. Verder te Ledeberg, Lovendegem, St-Amandsberg, De Pinte, Lochristi enz...
- te Leuven : percelen voor meesterwoning, villa, bungalow, landhuis, in een residentieel privaat park op de heuvels van Boutersem, slechts 8 privatieve percelen aan uiterst voordelige prijzen.

600 arbeiders = 1001 mogelijkheden

ALGEMEEN BOUWBEDRIJF KUNNEN N.V.

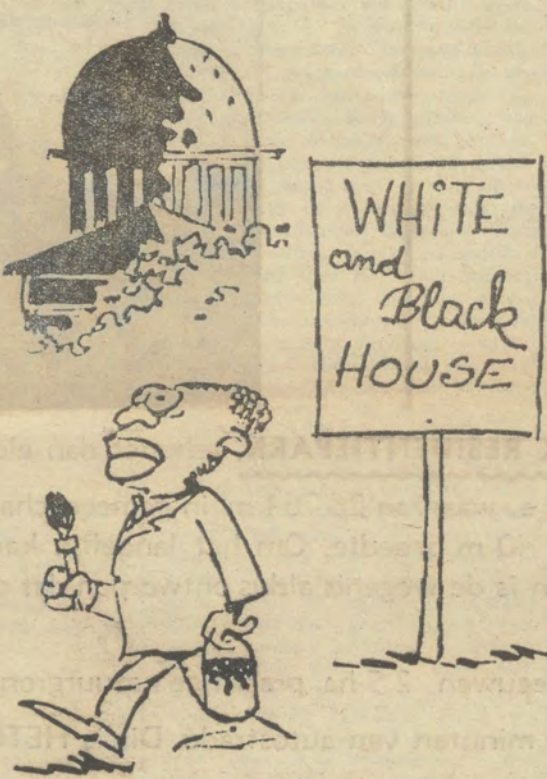
ANTWERPEN
Meir 18
tel. 03/31.78.20

GENT
Onderbergen 43
tel. 09/25.19.23
tel. 09/25.94.69

GENK
Winterslagstr. 22
tel. 011/5.44.42

LEUVEN
Brusselsestr. 33
tel. 016/337.35

BRASSER ZIET DE RASSENKWESTIE

Bijna twee uur al was het dikhoofdige, dikbuikige, dikbenige mannetje aan het gillen: « Een ramp, mijn heren, een ramp voor onze Stadsopera. Misschien wel het einde van mijn carrière, nu juist deze maand de operasubsidies voor de gemeenteraad komen; een ramp ». En iedereen achter de schermen van de Stadsopera was het ermee eens, zij het minder paniekerig en minder opgewonden dan monsieur Fourment, de directeur.

Inderdaad de toestand was wanhopig. De jaarlijkse Faust-gala was tenslotte de society-gebeurtenis van het stadje, een avond « in het lang » waarop alle notabelen aanwezig zouden zijn, alle big shots uit het bedrijfsleven, de gouverneur en dit jaar — ter gelegenheid van de jubileumopvoering — zelfs de kabinetschef van de minister van cultuur. Juist daarom had men dit jaar voor de Mefisto-rol beroep gedaan op Enrico Cerrito, stierzanger van de milanese Scala. Een halfuurtje voor het doek zou geheven worden was de heer Cerrito nog niet in het gebouw aanwezig. Een kwartier later evenmin. Temidden van Fourments ultieme crisis bood zich aan de artiesteningang een man aan: « Ik kom voor de Mefisto-vertolking ». Zelfs de ballerina's en de mekaniekers heradenden.

In zijn kantoor lag Fourment met een natte doek op het voorhoofd. De rijzige, gebruiene vreemdeling keek hem diep in de ogen en herhaalde zijn identifikatie met een veelbetekenende blik op het gouden zakuurwerk dat hij uit zijn satijnen gilet opdiepte. « U bent Enrico Cer-

WE SPELEN FAUST VANAVOND

rito niet », hijgde Mourment, toch hoopvol. De man streek minzaam door zijn gitzwarte ringbaard en zei treurig: « Ik vrees dat mijn vriend Enrico niet tijdig meer hier zal zijn. Ik kom om hem te vervangen. Ik geloof niet dat er ons nog veel tijd rest om nu de details te bespreken ». De laatste opmerking was met een zekere spot geformuleerd en maakte Fourment het onontkoombare van de toestand meteen duidelijk. « Maar de affiches en programma-boekjes vermelden in kapitalen Enrico Cerrito; het publiek verwacht hem ». De glimlach van de vreemdeling had iets gespeeld weemoedigs: « Beste vriend, maak u geen illuzies over de vizuele bekendheid van operazangers. Niemand kent de gezichten van operasterren. Trouwens, onze kunst gaat toch dieper dan de glamour van de film, dan de charme van het uiterlijk, of niet soms? ». Fourment knikte gelaten. De zelfzekere zwier van de man voor hem was zo innemend en ontwapenend dat hij niets in te brengen had. Trouwens, de situatie maakte elke tegenwerping onmogelijk.

« Maar... uw stem? » probeerde hij nog, waarop een stevig, sonoor en vast stemgeluid de ruimte vulde. « Uw akteertalent? ». De man stelde hem met een schouderklopje gerust: « Reken maar vriend, de Me-

fistorol is me op het lijf geschreven ».

In zijn kleedkamer hoorde de vreemdeling hoe het orkest de ouverture inzette. Geen te slecht bandje voor zo'n nest van een stadje, dacht hij.

Fourment stond in de koelissen toen de vreemdeling het podium betrad. Zijn zware stem galmde door de zaal waar het stiller werd dan stil. Alleen Fourment kon een kreetje van bewondering niet onderdrukken. De danseresjes verdrongen zich achter hem om een stukje van het spektakel te zien en de gouverneur vond het zelfs nodig om met een duwtje de burgemeester uit zijn dutje te halen.

« Mijn beste Lode, door zoiets kun je niet doorsnurken », zou hij later zeggen. Na elke Mefisto-aria goldden de applausstormen feller. Kortom, het werd een weergalooze opvoering; zelfs de plaatselijke kunstenaars werden meegesleept door het talent en de overtuigingskracht van de vreemdeling en brachten een behoorlijke opvoering (wat voor hen het summum van hun mogelijkheden was).

Tijdens de pauze stond de vreemdeling kalm een sigaret te roken. De danseresjes stonden hem aan te kijken, maar durfden hem niet te naderen, zelfs niet voor een handtekening. « Mijn waarde », zei de

orkestleider, « uw fluidium, dit had Gounod moeten horen ». De man glimlachte. Er waren na een voorstelling nooit meer open doekjes gegeven als die avond. « Onze opera kraakt », lachte Fourment door wat men het doller heen noemt, « komt u mee naar de receptie in het hotel hier vlakbij. Natuurlijk doet u dat? ». « Nee », zei de man « jammer genoeg ik heb nog zoveel te doen. Zullen we maar afrekenen? ».

In het direktie-kantoor zaten de beide mannen tegenover elkaar. « Het kontrakt van Enrico Cerrito vermeldde vijftigduizend, ziet u maar », en Fourment schoof hem de briefjes toe. « Cerrito's voorwaarden zijn de mijne niet », zei de man zakelijk. « Nochtans een vorstelijke vergoeding », meende Fourment, « maar kom, het was een succes, ik doe er nog twintig bovenop ».

De ernst van de man verbaasde Fourment, verontrustte hem ook. Hij keek in de harde, donkere ogen die hem machteloos maakten. De vreemdeling bleef kalm en minzaam, ook toen hij bijna vaderlijk sprak: « Ik heb maar één prijs, dat moet u toch weten ». Fourment wist het niet: « Die is? ». Zijn vraag klonk belachelijk, maar buiten hen was er niemand om te lachen. Dus lachte er niemand. De vreemdeling stond recht. Ergens in de verte begon het te onweren. « Laten we duidelijk zijn, monsieur Fourment, uw ziel ». Fourment schreeuwde « nee », maar hij wist dat het « ja » zou zijn. De man was verdwenen en de leegte van de kamer onherroepelijk.